

PARAPLEGIK

ISSN 1581

Glasilno Zveze paraplegikov Slovenije

DECEMBER 2006
ŠTEVILKA 108

Ne moremo vam zagotoviti leta brez skrbi... lahko pa vam zagotovimo, da jih slaba volja in neučakanost ne bosta rešili. Zato naj bo leto 2007 polno dobre volje in potrpežljivosti, ki bosta odgnali drobne skrbi, velike pa omilili.

Vaša Zveza paraplegikov Slovenije

Foto: Tomo Strle

UVODNIK

Drage bralke in bralci Paraplegika. Zaključujemo še en delček našega tuzemskega življenja, ki se imenuje leto. Kot vedno je to čas, ko se oziramo nazaj in skoraj vedno ugotovljamo, kaj bi še lahko storili za sebe, pa nismo. Malokdaj pomislimo, kaj bi mi lahko storili za drugega npr. družinskega člana, prijatelja, sodelavca, pa tudi nismo. Velika večina nas je takih, ki nam sploh na misel ne pride, da so tudi drugi nam storili kaj dobrega ali nam omogočili, da smo lahko preživeli prijeten trenutek v družbi tistih, ki jih imamo radi. Samoumevno se nam zdi, da zajemamo z veliko žlico! Redkokdaj nam na konec jezika pride beseda hvala. Znamo pa zato zelo dobro oceniti, kaj nam manjka in kaj bi moral še kdo storiti za nas ali kako poskrbeti za nas. Seveda brez minimalnega lastnega vložka, tudi dobre volje ne. Po mojem mnenju je prav, da se zamislimo, kaj so za nas drugi storili dobrega, med njimi tudi organizacija, naj bo to naša zveza ali društvo. Ali res postajamo brezosebni? Ozrimo se okoli sebe in razmislimo! Ni vedno prav, da samo zahtevamo in po možnosti spodbujamo nestrpnost tudi v lastnih vrstah in delovnem okolju. Storimo tudi nekaj sami za boljši jutri vseh nas povsod tam, kjer delujemo, živimo in smo navzoči.

Pred vami je zadnja letošnja številka našega glasila. Zagotovo boste opazili, da pod nazivom glavni in odgovorni urednik ni podpisan Jani Bevc, ki je zaradi zdravstvenih razlogov zaprosil za razrešitev. V imenu

Zveze paraplegikov Slovenije in sodelavcev v uredniškem odboru se mu za vse, kar je prispeval s svojim vodenjem našega glasila, lepo zahvaljujem.

Ob tej priliki pa z veseljem tudi najavljam novo glavno in odgovorno urednico Vesno Grbec, ki jo je imenoval Upravni odbor Zveze. Vesni iskreno čestitam za pogum in izziv, da je sprejela tako odgovorno delo, kot je urejanje glasila slovenskih paraplegikov in tetraplegikov. Nov pristop bo zagotovo viden že v prvi številki prihodnjega leta, saj je za januar že predviden prvi sklic uredniškega odbora, ki bo zagotovo prinesel osvežitve. Saj uspešna ekipa in načrtno delo zagotavljata ugled glasilu in ohranjata dober glas naše organizacije. Dober glas pa nam zagotavlja prepoznavnost v slovenskem prostoru.

Na prehodu v prihodnje leto bomo vsi državljani in državljanke Slovenije zamenjali nacionalno valuto. Začeli bomo poslovati v evrih, tako kot posluje že dvanajst držav članic Evropske unije. Bodite pozorni, da ne bo mesec predolg in denarnica prezgodaj prazna! Saj smo v bleščavem decembru. Med prihajajočimi prazniki si bomo izrekli veliko dobrih želja, zagotovo se bomo obremenjevali tudi z različnimi nepotrebni nakupi daril. Zato pozor! Že pokojni ameriški predsednik Benjamin Franklin je prišel do odgovora, ko se je spraševal: »Kaj bom komu daroval? Sovražniku odpuščanje, prijatelju pozornost, otrokom dober zgled, očetu spoštljivost, materi gredico na vrtu, s katero se bo lahko ponašala, sebi spoštovanje, vsem ljudem pa ljubezen.«

Zato, drage bralke in bralci PARAPLEGIKA, v imenu Zveze paraplegikov Slovenije in v svojem imenu vsem Vam želim vesele in doživete božične praznike ter veliko zdravja in uspehov v novem letu 2007!

SREČNO!

Dane Kastelic

»Pozdravljeni, bralci revije. Dovolite, da še sama dodam kratek prispevek k uvodniku, ki ga je napisal Dane. Kot je omenil, je pred mano vsekakor nov in privlačen izziv, ki sem ga z veseljem sprejela. V tej številki še ne bo znatnih sprememb, verjamem pa, da bom s skupino sodelavcev, ki soustvarja glasilo, in pozitivnim odnosom dodala tudi svoj pečat naši reviji.

Nova urednica v elementu urednikovanja

Ker Paraplegik je naš. Moj in tvoj, dragi bralec. Zato naj bo bran in komentiran. V upanju, da bomo še naprej ustvarjali všečno branje, vas lepo pozdravljam in v luči novega leta želim lepe praznike.«

Odgovorna urednica
Vesna Grbec

POSLANICA NSIOS OB MEDNARO- DNEM DNEVU INVALIDOV

»MLADOST JE PRIHODNOST
– NAJ BO ENAKA ZA VSE!«

»Slogan letošnjega dne invalidov se dotika mladih, tistih, ki so invalidi šele postali in pred katerimi je še vse življenje. Zanje je pomembno, da bodo imeli boljše razmere za življenje in delo, kot so jih imele sedanje generacije. O enakopravnosti in enakovrednosti invalidov z drugimi državljani govorimo že desetletja, vendar se invalidi še vedno vsakodnevno srečujemo z diskriminacijo zaradi invalidnosti pri dostopnosti do blaga, storitev in informacij. Zaradi tega ugotavljamo, da nujno potrebujemo zakon o izenačevanju možnosti za invalide, ki naj bi to uresničil.«

Tako je v poslanici ob mednarodnem dnevu invalidov napisal Boris Šuštaršič, predsednik NSIOS. Vsi se namreč zavedamo pomembne vloge, ki jo imamo v družbi. Odnosih do soljudi, bodisi invalidov in vseh drugih.

Čestitkam ob tem dnevu se pridružujeta tudi Zveza paraplegikov Slovenije ter Svet Vlade Republike Slovenije za invalide, ki je v izjavi za javnost napisal še: »Zato ne premišljujmo in ne razpravljajmo le o tem, česar nimamo. Izvajajmo vse, kar imamo, v korist mladih invalidov.«

ČLOVEKOVE PRAVICE INVALIDOV

Seminar z naslovom Uspostavljanje zagovornikov človekovih pravic invalidov sta 29. in 30. septembra 2006 pripravila Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS) v sodelovanju z Evropskim invalidskim forumom (EDF).

Predsednik NSIOS Boris Šuštaršič je v uvodnem pozdravnem nagovoru poudaril, da v preteklem obdobju slovenski varuh za človekove pravice ni imel zadostnega posluha za težave slovenskih invalidov, in izrazil upanje, da bodo poslanci to upoštevali pri izboru slovenskega ombudsmana v letu 2007. Izpostavil je tudi nekatere medije, ki so v preteklem obdobju imeli negativen odnos do invalidov in so včasih pripravili pravi medijski linč proti »izbrani« invalidski organizaciji. Seveda s pomočjo in podporo posameznih interesnih skupin.

Izkušnje o pravicah invalidov skozi zgodovino je nazorno prikazal dr. Richard Rieser. Sprehodil se je skozi zgodovino in dejal, da so bili invalidi v srednjem veku prikazani kot »spački«. Zaradi take podobe se jih je hotel vsak čim prej odkrižati, tudi starši. Posledično so bili deležni usmiljenja, kar sta spodbujali tudi vera in takratna družbena ureditev. Seveda se je pozneje to spremenilo. Invalidi so postajali ozaveščeni, tako so množično sodelovali že v protivoj-

nih demonstracijah v Ameriki. V sedanjem času pa v Evropi že lahko sami sodelujemo pri pripravi različnih zakonov, seveda je stopnja vključenosti odvisna od posamezne države.

Koncept diskriminacije v Direktivi o enakih okvirih pri zaposlovanju in delu, ki ga Evropska komisija vodi pod številko 2000/78, je predstavil dr. Barry Fitzpatrick. Seznanil nas je z Direktivami in zakonodajo, ki velja v EU in mora biti usklajena tudi s slovensko in nasprotno. V svojem izvajanju je opozoril na neposredno in posredno diskriminacijo. Zato je EU sprejela direktive o trgu delovne sile in drugih področjih, povezanih z invalidi. Direktiva postavlja mejo minimalnih standardov, ki so seveda v vsaki državi lahko višji.

Slovensko protidiskriminacijsko zakonodajo in uveljavitev Direktive 2000/78 je predstavil mag. Matjaž Debeljak iz Urada za enake možnosti pri Vladi RS. Navedel je tudi nosilce, ki so zavezani, da se ne sprejemajo diskriminatorni zakoni, in sicer so to Državni zbor RS, Vlada RS, ministrstva ter tudi občine. Predvsem pa bedi nad

Ugledna gosta iz Irske in Anglije

Vsi smo prislunhili aktualni temi

zakonodajo in izvajanjem v Republiki Sloveniji Svet Vlade RS za uresničevanje načela enakega obravnavanja. Predstavniki nevladnih organizacij je Igor De Reya in zagovornica načela enakosti Tatjana Strojan, ki lahko vodi tudi neformalne postopke za posameznika.

Pomanjkljivosti pri uveljavljanju omenjene Direktive na področju invalidnosti v Sloveniji pa je izpostavil Miha Kosi (Društvo študentov invalidov Slovenije), nacionalni koordinator projekta. Poudaril je, da je to primarna naloga NSIOS v vseh državah in je sestavljena v naslednjih treh točkah:

1. Ugotoviti, ali je bila direktiva EU pravilno prenesena v slovensko zakonodajo.
2. Kako se izvaja in kakšna je učinkovitost.
3. Najti zgled dobre prakse v posamezni državi in ga predstaviti tudi drugim državam. Vsekakor pa je treba zagotoviti okolje, da bo država pisala zakone, ki bi bili bolj stimulativni!

Potem se je delo nadaljevalo po skupinah, ki sta jih vodila ugledna gosta, skupaj z generalnim tajnikom NSIOS Štefanom Kušarjem. Delavnicam se je pridružil tudi direktor Direktorata za invalide pri MDDSZ mag. Cveto Uršič, ki je navzoče seznanil, da se tudi slovenska zakonodaja spreminja v pozitiven odnos do invalidov. Izkušnje in ugotovitve z delavnic so prenesli na naslednji dan in

jih obravnavali na okrogli mizi. Smernice, izoblikovane na plenarnem zasedanju, bodo vodilo tudi pripravljavcem slovenske zakonodaje.

Dane Kastelic

INTERNETNI RADIO

Naša velika želja, nova informacijska mreža, ki bi jo radi pripravili z internetnim radiem, prinaša v naše življenje novo možnost komunikacije. S tem bomo kar najbolj poskrbeli za prepoznavnost invalidov v družbi, saj bi lahko to kasneje nadgradili z videotehniko. Poleg tega, da program ponuja enakopravno vključevanje v družbo, omogoča tudi medijsko izmenjavo znanja in izkušenj ter izobraževanje. Program bi s celoletno dejavnostjo pomembno prispeval k izmenjavi izkušenj in znanja ter pomagal pri povezovanju društev med seboj.

Na radiu Kaos, ki že deluje po medmrežju, smo 15. 11. 2006 pripravili prvi ogled tega medija in se seznanili s tehničnimi potrebami za ustanavljanje radia, posebnostmi takšnega radia, kadrovske potrebe in programskimi možnostmi.

Skupaj smo ugotovili, da bo za začetek nujno potrebno izobraževanje osebja in da v prvem letu ne moremo začeti s svojim neodvisnim radiem, zato bi bila najprimernejša možnost zakup ene ali dveh ur na teden. Najprimernejši termin programa bi bil v torek med 12. in 14. uro. Začeli

bi z enournim programom, po pol leta pa bi prešli na dveurni program. Naš program bi se propagiral z značilnim spotom, ki bi najavljial naše oddaje. Pri vseh dejavnostih, razpisih, programskih shemah in pridobivanju sponzorjev nam lahko pomagajo strokovnjaki radia Kaos.

Z internetnim radiem bi nedvomno lahko pridobili medij, ki bi tekoče in transparentno poročal o vseh aktivnostih ZPS. Cilj in namen radia bi bila opozarjati organe oblasti, zlasti tiste s področja dela, družine in socialnih vprašanj ter zdravstva, na sistemski in vsakdanji vprašanji, dogodke in zahteve. S svojim medijem bi lahko podprli kulturne, športne, izobraževalne in zabavne vsebine naših programov. Program bi bil sestavljen iz tematskih prispevkov, kontaktnih oddaj, obvestil, oddaj o kulturi in športu, oddaj o zdravstvu in socialnih vprašanjih, oddaj na temo pravic invalidov in zakonskih sprememb na temo invalidnosti, oddaj o arhitekturnih ovirah in o vseh drugih političnih vprašanjih na lokalni in državni ravni.

Janko pozorno spremlja razlago tonskega mojstra

O tem, v kakšnem obsegu se bomo lotili novega projekta, bo odločal Upravni odbor glede na količino pridobljenih sredstev, ki jih pričakujemo iz raznih virov.

Benjamin Žnidaršič

ČESTITKA NOVOIZVOLJENIM ŽUPANOM

Ljubljana, 15. november 2006 – **Zveza paraplegikov Slovenije vam čestita ob izvolitvi za naslednje mandatno obdobje in vam želi, da bi uspešno uresničili vse zastavljene načrte. Pred vami je velika odgovornost, da boste izzive in nove priložnosti izkoristili v skupno dobro.**

Želimo vam, da bi vam uspelo povezati vse ustvarjalne moči, ki jih premore vaša lokalna skupnost, da bi vam uspelo soglasno reševati temeljna vprašanja, od katerih je odvisna vaša in naša skupna prihodnost. Veselimo se, da vam bomo lahko stali ob strani predvsem pri reševanju socialnih vprašanj in tistih problemov, ki se dotikajo naše invalidnosti. Prepričani pa smo, da boste uspešni tudi na področju gospodarskega, kulturnega in družbenega razvoja. Naj vas delovna vnema spodbuja in usmerja k soglasnim odločitvam o najpomembnejših vprašanjih in prizadevanju ustvariti prijazno okolje in dobro počutje za vse vaše občane.

Zveza paraplegikov Slovenije
Benjamin Žnidaršič
Predstavniki za stike z javnostjo

UGODNEJE DO TELEFONSKEGA PRIKLJUČKA ZA OSEBE S POSEBNIMI POTREBAMI

DOSTOP ZA NAROČNIKE Z NIZKIMI DOHODKI IN/ALI S POSEBNIMI POTREBAMI

V Telekomu Slovenije smo na zahtevo Agencije za pošto in elektronske komunikacije s 1. septembrom pripravili dostop za naročnike z nizkimi dohodki in/ali s posebnimi potrebami. Cena mesečne naročnine za ta dostop je 2.568 tolarjev z DDV za enojni priključek (**sedaj 3359,95 SIT**) in za dvojni priključek 2.088 tolarjev (**sedaj 2759,95 SIT**).

Do novega dostopa so upravičeni naročniki z nizkimi dohodki, ki morajo svoj status dokazati z enim od naslednjih dokumentov: veljavna odločba o upravičenosti do denarne in socialne pomoči, veljavna odločba o podelitvi pravice do prejemanja državne pokojnine ali varstvenega dodatka, veljavna odločba o pravici do invalidskega dodatka ali družinskega dodatka ali pravica do oskrbnine po zakonu, veljavna odločba o dodelitvi veteranskega dodatka, veljavna odločba o pravici do nadomestila za invalidnost.

Poleg tega so do novega dostopa upravičeni tudi uporabniki s posebnimi potrebami (invalidi), ki imajo najmanj 90-odstotno telesno okvaro zaradi izgube vida ali 70-odstotno telesno okvaro zaradi izgube sluha ali 80-odstotno telesno okvaro zaradi seštevka več telesnih okvar, pri čemer mora biti ena od njih vsaj 70-odstotna. Svoj status morajo dokazati z veljavno odločbo, iz katere se vidi stopnja invalidnosti.

Dostop za naročnike z nizkimi dohodki in/ali s posebnimi potrebami velja le za naročnike in ne za družinske člane. Izjema so skrbniki ali rejniki otrok s posebnimi potrebami.

Benjamin Žnidaršič

1, 2, 3 ... IN EVRO PRIHITI

Nekaj aktualnih o evru tudi tukaj. Ne mislim vam razlagati, kdo, zakaj in kako bo ali je že prevzel to skupno evropsko valuto. Prednosti najbrž poznate, slabosti prav tako (tetraplegiki mi boste nedvomno pritrdili, da jih bo nekaj tudi pri samem rokovanju s kovanci). No, vse to ste si že lahko prebrali. Morda pa je vendarle prav, da vam napišem spletno stran (www.evro.si), kjer so celovito zbrane informacije o »velikem poku«, ki nas čaka 1. januarja 2007. V najslabšem primeru jih boste veseli pri reševanju križank.

Naj vam cinglja!

PREDSTAVNIKI ZPS NA DIREKTORATU ZA INVALIDE

26. junija so predstavniki ZPS s predsednikom Ivanom Peršakom obiskali mag. Cveča Uršiča, direktorja Direktorata za invalide pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve.

Delovni sestanek na Ministrstvu

Seznani so ga z aktivnostmi pri dokončanju gradnje Doma paraplegikov na Pacugu kot najsodobnejšega centra za paraplegike in tetraplegike. V domu bomo lahko izvajali obnovitveno rehabilitacijo, ohranjali svoje zdravje in izvajali vrsto različnih aktivnosti. .

Poleg tega smo direktorja seznanili tudi s težavami pri zagotavljanju osebne asistencije našim članicam in članom, ki živijo v domačem okolju in zunaj institucionaliziranih oblik za osebno oskrbo. Posebej smo se poimensko dotaknili posamičnih problemov. Direktor nam je ponudil vso podporo pri reševanju naših težav.

Benjamin Žnidaršič

AKCIJSKI PROGRAM ZA INVALIDE – ZAGOTAVLJANJE ENAKIH MOŽNOSTI

Slovenski Nacionalni akcijski program za invalide 2007–2013

Slovenski nacionalni akcijski program za invalide 2007–2013 je zasnovan na priporočilih Evropskega akcijskega načrta za invalide. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je k slovenskemu Nacionalnemu akcijskemu programu za invalide pristopilo v letošnjem letu ter k pripravi povabilo predstavnike reprezentativnih invalidskih organizacij, strokovnih institucij in javne uprave. V juniju je bila imenovana medresorska delovna skupina, ki je pripravila besedilo programa. Poleg tega je ministrstvo med 6. in 16. oktobrom izpeljalo javno razpravo, v okviru katere je bil organiziran tudi javni posvet. Besedilo, dopolnjeno s prispevki številnih razpravljavcev, je ministrstvo poslalo v medresorsko delovno razpravo na vsa ministrstva, pristojne vladne službe in Ekonomsko-socialni svet. Predvidevamo, da bo dopolnjen in usklajen program sprejela Vlada v letošnjem letu, konec novembra.

Če pogledamo v preteklost, je leta 1991 Državni zbor sprejel Konceptijo razvojne strategije invalidskega varstva v Sloveniji kot prvi razvojni dokument v Sloveniji na področju socialne politike. V dokumentu je bila prvič podana sodobna definicija invalidnosti, ki temelji na filozofiji človekovih pravic ter definira invalidnost ne le v okviru medicinskega modela, temveč širše, v veliki meri po-

gojeno tudi z družbenim okoljem. Konceptija je celostno oblikovala pristop k reševanju vprašanj, povezanih z invalidnostjo. Tako so v tem dokumentu predstavljena področja kot npr. zdravstvo, izobraževanje, zaposlovanje, rehabilitacija, denarni prejemki in olajšave, pravno varstvo, delovanje državne uprave, delovanje invalidskih organizacij itd., ki ostajajo aktualna področja še danes.

Trenutno najobsežnejši program za invalide nastaja v Organizaciji združenih narodov, pod imenom Konvencija o pravicah invalidov. Konvencija predstavlja številna področja, ki so aktualna za vse vrste invalidnosti, in je celovita osnova za katerikoli program, tudi slovenski akcijski načrt.

Poleg navedenih izhodišč smo pri pripravi akcijskega programa sledili še drugim mednarodnim smernicam ter sprejetim slovenskim programom:

- Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji,
- Strategija razvoja Slovenije,
- Nacionalni akcijski program za socialno vključevanje,
- Nacionalni program socialnega varstva za obdobje 2006–2010.

Struktura programa zajema opis stanja po področjih in ukrepe, ki jih je treba uresničiti v obdobju 2007–2013. Sprejeti program bo dobra podlaga za

pripravo Zakona o izenačevanju možnosti za invalide, katerega sprejem se načrtuje v letu 2007.

Med letoma 1991 in 2006 je bila sprejeta cela vrsta predpisov s področja izobraževanja, zdravstvenega varstva, zaposlovanja, odpravljanja ovir v okolju, zagotavljanja denarnih pomoči; v različne nacionalne in razvojne programe po posameznih področjih so vključene rešitve, ki so pomembne za življenje invalidov. Posebej je treba izpostaviti:

- sprememba 14. člena Ustave, na podlagi katere je zagotovljeno ustavnopravno varstvo pred diskriminacijo (2004);
- sprejetje Vladnega programa usposabljanja in zaposlovanja invalidov do leta 2002 in Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov leta 2004;
- Vlada je leta 2005 sprejela Nacionalne usmeritve za izboljšanje dostopnosti grajenega okolja in komunikacij, že pred tem pa so bili sprejeti tudi slovenski standardi za gradnjo glede na potrebe invalidov in drugih funkcionalno oviranih ljudi. Na področju komunikacij je država omogočila enake možnosti gluhih z uveljavitvijo Zakona o uporabi slovenskega znakovnega jezika (2002);
- sprejetje Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (2000);
- sprejetje Zakona o uresničevanju načela enakega obravnavanja (2004);
- sprejetje Zakona o delovnih razmerjih (2002), ki je v slovensko zakonodajo prvič uvedel razlikovanje med posredno in neposredno diskriminacijo tudi glede na invalidnost;
- na področju socialne varnosti so se dopolnjevali predpisi, ki urejajo posamezne pravice s

področja invalidskega zavarovanja, starševskega varstva in družinskih prejemkov in socialnega varstva;

- spodbujanje razvoja različnosti (pluralnosti) programov in izvajalcev: Slovenija je posebej podpirala razvoj invalidskih organizacij. Tako sta bila sprejeta Zakon o invalidskih organizacijah in Zakon o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije, ki je zagotovil, da so sredstva iz koncesij za izvajanje iger na srečo ostala namenjena invalidskim – in seveda tudi humanitarnim – organizacijam za zastopanje interesov invalidov v okviru delovanja organizacij, izvajanje posebnih socialnih programov ter razvojnih investicij invalidskih organizacij.

Opravljenе so bile tudi sistemske analize invalidskega varstva:

- Ocena razvitosti varstva invalidov (1995),
- Poročilo o izvajanju invalidskega varstva v Republiki Sloveniji (2001).

Nacionalni akcijski program za invalide vsebuje dvanajst ciljnih področij:

1. V družbi povečati ozaveščenost o invalidih, njihovem prispevku k razvoju družbe, pravicah, dostojanstvu in potrebah.
2. Vsi invalidi imajo pravico, da enakovredno izbirajo, kje in kako bodo živeli, in so polno vključeni v življenje skupnosti ter sodelujejo v njem.
3. Invalidom zagotavljati dostopnost do grajenega okolja, prevoza, informacij in komunikacij.
4. Na podlagi enakih možnosti in brez diskriminacije zagotavljati vključujoč izobraževalni sistem na vseh ravneh in vseživljenjsko učenje.
5. Invalidom zagotavljati mož-

nost, da zaslužijo za življenje z delom, ki so si ga svobodno izbrali ali sprejeli na trgu dela, in v delovnem okolju, ki je invalidom odprto, vključujoče in dostopno.

6. Invalidom zagotavljati ustrezno življenjsko raven, finančno pomoč in socialno varnost
7. Invalidom zagotavljati učinkovito skrb za njihovo zdravje.
8. Invalidom zagotavljati vključenost v kulturne dejavnosti in sodelovanje na enakopravni osnovi.
9. Invalidom zagotavljati sodelovanje pri športnih in rekreativnih dejavnostih.
10. Invalidom zagotavljati enakopravno udeležbo v verskem življenju v svojih skupnostih
11. Krepitev delovanja invalidskih organizacij.
12. Odkrivanje in preprečevanje nasilja ter diskriminacije nad invalidi.

V vsakem cilju so opredeljeni konkretni ukrepi, npr. ukrep 1.6 – oza-veščanje invalidov o njihovih pravicah in dostopnosti do informacij, možnostih in obveznostih na vseh področjih njihovega življenja.

Za uresničevanje nacionalnega akcijskega programa za invalide je treba zagotoviti spremljanje in nadzor ter zbiranje ustreznih informacij o invalidih v okviru celovite analize, vključno z raziskavami in statističnimi podatki. V programu je predvideno, da bo Vlada imenovala odbor za spremljanje uresničevanja programa.

Besedilo programa je dostopno na:

http://www.mdds.gov.si/file-admin/mdds.gov.si/pageuploads/dokumenti_pdf/nap_invalidi_javna_razprava_031006.pdf

Mag. Aleksandra Tabaj

REHACARE 2007

Če te ni zraven, te preprosto NI! To je del sporočila, ki ga daje letošnja največja prireditve v Evropi, namenjena invalidom. Na

Na ogled so bili postavljeni najrazličnejši pripomočki za invalidne osebe

sejmu, ki je potekal od 18. do 21. oktobra 2006 v Nemškem Düsseldorfu, so bile predstavljene novosti pri različnih pripomočkih, ki nam olajšajo življenje. Udeleženci smo se lahko seznanili z novostmi pri medicinsko tehničnem delu, opremi in počitniških krajih, ki so prilagojeni za bivanje in prijetno počutje invalidov. Sodelovalo je 846 razstavljalcev iz 32 držav Evropske unije, Severne Amerike in Daljnega vzhoda. Podrobnosti, si lahko

Avtomatizirana pomoč pri zlaganju vozička v avto... Takega jeklenega »Terminatorja« bi pa marsikdo od nas potreboval

ogledate na www.rehacare.de. V okviru same prireditve so potekale različne kulturne in športne dejavnosti. Na teh so udeleženci predstavili svoje dosežke in uspehe. Vse skupaj pa se je dogajalo z veliko medijske podpore, kar je za naše razmere neverjetno.

Naša pozornost je bila v glavnem namenjena tistemu delu, ki je ponujala različno opremo, primerno tudi za naš Dom

paraplegikov. Izbira je bila velika, ponudbe so bile zelo sprejemljive, saj so bile cene nižje za 30 % in več v primerjavi z našimi, kar daje jasno sliko o maržah naših prodajalcev. Seveda ne moremo mimo proizvajalcev vozičkov in druge opreme, ki lajša življenje na vozičku. Veliko

je novosti tudi na tem področju. Najnovejše vozičke na ročni pogon, ki bodo prišli v prodajo v letu 2007, so predstavljali proizvajalci Sopur, Quickie, Küschall, Atto Bock in Meyra, cena pa se je gibala od 2400 do 2700 evrov. Drugi modeli omenjenih proizvajalcev, ki so na voljo tudi pri slovenskih ponudnikih, pa so za bili na sejmu tudi za četrtno cenejši.

Ali ni to zgovoren podatek? Cenovno še ugodnejši so bili azijski proizvajalci, ki pa nimajo tako izrazitega dizajna in kvalitete. Veliko je bilo različnih pripomočkov za ustvarjalno preživljanje prostega časa in sprostitve. Vsako leto več je tudi ponudnikov t. i. invalidskega turizma, na kar države zahodne Evrope in Skandinavije dajejo velik poudarek. Kot je bilo zaznati iz pogovorov, države aktivno podpirajo to zvrst, saj menijo, da njihovi prebivalci, ki so invalidi, zaslužijo enako kvalitetno počitnikovanje kot drugi državljani. Močno upam,

Tudi tako lahko potujemo

da bo tudi pri nas v prihodnosti tako! Saj v Evropski uniji smo že, miselnost pa se še navaja na isto valovno dolžino.

V kratkem sem vam predstavil del letošnjega utripa, ki smo ga zaznali udeleženci. Rehacare, ki bo potekal od 3. do 6. oktobra 2007, zato že vabi. Kdor se je pripravljen podati na dvajnajsturno vožnjo in prevoziti več kot 1000 km v eno smer, naj začne zbirati energijo. Videti je kaj, tako da je tudi napor poplačan.

Dane Kastelic

KO JE ŠE IMELA TITULO PIRANSKE ŽUPANJE JE PACUG OBISKALA VOJKA ŠTULAR

Vojka Štular si je z zanimanjem ogledala naš novi dom

Vojka Štular si je z zanimanjem ogledala naš novi dom

V želji, da tudi lokalna oblast, v toku vsakdanjih skrbi, spozna pravo podobo novega centra za ohranjanje zdravja in obnovo rehabilitacijo, je na pobudo Zveze paraplegikov Slovenije po daljšem času načrtovanem obisku Domu paraplegikov na Pacugu 10. oktobra obiskala županja Občine Piran Vojka Štular. Sprejeli so jo predsednik Ivan Peršak, direktor nedograjenega doma Jani Trdina in drugi predstavniki Zveze paraplegikov Slovenije.

Človek si je že, odkar se zave da svojega obstoja, ustvarjal boljše razmere za svoj obstoj in tako se tudi Zveza paraplegikov Slovenije trudi za boljši položaj paraplegikov in tetraplegikov v družbi. Temu bo namenjen tudi naj sodobnejši center za ohranjanje zdravja, rehabilitacijo in družinsko počitnikovanje v Sloveniji, ki pa žal čaka, da se k zaključku projekta k izgradnji bivalnega dela vključi tudi država. Do dograditve bo dom posloval s poskusnimi in pilotskimi programi v korist slovenskih para- in tetraplegikov.

Delo od pridobitve uporabnega dovoljenja do danes dokazuje, da z izgradnjo in obratovanjem Doma paraplegikov mislimo

resno, saj smo v tem kratkem času v domu izpeljali številne programe, ki so bili med paraplegiki in tetraplegiki toplo sprejeti. V dobrih treh mesecih smo izvedli: programe socialne narave, športnih vsebin, kulturnih vsebin, razvojne programe, zdravstvene programe in delovna srečanja. Da pa bodo kvalitetno realizirani v korist uporabnikov, je treba zagotoviti tudi primerne prostore. Zato nestrmežljivo strmimo v prihodnost ter želimo iz njenega vrelca vodo speljati na naš mlin.

Županji Vojki Štular smo predstavili vse možnosti za sodelovanje, ki jih ponuja naš dom za območje Občine Piran, in jo seznanili s potrebami in željami, ki čakajo na priložnost, da se uresničijo. Podrobneje smo ji predstavili poslovni načrt, zaposlitveno politiko in vse spremljajoče dejavnosti s predpostavko, da bo dom imel vse pogoje za popolno obratovanje.

Benjamin Žnidaršič

OBISK MINISTRA ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

Člane Zveze paraplegikov Slovenije je v Domu paraplegikov obiskal generalni direktor Direktorata za invalide pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve mag. Cvetu Uršič.

Generalnega direktorja direktorata mag. Cvetu Uršiča smo sprejeli predsednik in podpredsednica Skupščine Zveze paraplegikov Metod Zakotnik in Mirjam Kanalec, podpredsednik Zveze Dane Kastelic in direktor Doma paraplegikov Janez Trdina s sodelavci. Visoki predstav-

Sproščen klepet v naših skupnih prostorih

nik Vlade RS si je ogledal objekt slovenskih paraplegikov in se na lastne oči prepričal, da so bila vložena finančna sredstva upravičena. Mag. Uršič je bil ob podpisu pogodbe med Zvezo paraplegikov Slovenije in FIHO (Fundacijo invalidskih in humanitarnih organizacij) ob dodelitvi investicijskih finančnih sredstev njen direktor.

Ob obisku so mu predstavniki paraplegikov predstavili zgrajeni del doma, ki je tehnično prevzet in ima pravnomočno obratovalno dovoljenje, ter ga seznanili s projektom izgradnje nastanitvenega dela, ki je v končni fazi priprave zaključnih načrtov. Poudarili smo, da je v obstoječem objektu nameščena glavna infrastruktura tudi za nastanitveni del. Ta del je nujno potreben, da lahko Dom opravlja svoje poslanstvo, to je ohranjanje zdravja in obmorsko obnovitveno rehabilitacijo za slovenske paraplegike, tetraplegike

Mag. Uršiča smo popeljali po razstavi

in druge invalide, skratka, da normalno posluje. Skupna ugotovitev je bila, da je za izvajanje posameznih programov v okviru organizacije treba imeti tudi ustrezne prostore. Osebno sem direktorju

Pacug je pomemben del rehabilitacije

sporočil, da Zveza pričakuje, da se bo k zaključku nastanitvenega dela aktivno vključilo tudi resorno ministrstvo in po-

sledično tudi slovenska vlada. Kot ugotavljam, v tem mandatu ni bilo kakšnega resnejšega sodelovanja. Morda tudi zaradi spleta okoliščin, ki je bil na podlagi insinucij in bujne domišljije posameznikov uperjen proti Zvezi paraplegikov.

Prisluhnil je tudi našim zamislim

Mag. Cveto Uršič se zaveda pomembnosti takega centra za slovenske paraplegike in druge invalide. Dejal je, da jih vseskozi tudi podpira, žal pa ministrstvo v tem trenutku nima zakonske podlage za financiranje nastanitvenega dela. Obljubil je, da si bo še naprej prizadeval, da se ta agonija paraplegikov konča

Si ogledal prilagojene kopalniške prostore

in Dom preda v uporabo, saj bo v nasprotnem primeru začela nastajati ogromna škoda. Dom je bil namreč grajen pretežno z javnimi sredstvi.

Direktor Doma **Janez Trdina** ga je seznanil, da v njem poteka jo različne prireditve in da si je Dom v organizaciji pokrajinskih društev ogledala že več kot

Razložili smo mu pomen plavanja za naše člane in mu razkazali bazen

polovica članov Zveze. S svojo aktivnostjo skušajo Domu vdahnuti dušo, kar jim glede na odziv domačinov in drugih gostov tudi uspeva. V tem tednu v okviru Piranskega Ex-tempora 2006 potekajo slikarska kolonija članov, ki slikajo z usti, in kulturni dnevi, ki jih poleg priznanih slovenskih kulturnih umetnikov ustvarjalno s svojimi deli oblikujejo tudi člani Zveze paraplegikov. Goste je po razstavi likovnih, kiparskih in rezbarskih del popeljal **Benjamin Žnidaršič**, ki tudi sam slika z usti in pri Zvezi paraplegikov skrbi za stike z javnostjo in informiranje.

Dane Kastelic

MALI OGLAS

Zaradi prenehanja z vožnjo ugodno prodam prirejen avto za invalida, funkcija desne noge (plin+zavora) YUGO 45 KORAL, letnik 1990, 84.000 km, 1 lastnik. V avtu je vgrajen avtomat »GVIDO SIMPLEX«, zamenjan volan – plin na volanu, ročna zavora, registriran do 24/10-2006. Prilagam original volan in prtljažnik. Info tel. 031/651-319.

»IN VENDAR SE VRTI«

Tako, kot se vrti zemlja okoli sonca. Vrtimo se in skušamo tudi sami vrteti kolo življenja na vseh področjih, tudi tistih, ki jih nam ponujajo v programih društev in Zveze.

In prav je tako, ker bodo le tako vse dejavnosti in vsi programi dosegli svoj namen in uspeh.

V Domu paraplegikov na Pacugu so bili novembra dnevi razvedrila, ustvarjalnosti in športa, pripravljene z željo, da bi se jih udeležilo čim več članov in si tako popestrilo in obogatilo življenje.

Ves trud organizatorjev res ni bil zaman, saj se je srečan udeleževalo kar veliko članov. Gotovo bi se jih še več, če bi bile prenočitvene zmogljivosti večje. Tako pa so se bližnji vozili zvečer domov spat, drugi so bivali v Domu le tri dni in potem drugim odstopili naslednje tri dni. Tako se nas je zvrstilo kar lepo število in vsakdo je odšel domov z veliko željo, da se kaj kmalu spet srečamo.

Za vse tiste pa, ki se te dni niso pokazali na Pacugu, naj povem, da je bil program pester in bi tudi najzahtevnejši našli kaj zase.

Zbor udeležencev je bil v torek, 21. 11. 2006, dopoldan, sledili so namestitvev po sobah, spoznavanje, kosilo, počitek. Po večerji pa je potekala olimpiada v šahu, pikadu in v igrah s kartami.

Zaradi slabšega vremena je v sredo žal odpadel izlet v Piran, vendar se udeleženci niso prepustili slabi volji, temveč so si dan popestrili z igrami, razgovori in s krajšim obiskom pokritega bazena v bližnjem hotelu. V četrtek je bil dopoldne izveden skupni izlet v Sečoveljske soline in ogled

Ogledali smo si sečoveljske soline in prisluhnili razlagi o nastajanju soli

muzeja. Tako so vsi spoznali in zvedeli vse o soli in njenem pridobivanju. Prav je, da znamo ceniti to dobrino, ki ni le začimba, ampak tudi za zdravje potrebna naravna pridobitev. Temu izobraževalnemu izletu so popoldan sledile družabne igre in večerna zabavna prireditve.

V petek pa smo takoj po zajtrku pod skrbnim vodstvom Dušana Uršiča z Radia Dur začeli spoznavati, kako nastajajo radijske oddaje in kako sploh nastajajo radijske postaje. Seveda je moške bolj zanima tehnika, pa frekvence in podobno, ženske pa priprava programa in seveda »čvek«. Izvedeli smo vse, kar nas je zanimalo, in ustvarili smo tudi svoj radio in svojo oddajo. Radio smo poimenovali RADIO PACUG – radio brez frekvence – radio brez konkurence, program pa smo slišali že v večernih urah.

V imenu vseh udeležencev se Dušanu Uršiču toplo zahvaljujem za ves čas, ki nam ga je posvetil,

in vse znanje, ki nam ga je podaril, in predvsem hvala, ker je naš prijatelj!

Sobota pa je bila nadvse športno obarvana. Komaj smo se spravili iz postelj, že se je zaslislala pesem motorjev in veseli smeh motoristov. Na sporedu je bila košarkarska tekma med našimi člani motoristi in Moto clubom Firestarters. Mi navijači smo kar nestrpno čakali na pričetek tekme, ker nas je res zanimalo, kako se bodo ti orjaki v črnih usnjenih jopičih z živo rdečimi napismi znašli na naših vozičkih. Pa smo morali kar lepo potrpeti in počakati na potek protokola.

Tako nas je najprej vse pozdravil direktor Doma Jani Trdina, pa podpredsednik ZPS Dane Kastelic, za njim je predsednik Moto cluba Firestartes poklonil voziček enemu od naših članov. Sredstva za to so motoristi zbrali v ta namen sami, pobudo pa je dal njihov podpredsednik Andrej Svetina. Da pa je bil pričetek

tekme še bolj svečan, nas je pozdravil tudi predstavnik Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve Cveto Uršič, ki je potem tudi sam brez pomišljanja sedel na voziček in se spustil v boj z našimi košarkarji. Gospodu Cvetu Uršiču se še posebej zahvaljujemo za spodbudne besede, ki nam jih je v govoru namenil. V športnem centru Piran v Luciji je bilo tako do zadnje minute tekme zelo napeto in navijači smo prav uživali. Dobro je tudi, da so gostje zmagali (za eno točko), saj lahko tako upamo, da nas bodo še kdaj obiskali, tudi če ne bodo imeli nikogar obdarovati. Vsi utrujeni smo popoldan prisostvovali prikazu poklicnega reševalca motorista iz Kliničnega centra v Ljubljani, ki nam je nazorno prikazal, kako snemati čelado ponesrečenemu motoristu. Da pa smo se še pred večerjo otresli resnobnosti ob mislih na nesreče, je poskrbel ansambel Diksi ŠOK bend, ki nam je ob zahajajočem soncu na terasi poživil srce in duha s prelepo dixielend glasbo, da smo vsi postali veseli in poskočni. Škoda le, da so imeli kasneje še en nastop in so zato morali oditi. Vem, da bi jim marsikdo od nas rad rekel hvala, ker so nam na tako samosvoj način povedali, da je na morju tudi v tem letnem času lahko lepo.

Ja, res je bilo lepo, četudi se nismo kopali v morju in ne v bazenu, kopali pa smo se v velikem prijateljstvu in zelo nam je bilo toplo pri srcu ob spoznanju, da bo Pacug tista naša oaza, kjer se bomo lahko srečevali vsi, kot smo se v preteklosti v Pineti. To je bil šele začetek.

Lep pozdrav in srečno se zavrtimo v NOVO LETO!

Ljubica Jančar

DNEVI KULTURE PACUG 2006

Poudarek letošnjih dnevov kulture Zveze paraplegikov Slovenije je bilo likovno, glasbeno in literarno ustvarjanje naših članov in gostov. Teden kulture je potekal hkrati s prireditvami ob Piranskem Ex-temporu 2006, kar naj bi ob koncu turistične sezone zagotovilo večji obisk in promocijo invalidov. Na letošnjih prireditvah, ki so se zvrstile od ponedeljka, 4. septembra, do petka, 8. septembra 2006, je sodelovalo 24 likovnih ustvarjalcev, 5 literarnih ustvarjalcev in 12 glasbenikov.

Na prireditvi so poleg naših likovnih razstavljalcev in literatov sodelovali tudi Jasna Tepina, Polona Škodič, Kamniški koledniki, Tone Kuntner, Janez Bončina Benč, Marjan Malikovič, Triobadur, Norma 7, Polona Malovrh in drugi.

Zaradi vse večjega zanimanja za likovno dejavnost med našimi člani smo razstavni prostor razširili na 19 likovnih ustvarjalcev in predstavili 88 njihovih del. Nekaj naših likovnikov je s svojimi deli sodelovalo tudi

Darinka Slanovec je prebiralala svoje pesmi

na Piranskem EX-TEMPORU 2006, vendar tokrat vidnejših uspehov niso dosegli. Literarni del pa smo obogatili s priznanimi literati in glasbeniki, kar prinaša svežino ustvarjanja. Redni obiskovalci naših dnevov kulture so bili mnogi javni kulturni delavci ter likovni in literarni umetniki, ki spremljajo našo kulturo.

Da bi k razmišljanju spodbudili čim širši spekter obiskovalcev, smo pripravili kratko predstavitev Zveze in predstavili avtorje, ki prinašajo raznolike izraze, saj vsak s seboj nosi svojevrsten naboj. Nit, ki združuje te biserčke v kulturno ogrlico, je tisto sporočilo, ki v naš skupni prostor vnaša razumevanje, sprejemanje, svetovljanstvo in sobivanje kultur.

Na razstavi so razstavljali: Vojko Gašperut, Stojan Zafred, Branko Rupnik, Benjamin Žnidaršič, Željko Vertelj, Boris Šter, Zorica Razboršek, Dragica Sušanj, Jožica Ameršek, Angela Medved, Jani Bevc, Miran Jernejšek, Jože Tomažič, Metod Zakotnik, Radovan Gros, Jakob Kaučič, Jože Vodušek, Jože Potokar in Rajko Čaušević. Svojo literaturo so predstavili: Tone Kuntner, Darinka Slanovec, Marjetka Smrekar, Ljubica Jančar in Benjamin Žnidaršič.

Benjamin Žnidaršič

AKTIVNOSTI ČLANOV DP LJUBLJANSKE POKRAJINE

V Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine so številne aktivnosti potekale tudi poleti in jeseni. No, poleti, ko so dopusti in še huda vročina povrhu, nekoliko manj, zato pa jeseni, ko se začne vadba na športno rekreativnem področju, toliko več. Ker je zaradi bolezni urednika glasila Paraplegik izostala septembrska številka, so dogodki nekoliko zastareli, vendar upamo, da boste prispevke kljub temu prebrali.

Hvala za dolgoletno, plodno in nadvse prijetno sodelovanje

MIRKO KAPLJA – DVAJSET LET ŽUPAN LITJE

Mirko Kaplja je v Občini Litija županoval 20 let in 18 let sodeloval z Društvom paraplegikov ljubljanske pokrajine in Zvezo paraplegikov Slovenije. Vendar Mirko Kaplja ni bil samo župan. Bil je veliko več! Poleg tega, da je v svojem dolgoletnem mandatnem obdobju ogromno postoril za svoj kraj, je imel tudi izreden socialni čut. Zato ni čudno, da smo z njim odlično sodelovali in postali pravi prijatelji. Neprecenljiv je njegov prispevek pri organiziranju

vsakoletnih kegljaških turnirjev, spominjamo pa se ga tudi kot prvega organizatorja odmevnih koncertov Dobra misel, ko smo zbirali denar za gradnjo našega doma na morju. Takrat je bila velika dvorana v Litiji polna do zadnjega kotička, prinesla pa je tudi rekorden izkupiček vseh nadaljnjih koncertov.

Ob srečanju in koncu njegovega županovanja smo se mu želeli zahvaliti za vse, kar je naredil v dobro paraplegikov, pa nas je ponovno prijetno presenetil in nam poklonil srebrnike znamenite vaške situle, hkrati pa obljubil tudi v prihodnje pomoč pri orga-

niziranju tradicionalnih novoletnih kegljaških turnirjev. Mirko Kaplja - še enkrat HVALA!

INTERESNE DEJAVNOSTI

MEDNARODNI TABOR PROSTOVOLJCEV V SEMIČU

Koristno in prijetno srečanje s prostovoljci evropskih držav

Naše društvo skupaj z Zvezo paraplegikov že kar nekaj let zapored v septembru organizira mednarodni tabor prostovoljcev in naših, predvsem mladih članov. Tabor, ki privlači številno obojestransko udeležbo, pripravimo v domu paraplegikov v Semiču. No, in Bela krajina je še posebej mikavna prav ob koncu septembra, ko narava ponuja bogate sadove. Zidani-ce pod Semiško goro, obdane z vinogradi, kar vabijo na pokušino grozdja in mošta. Bližnji gozdovi že ponujajo kostanj, zraven pa še vrsto gob.

Na prostranem dvorišču doma stoji lepa vrtna uta z žarom, kjer spremljevalci ob toplih večerih za vse skupaj pripravijo dobrote na žaru in gozdne sadeže. Med različnimi skupnimi aktivnostmi je zanimiva tudi pokušina nekaterih jedi, ki jih pripravijo posamični prostovoljci

in tako udeleženci tabora spoznajo različne evropske kuhinje. Uradni jezik tabora je angleščina, kar je izvrstna priložnost za izpopolnjevanje tega jezika.

Seveda pa udeleženci tabora ne »čepijo« samo v domu, ampak se odpravijo tudi na izlete na bližnje izletniške točke. Tokrat so se udeležili tudi tradicionalnega jesenskega srečanja v Fari pri Kostelu in predstavitev potapljanja v bazenu doma paraplegikov na Pacugu. Tako so spoznali še nekaj koticov lepe Slovenije in iz naše dežele odnesli še lepše vtise.

AKTIV ŽENA IN AKTIV MLADIH

Ženske iz Aktiva žena so se za nekaj dni odpravile na Pacug. Skupna nit njihovega druženja je bilo preizkušanje v kuharskih veščinah. Pripravile so različne

Rdeča nit ki se vleče na srečanjih, je povezana s kulinariko.

dobrote in si izmenjale kuharske recepte. Hkrati pa so prosti čas izkoristile za razvedrilo, izlet v obmorsko mesto Izolo in počitek. Čudno, da ni deževalo, saj toliko klepetanja na enem mestu težko kje slišite.

Mladi so bili s prostovoljci v Semiču, šli pa so tudi v Slovensko Bistrico na »dan brez vozička,« ki ga tradicionalno vsako leto pripravlja DP jugozahodne Štajerske. Tam so se lahko preizku-

sili v potapljanju in se popeljali s helikopterjem slovenske vojske.

Pri interesnih dejavnostih društva naj omenimo še jesensko srečanje članov, ki živijo v domovih starejših občanov, v novem domu paraplegikov na Pacugu. Žal, se je v tem lepem mediteranskem okolju krajinskega parka zbralo le nekaj naših članov. In to kljub vabljeni ponudbi s popolno nego in oskrbo naših osebnih asistentk in prevozom s kombi vozili. No, tisti člani, ki so bili na Pacugu, so uživali v prijetno toplem jesenskem vremenu, dobri in pestri hrani ter prijetnih izletih po obalnih mestih. Tudi morska voda v bazenu je bila prijetna za kopanje.

V DRUŠTVU IMAMO DVA OBČINSKA SVETNIKA

V društvu paraplegikov ljubljanske pokrajine smo veseli in ponosni, da imamo kar dva občinska svetnika. V Mestni občini Ljubljana bo naše interese zastopal Sašo Rink, v občini Trzin pa Peter Kralj. Prepričani smo, da bosta svoje odgovorno delo dobro opravljala in uspešno sodelovala pri reševanju naše problematike.

KRATKE O ŠPORTU

MEMORIAL prof. BOJANA HROVATINA

Zveza paraplegikov Slovenije je v sodelovanju z našim društvom in Zvezo za šport invalidov Slovenije na atletskem stadionu ŽAK v Ljubljani pripravila 37. atletsko tekmovanje v spomin pionirja invalidskega športa prof. Bojana Hrovatina.

Naša atletska ekipa je v moštve-

ni konkurenci z 11.608 točkami osvojila peto mesto. V trobojih – meti so bili naši atleti uspešni

Atleti društva (od leve) Uroš Jurečič, Grega Gračner in Dane Kastelic so v troboju – meti v skupini F-55 osvojili prva tri mesta.

le v skupini F-55, kjer so osvojili prva tri mesta; Gregor Gračner prvo, Uroš Jurečič drugo in Dane Kastelic tretje. Prvo mesto na memorialni vožnji na 100 metrov s klasičnimi vozički je osvojil Štefan Glavan, vidnejše rezultate pa so dosegli še: Zlatko Bernašek (2. mesto v skupini veterani), Stane Videtič (2. mesto v skupini T-51 v memorialni vožnji), Hasan Čaušević (3. mesto v skupini veterani), Alen Deak (3. mesto v skupini F-52 troboji – meti) in Nada Čaušević (3. mesto v skupini F-53 troboji – meti).

Skrb zbuja joč je podatek, da ima naše društvo, ki združuje več kot eno tretjino vseh slovenskih paraplegikov, tako malo atletov. Skrb zbuja predvsem to, da nimamo nekoliko več športno aktivnega podmladka, ki bi tudi v prihodnje »reševal« našo atletiko.

KOŠARKA

Košarkarska ekipa DP MERCATOR LJUBLJANA je v oktobru sodelovala na mednarodnem turnirju v Pragi na Češkem. Nastopile so le tri ekipe, zato so naši košarkarji po pričakovanju osvojili prvo mesto. Vendar

so že nekaj dni zatem na močnejšem mednarodnem turnirju v Trevisu (Italija) osvojili le četrto mesto. V dvorani Ciro Zimolo so poleg domače ekipe nastopile še Hobit-Brno, Stela-Zagreb, Vicenza, Padova in Mercator Ljubljana. Po pričakovanih je zmagala ekipa iz Padove, ki je v finalu po izredno težki in na oko lepi tekmi premagala domačine. Za tretje mesto se je z našim moštvom borila ekipa Vicenze, ki pa smo ji na žalost morali prepustiti zmago v zadnjih petih minutah.

RIBIŠTVO

Naši ribiči so v letošnji sezoni kar pridno namakali trnke z vabljivimi vabami, ujeli pa ... V Lahovčah so v juliju organizirali tradicionalno vseslovensko ribiško tekmovanje. Vreme je bilo lepo, ulov pa ne. Toda v ekipni uvrstitvi so kljub vsemu osvojili tretje mesto. Zato pa je bilo toliko boljše v deževnem Konjišču, kjer so na državnem prvenstvu osvojili tretje in sedmo mesto. Naši ribiči so tekmovali tudi na Pragerskem s precej oslabiljeno ekipo. Tekmovanje, ki ga je pripravilo DP severne Štajerske, je namreč sovpadalo z društvenim izletom na Pacug in je kar nekaj naših ribičev odšlo raje na morje. Se pa naši ribiči hudujejo na ukrep, ki na meddruštvenih tekmovanjih dovoljuje nastop le ribičem na invalidskih vozičkih. Pravi jo, da jim je ta ukrep še dodatno razredčil že tako skromno ekipo. Tako, drage bralke in bralci, predstavili smo vam le nekaj od številnih aktivnosti Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine, ki smo jih izvedli v poletnem in jesenskem času.

Več o rezultatih pa si preberite v rubriki Šport.

Jože Globokar

SREČANJE V FARI NA KOLPI

Muhasto poletje se je že prevesilo v jesen. Počasi se toplo sonce poslovlja, a nas včasih še nagradi s prelepimi dnevi. Treba je pohiteti, opraviti še zadnja potepanja, obiske in srečanja.

V času, ko drevje že spreminja barve, je Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine pripravilo jesensko srečanje članov v Fari na Kolpi.

Na vijugasti poti skozi idilično notranjsko pokrajino nas je vseskozi spremljalo sonce. Na vzpetini nad slikovito dolino Kolpe je v belini veličastno sijala cerkev Marije pomočnice. Čeprav je bil cilj letošnjega srečanja kar daleč, nas je prišlo veliko, saj so se vabilu odzvali tudi prijatelji iz Društva paraplegikov vzhodnoštajerske pokrajine. Sveta maša, ki jo je še polepšalo petje domačih pevcev, je napolnila cerkev. Ob mogočnem zvoku orgel smo se preselili na cerkveno dvorišče. Tu so nas pričakale, praznje, v narodne noše odete, domače gospodinje in nas prijazno pogostile s sladkimi dobrotami, ki so jih same pripravile. Beseda je stekla, izmenjavali so se spomini na poletna doživetja, izkušnje in načrti.

Sredi dneva, ko je bilo sonce najvišje na nebu, smo se odpravili v bližnji Kastel. Tu so pred kratkim odprli novo, najmodernejšo polnilnico izvirske vode. Po ogledu in predstavitvi smo imeli priložnost, da med prvimi pokusimo to izvrstno, eno najkvalitetnejših vodá, ki se utegne prav kmalu udomačiti tudi v naših domovih.

Pred šolskim centrom v Fari so medtem že pripravili mize in klopi za kosilo. Sledil mu je prijeten kulturni program. V njem se nam je predstavil in nas vse popoldne zabaval tamburaški ansambel Dupleki s prikupnima pevkama. Nežne, pa tudi veseljaško zbadljive melodije je duhovito povezoval vedno nasmejani in z dobro voljo oboroženi Vasko Polič, nestor kulturnega dogajanja v kraju.

Glasba je razvnela naše roke in srca. Razpoloženje je raslo, a vsega lepega je enkrat konec.

Ob slovesu smo županu poklonili sliko Željka Vertlja, ki je na platno ujel iskrive brzice slapa reke Nežike. Darilo, ki naj bo trajen spomin na prijete trenutke druženja z nami.

Da bi lep dan zaključili še bolj bogato, smo se nekateri od krajev čisto na slovensko-hrvaški meji poslovlili z obiskom mogočnega gradu – Kastel. Trdnjava, ki že od turških vpadov v naše dežele kljubuje času kot nezasedena in dobiva danes nov, simbolni pomen.

Mira Racman

Župan Valentin Južnič nas je nadvse prijazno sprejel.

PARACENTER – LE TAKO NAPREJ!

»KVA DOGAJA?»

V še NEDOGRAJENEM PARACENTRU v Oseku se že vrstijo dejavnosti, ki so tesno povezane z izvajanjem posebnega SOCIALNEGA programa Društva paraplegikov severne Štajerske. Vesel sem, da se teh dejavnosti udeležujejo tudi paraplegiki iz drugih regijskih društev in tudi ljudje, ki simpatizirajo z gibalno oviranimi osebami. Da bi namen in smisel delovanja Paracentra nenehno predstavljali širši javnosti, je treba na različne načine promovirati njegovo delovanje. K promociji Paracentra nedvomno veliko pripomorejo vsakodnevne aktivnosti in sodelovanje z mediji. Veseli me, da nam pri promociji veliko pomagajo tudi vodilni ljudje ZPS. Lokalnim skupnostim in širši javnosti je treba predstavljati, kako pomembna je dokončna izgradnja Paracentra v takšni obliki, da bo energetske dneve, psihorekreacijske programe lahko uporabljalo kar največ gibalno oviranih ljudi. Zunanji športni objekti bodo brezplačno dostopni vsem gibalno oviranim ljudem, ob tem pa bo Paracenter omogočal tudi nastanitev manjših rekreacijskih skupin.

Paracenter je v naši lasti še nepolno leto. Najprej smo seveda imeli veliko dela, da smo odpravili posledice dela vandalo. Izvedli smo nujno potrebna gradbena dela, s katerimi smo odpravili vse arhitektonske ovire, ki so obstajale na dvorišču in pod kozolcem. Tako imamo v istem nivoju več kot 400 m² za »vozičkarje« uporabnih

površin. V istem nivoju so tudi dostopi do sanitarij. Zgradili smo povezovalni prostor med bivalnim in sanitarnim objektom, kar bo omogočalo dostop iz bivalnih prostorov do sanitarij pod streho, ponoči in pozimi. To je razvidno tudi s fotografij. Tako se postavlja mozaik, segment po segmentu. Najpomembnejši segment pa je pridobivanje materialnih in finančnih sredstev, potrebnih za rekonstrukcijska dela. Ko bo mozaik sestavljen, bomo lahko paraplegikom in tetraplegikom Slovenije ter drugim zainteresiranim invalidom iz domovine in tujine ponudili sodelovanje v čim več aktivnostih. Pri nas bodo lahko igrali košarko na invalidskih vozičkih, odbojko, se ukvarjali z atletskimi disciplinami, športnim ribolovom, kegljanjem z visečo kroglo (rusko kegljanje) in balinanjem. Invalidi bodo lahko tudi likovno in duhovno ustvarjali, imetniki štirikolesnih motorjev bodo lahko našli svoj raj na primerni adrenalinski stezi za motokros.

Še enkrat pa poudarjam:
»PARACENTER RES DOBIVA DUŠO. V PARACENTRU NE BO IZJEM, VSI BOMO ENAKI!
Zato ste vsi lepo vabljeni.

Vilibald Pepevnik

Odprava vsakršnih ovir je pomembna... za začetek pa so najpomembnejše arhitekturne, ki nam onemogočajo druženje

NA OBISKU V KOSTELU

Na povabilo Društva paraplegikov Ljubljanske pokrajine smo se z veseljem odzvali. Organizirali so njihovo vsakoletno srečanje članov društva, tokrat v Kostelu, in nas povabili v goste.

Sodelovanje med društvi je velikega pomena, to pa je veliko lažje, če se člani med sabo dobro poznamo. Takšno meddruštveno srečanje nesporno veliko pripomore k temu. Druženje je potekalo na zares idiličnem kraju, kjer smo lahko poskrbeli za duševno in telesno sprostitve. Res je kristalna reka Kolpa.

Hvala g. Gregorju Gračnerju za povabilo in se že veselimo vašega obiska pri članih DPSŠ.

Janez Raišp

STRASNA IN PRAVA LJUBEZEN

*Strasna ljubezen
po letih ne sprašuje,
ko ljubeča srca
povezuje.*

*Takrat objame
tisoč te lepote
in nič ni lepšega,
ko ljubček al ljubca
zvestobo ti prisega.*

*Prava ljubezen pa je
zlata nitka sreče,
ki zaljubljenca
skupaj vleče,
če nitka se utrga,
dva kupa sta nesreče.*

Jakob Kaučič

MALI OGLASI

Za nizko ceno prodam tricikel znamke HAWERICH za otroka do starosti 14 let. Interesenti naj sporočijo svojo telefonsko številko na Zvezo.

Prodajam SCOOTER TE – 889 XLS, letnik 2003, štirikolesni, luči, smerokazi. Informacije na tel. 041/ 421-148. (slika je na Zvezi)

Prodajam OPEL OMEGA karavan, letnik 1998 2.0 l. bencinski motor z avtomatskim menjalnikom. Avto ima vso opremo razen usnja in je zelo dobro ohranjen. Informacije na tel. 041/ 230-136.

V Novem mestu prodajam opremljeno dvosobno stanovanje primerno za invalida. Prodajam tudi malo rabljen invalidski voziček. Vse informacije in cene dobite na telefon 031/ 275-326.

STEZA ZA MOTOKROS VABI

Sredi poletja je v Paracentru potekalo srečanje članov, ki vozijo štirikolesnike. Ker stoji objekt ob nekdanji stezi za motokros, je bila seveda prava priložnost za sproščanje adrenalina. Tisti najpogumnejši so stezo preizkusili s polno

močjo motorja in občutili njeno zahtevnost, drugi so jo prevozili z določenim spoštovanjem. Srečanje so nadaljevali s skupinsko vožnjo ter z ogledom Slovenskih goric in Prlekije.

Vsi so bili enotnega mnenja: zadevo je treba ponoviti!

Janez Raišp

V vrsti strumno, naprej pogumno

DOBROTE IZ KOTLIČKA

Ko zadiši prav vsak se nasmeji

Štajerci, znani po dobri hrani in odličnih receptih za njeno pripravo, smo tudi letos organizirali zdaj že tradicionalno golažijado, tokrat v našem Paracentru v Oseku pri Sveti Trojici. Kot je že v navadi, smo povabili predstavnike vseh društev, da se nam predstavijo s svojimi specialitetami na žlico. Tokrat je bil izziv še toliko večji, saj smo golažijado združili z radijsko delavnico znancev in s tem tudi širši javnosti želeli pokazati, da smo tudi mi poznavalci hrane in odlični kuharji. Odziv na povabilo je bil zadovoljiv, saj so vsa društva poslala svoje mojstre kuhanja, z njimi pa smo lahko spoznavali kulinariko različnih delov Slovenije. Kuhali so se golaž, pasulj, vampi, obare, bograč, še vedno se cedijo sline, mmm, pa kako je dišalo. Obiskovalci so bili navdušeni nad našim delom in voljo, ki smo jo pokazali s pripravo hrane, z užitek so degustirali in popili kozarček dobrega vina iz Slovenskih goric. Naše članice, spremljevalke in simpatizerke so kot vedno poskrbele za izvrstne slaščice, ki se jim ni mogoče odreči. Prijetno popoldne smo nadaljevali v mirnem okolju s soncem obsijane doline Oseka. Zvok harmonike je odmeval do večernih ur.

Janez Raišp

PA JIH IMAMO - NOVE PROSTORE NAMREČ

Vsi vemo kako pomembno je imeti prostore kjer lahko potekajo aktivnosti, ki nas združujejo. Včasih bolj pomembne, včasih pa zgolj družabnega značaja. Brezkompromisno smo jih veseli. In tako smo veseli, da smo v Celju 3.decembra 2006 bili prisotni na odprtju novih delovno bivalnih prostorov Društva paraplegikov jugozahodne Štajerske.

Dosegli smo cilj - trak je padel

Kakor je že v vabilu na ta dogodek povedal Janez Hudej, predsednik Društva paraplegikov jugozahodne Štajerske, so v društvu paraplegikov prepričani, da bo preselitev v nove delovne bivalne prostore društva ter njihova lokacija in funkcionalnost, dala društvu in njenim članom pri izvajanju posebnih socialnih pomoči paraplegikov in tetraplegikov novih moči in bomo v bodoče še pomembnejši člen pri uresničevanju in dopolnjevanju socialne politike na območju delovanja našega društva.

Prostore je društvo pridobilo s pomočjo finančnih sredstev Zveze paraplegikov Slovenije, Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, Mestne občine Celje ter lastnih sredstev.

Slavnostni govornik je bil direktor Direktorata za invalide pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve mag. Cveto Uršič, ki je skupno z Janezom Hudejem in županom Mestne občine Celje gospodom Bojanom Šrotom tudi odprl prostore.

DELO DRUŠTVA PARAPLE- GIKOV JUGO- ZAHODNE ŠTAJERSKE

Dela v našem društvu seveda nikoli ne zmanjka. Kljub poletnemu zatišju je bilo pestro. Tako smo junija imeli vsakoletno družabno srečanje s piknikom pri ribniku Marof, ki se ga je udeležilo veliko članov in njihovih spremljevalcev. Vreme nam je bilo tokrat le naklonjeno, tako da je bil dan še lepši. Srečanja so se udeležili tudi predstavniki firme Mycycle, ki so predstavili pri njih izdelane invalidske vozičke. Ti so cenovno mnogo dostopnejši od invalidskih vozičkov, ki jih ponuja Zavod za zdravstveno zavarovanje.

Ves čas so potekali pogovori v zvezi z novimi prostori, urejanjem dokumentacije, konec septembra pa so se začela tudi dela v njih. Tako nas decembra čaka prijeten dogodek – preselitev v nove delovne prostore, ki so dostopni brez arhitekturnih ovir.

V začetku oktobra smo imeli trinajsto sejo upravnega odbora, kjer smo razpravljali o osemmesečnem poslovanju društva. Seveda je bilo največ govora o novih prostorih.

Veliko dela je bilo opravljene ga na socialnem področju. V okviru finančnih zmožnosti

smo podelili več enkratnih denarnih pomoči, obiskovali smo člane doma in v domovih ter v bolnišnicah.

Dogovorili smo se že za decembrski termin novoletnega srečanja vseh članov.

Po poletnem zatišju smo začeli že utečeno zdravstveno-športno rekreacijo (kegljanje, košarka, atletika, šah, streljanje, ribolov).

Skratka, dela je veliko in upamo, da ga bomo še naprej uspešno opravljali, predvsem pa uživali v novih delovnih prostorih.

Gordana Kitak

USTVARJALNE DELAVNICE V BRJU

***Žalost lahko poskrbi sama zase,
toda če hočeš zares doživeti
radost,
moraš imeti nekoga,
s katerim jo deliš.***

Mark Twain

Celjani smo bili znova deležni prijetnih trenutkov v Brjah pri Ajdovščini, kamor so nas znova povabili, da se udeležimo ustvarjalnih delavnic v tej prijetni vasi med vinogradi, kjer veter prinaša sveže sapice z morja.

Ta srečanja organizira društvo Norma 7, ki ga prizadevno vodi Vlasta Rebek Dolenc ob pomoči drugih krajanov. Takrat dobesedno zaživi vsa vas.

Tako smo sredi septembra zgodaj zjutraj odšli iz Celja na pot, ki jo sedaj že dobro poznamo. Vreme nam ni bilo najbolj naklonjeno, a navsezadnje je po-

membna dobra družba starih in novih prijateljev.

V Brjah smo se zbrali v tamkajšnji šoli. In kaj smo počeli? Literarna skupina se je poglobila v svet literarnega ustvarjanja pisateljev in pesnikov.

Znova smo lahko spremljali, kako nastajajo čudovite slike naših slikarjev, ki slikajo bodisi z usti bodisi z rokami.

Naša skupina je ustvarjala izdelke iz mase, podobne glini. Marsikaj lepega lahko nastane, le domišljija je potrebna, malo talenta ter pomoči mentorja.

Gostitelji so skrbeli ves čas, da nismo bili žejni ali lačni. Obiskali so nas tudi predstavniki lokalnih medijev. Žal je dan prehitro mineval. Morali smo se posloviti, saj nas je čakala dolga pot domov.

Prijazni gostitelji so nas obložili z grozdem, domačo kapljico in lepimi željami, da se kmalu znova vidimo. Pri domačinih smo si priskrbeli še domačega vina za domov, prijazna gospodinja nas je pogostila z domačimi krofi, tako da je postanek na Trojanah odpadel.

Prijetno utrujeni smo prispeli domov.

Hvala Vlasti, Majdi in vsem drugim prijaznim in gostoljubnim domačinom za lep dan.

Gordana Kitak

MALI OGLAS

Prodam AUDI A4, letnik 1997, registriran do 6/2007, prevoženih 175 000 km. Avto je kupljen v Sloveniji, servisna knjiga. Veliko dodatne opreme, digitalna klima, Alu platišča, ročni menjalnik. Cena 990.000 SIT. Informacije na tel. 041/ 836-790

GORENJSKE KAPLJICE

Ker čas tako nepopisno hitro beži, je tudi meni tako ušel, da kar ne morem verjeti. Narava si je že naredila jesenske barve in tudi sneg se je že toliko pokazal, da smo lahko videli njegovo barvo. Pa vam vseeno povem, da je prav tako bel, kot je bil lani, le tega še ne vem, ali bo tudi tako ledeno mrzel ali mogoče kako stopinjno hladnejši, kot je bil lanski. Želim pa si, da nas se bi predolgo moril s svojo prisotnostjo.

Kako pa je z vami? Kakšne so kaj vaše želje za obdobje, ki prihaja? Ste si v poletnih dneh nabrali dovolj toplote, da vam bo grela vsaj srce in dušo, če vam že nog in rok ne bo mogla?

Pri nas je poletje pobegnilo tako hitro, da skoraj ne vemo, ali je sploh bilo. Malo smo se posončili in malo popeljali na obiske in že zopet čepimo na toplem in za računalniki.

Tisti pa, ki tega »klopotala« nima, lahko opazujejo, kako se vsak dan spreminja narava, ko se pripravlja na zimsko spanje.

Da ne bo kakšne pomote, naj le povem, da se čez poletje nismo le greli na soncu in lenarili. Člani UO so morali tudi med počitnicami in dopusti skrbeti za tekoče delo. Res se je dežurstvo v pisarni zmanjšalo, a je bilo zato takrat treba bolj prijeti za delo. Najbolj obremenjen pa je bil šofer, ki je prevažal naše člane na podaljšano rehabilitacijo v toplice Laško in Čatež. Teh voženj je bilo toliko več, ker so sedaj spremenjeni in podaljšani termini rehabilitacije, da je moral večkrat na teden peljati po enega člana sem ali tja, da za druge dejavnosti kar ni bilo mogoče dobiti prevoza

ali pa zelo težko. Za nameček so vsi skupaj še trepetali in upali, da jim ne bo stari in izrabljeni kombi odpovedal pokorščine. Pa se je vse srečno izteklo. Stari je zdržal, novi prispel in spet se srečni prevažamo po naši lepi Sloveniji.

Spomladi pa smo si še s starim kombijem privoščili izlet v Izolo in na Pacug. V Izoli smo si ogledali naše novo stanovanje in ugotovili, da ga bomo čim več uporabljali vsi, ker je tako prijetno in lepo, pa tudi Izola je lepo mesto.

Potem smo se odpeljali še na Pacug, tam smo imeli kosilo in si v miru ogledali naše bodoče »kraljestvo« ter do večernih ur kramljali o vsem mogočem. Ob slovesu pa smo si vsi zaželeli, da se kmalu spet snidemo na kakšnem podobnem izletu.

Na izletu se res nismo več srečali, za to pa smo si segli v roke na pikniku v Podnartu, kjer je bilo nadvse veselo, in to od jutra do noči. Zbrala se nas je več kot polovica članov s svojci, da je bila družina res pestra in zabavna.

Seveda pa se nismo vse poletne dni samo zabavali.

Športniki so pač živeli svoje športno življenje in so in bodo o tem sami poročali svoji športni javnosti.

Kulturniki so bili tudi v poletnih dneh čisto kulturni in so se pojavljali na raznih prireditvah po društvih in križem po Sloveniji.

Slikarji pa sploh niso nič počivali, ker je to zanje nadvse primeren čas za potep po naravi. Za svoje ustvarjanje mora pač vsak poiskati navdih in motiv, kje drugje kot v naravi.

V lepem starem Linhartovem mestu Radovljici so izvedli enodnevno slikarsko kolonijo skoraj

Razmigali smo celo telo, ne samo vsebino glave

vsi člani ZPS, kar je bilo prava atrakcija za mesto. Slikarje in njihove spremljevalce so toplo sprejeli vsi, ki so si prišli ogledat njihovo ustvarjanje. Posebno toplo pa jih je pozdravil župan Janko Sebastjan Stušek, ki je vse udeležence tudi pogostil in jih povabil, da pripravijo še kakšno večjo razstavo v občinski stavbi. Ker so mu dali obljubo, jo bodo pač morali tudi izpolniti, pa če bo za to čas ali ne. Gotovo jim ga zelo primanjkuje, ker se udeležujejo vseh mogočih kolonij in tudi posamično veliko razstavlja, kar nam je v ponos.

Tisti pa, ki niso obdarjeni s posebnimi talenti za šport, umetnost ali kakšno podobno ustvarjanje, so lahko prav uporabni na naših srečanjih v Semiču. Tam se kuha, poje, peče, žvižga, pleše, spi in smrči, da se kar ne more verjeti, koliko ustvarjalne sposobnosti je v našem članstvu. Vsi ti ustvarjalci pa se dobivamo že kar nekaj let v Semiču za 1. maj in za pustno rajanje in na Martinovo. Tako je bilo tudi letos in upam, da bo prihodnje leto enako lepo.

Če bi radi tudi vi užili kapljico teh naših radosti, se nam pridružite, ob dani priliki. Seveda pa morate pustiti doma vso negativno energijo in s seboj prinesiti le topel nasmeh v očeh in polno srce prijateljske ljubezni. To je namreč vstopnica za ta naša srečanja.

Naj bo dovolj, ker sem vam povedala že kar preveč vsega. ŽELIM VAM lepo in uspešno leto 2007 in ostanimo PRIJATELJI!

Ljubica Jančar

MALI OGLAS

Prodam stopniščni vzpenjalec Sani-Trans starejši-malo rabljen. Informacije na telefon 031-658 490 (slika priložena)

SLIKARSKA DELAVNICA V RADOVLJICI

Društvo paraplegikov Gorenjske je s pomočjo Zveze paraplegikov Slovenije in Javnega sklada za ljubiteljsko kulturo Republike Slovenije pripravilo enodnevno

no za nemoteno delo. Pozdravit nas je prišel župan in si je vzel čas, da je pogledal, kako delamo, in si ogledal že gotove slike, ki smo jih za predstavitev naše likovne sekcije pri-

Dvorišče smo zapolnili z našimi stvaritvami in ga tako še polepšali

likovno delavnico v Radovljici. Radovljica slavi svojega rojaka Antona Tomaža Linhartarja in njemu v čast vsako leto podari mesec kulture. Letos na okroglo obletnico njegove smrti pa slavijo kar vse leto. Navdušen nad idejo, da priredimo likovno delavnico v okviru Linhartovega leta, je bil tudi župan Radovljice Janko Sebastijan Stušek. Ko sva ga z glavno organizatorico Ljubico Jančar obiskala v občinski stavbi, je bil takoj pripravljen, da nam pri organizaciji pomaga. Člani radovljiškega kulturnega društva Sotočje so nam na Linhartovem trgu postavili mize in vse potreb-

nesli s seboj. Zaradi dežja smo se morali preseliti pod streho župnišča. Proti večeru se nam je pridružil še domačin, direktor Direktorata za invalide R. Slovenije mag. Cveto Uršič, in nam v sproščenem pogovoru povedal nekaj več o Radovljici sedaj in o njeni zgodovini. Na delavnici smo sodelovali: Dragica Sušanj, Benjamin Žnidaršič, Jože Tomažič, Angela Medved, Radovan Gros, Miran Jernejšek, Franc Ekart, Metod Zakotnik in Boris Šter. Pred odhodom domov je v atriju zaigral na harmoniko glasbenik, slikar in grafik Nejc Slapar iz Kranja.

Boris Šter

KULINARIČNI UTRINKI

Ko listam po revijah, tako naših kot tujih, vedno pogosteje opažam, da je le malo takih, ki na svojih straneh ne ponujajo tudi kulinarичnega kotička. Tematika, ki jo revija obravnava, niti ni pomembna. Naj bo politična, modna, vsesplošna – kulinarika vedno najde svoj prostor. In tako sem si rekla: »Zakaj ne bi tudi naš Paraplegik imel kulinarичne rubrike?«

Zadnje čase veliko hodim po raznih restavracijah, turističnih kmetijah in gostilnah. Nekatere me očarajo s svojo okusnostjo, prijaznostjo in ustrežljivostjo, druge si rečem nikoli več. Rada bi vam predstavila par gostiln, ki so se mi še posebej vtisnile v spomin. Nekatere pozitivno, druge negativno. No pa začnimo:

Gostilna Krištof – Britof – Kranj
Ta gostilna je ena tistih, kjer že ob vstopu zadisi po večstoletni tradiciji in uspešnosti. Ambient je prijeten. Manjše sobe dajejo občutek topline in zasebnosti. Tiha glasba, ki igra v ozadju, še dodatno pripomore k sproščenemu vzdušju. Tudi za nas vozičkarje so pri Krištofu dobro poskrbeli. Dostop je prilagojen in prav tako sanitarije.

Ponudba v gostilni je izjemna. Mešata se moderna in tradicionalna slovenska kuhinja ter najnovejši svetovni trendi. Jedi nimajo le odličnega okusa, ampak pri Krištofu veliko dajo tudi na videz, saj vsi vemo, da tudi oko hoče svoj delež. Ko bremo jedilnik, se nam zdijo nekatere kombinacije res nemogoče, a okus je vedno izjemen.

Celotna filozofija pa seveda temelji na sezonsko svežih sestavinah (vsaj štirje novi jedilni listi na leto, aktualni tedenski meniji ...). Poleg tega so pripravili tudi posebno ponudbo PONOVNO ROJSTVO, v kateri se skriva predstavitev prvega biomenija s certifikatom v Sloveniji. Kruh, ki vam ga bodo postregli, pride še topel na mizo. Prednosti: izjemni okusi, kvaliteta, prijaznost in prilagojenost. Slabosti: gostilna višjega cenovnega razreda

Istrska klet – Pomjan – Koper Istrsko klet odkrijete, če se popeljete skozi Šmarje (pri Kopru) do Pomjana, starodavne istrske vasice. Gostilna žal ni prilagojena (ima 3 stopnice), tako da obisk priporočam nekje od maja do oktobra, ko vas bodo postregli na vrtu pod mogočnimi topoli. Kljub neprilagojenosti je gostilna vredna obiska, saj boste tam našli res prave istrske specialitete, ki se prenašajo iz roda v rod. Veliko ljudi meša istrsko in primorsko kuhinjo, a je med njima kar nekaj razlik. Glavna je na primer ta, da istrska hrana ne vsebuje rib. Kar koli boste naročili v Istrski kleti, bo domače – kruh, njoki, fuži, ravioli ... vse okusno pripravljeno v njihovi kuhinji. Priporočam domač kruh z oljkami ter krožnik pijani istrijan – kaj to je, vam pa ne bom povedala. Le namig – okus je izjemen.

Prednosti: hrana je pripravljena po domačih receptih, vedno sveža in okusna

Slabosti: neprilagojenost

V naslednji številki vam bom pripravila še kakšno zanimivost in predstavila še nekaj

lokalov, ki so mi zelo pri srcu (in pri želodcu).

Zdaj vam bom ponudila še recept, ki sicer vsebuje sezonske šparglje, pa vendarle – v vašo kuhinjo bo, ko se ga boste lotili, nedvomno pričaral košček Istre:

Fini domači rezanci z gozdnimi šparglji

Sestavine:

*fini domači rezanci
kraška slanina
gozdni šparglji
mlada čebula
jajčni rumenjaki
smetana*

Na oljčnem olju prepražimo na kocke narezano slanino in na kolobarje narezano mlado čebulo. Ko rahlo porumeni, dodamo narezane gozdne šparglje. Vse skupaj še malo prepražimo ter dodamo rezance, ki smo jih prej skuhalo do polovice. Hkrati dodamo smetano in prevremo, odstavimo z ognja in umešamo surov jajčni rumenjaki, da se jed zgosti. Začnimo po okusu in takoj ponudimo.

Želim vam dober tek!

Vesna Susič

***Če lahko vsaj enemu
srcu preprečim,
da se ne stre,
ne bom živela zaman.
Če enemu samemu
življenju olajšam bol,
če onemogli ptici
pomagam nazaj v
gnezdo, ne bom živela
zaman.***

Emily Dickinson

KAR ZNAM ... NAREDIM SAM

V soboto, 28. oktobra 2006, je v Strunjanu Društvo paraplegikov Istre in Krasa sodelovalo z društvom Zdrav podjetnik na 3. razstavi KAR ZNAM ... NAREDIM SAM. Prireditvev smo popestrili z demonstracijo slikanja z usti ter s predstavitevijo invalidnosti in naše ustvarjalnosti. Prireditvev je bila v prostorih Talaso Terme Krka Strunjan.

Osnovni namen, ki ga želi društvo Zdrav podjetnik doseči, je, zbrati in ponuditi obiskovalcem unikatne izdelke s pridihom predvsem istrske kulture. Še posebej želimo, da bi naši podjetniki, pa tudi drugi občani, sprejeli to ponudbo za poslovna in druga osebna darila. V društvu Zdrav podjetnik menijo, da je tovrstna ponudba lahko zelo dobra promocija primorske regije.

Poseben poudarek na prireditvi je bil namenjen istrski kulinariki in razstavi, kjer so se predstavili posamezniki, ki znajo pripraviti tudi kaj posebnega.

V času razstave so bili predstavljeni projekcija Turistične zvezde slovenske Istre, posnetek o Strunjanskem krajinskem parku ter videoprojekcija Društva Morigenos o zaščiti delfinov v našem morju.

Benjamin Žnidaršič

SREČANJE PREDSTAVNIKOV SLOVENIJE IN ITALIJE

Društvo paraplegikov Istre in Krasi je v okviru projekta Intereg IIIA Srečanje kulture in turizma, kjer sodeluje kot partner z 17 obmejnimi občinami, v sodelovanju z Gozdnim gospodarstvom Postojna, Občino Postojna in Občino Loška dolina 30. junija 2006 pripravilo srečanje in ogled Notranjske za italijanske in slovenske predstavnike lokalne oblasti.

Srečanje je potekalo v sproščenem vzdušju

Koordinator projekta Mitja Podgornik, predstavnik italijanskih občin župana Terzo di Aquileia dr. Fulvio Tomassin in Aquileia prof. Alviano Scarel z generalnim tajnikom AIICRE (ASSOCIAZIONE ITALIANA PER IL CONSIGLIO DEI COMUNI, PROVINCE E REGIONI D'EUROPA – Federazione Regionale del Friuli Venezia Giulia) Neviom Puntinom na čelu so se srečali z županom Občine Postojna Jernejem Verbičem, Občine Loška dolina Janezom Strletom in generalnim direktorjem Gozdnega gospodarstva Postojna Frenkom Kovačem. Predstavniki društva in Zveze paraplegikov Slovenije, predsednik DPIK Željko Geci, predstavnik za stike z javnostjo pri ZPS Benjamin Žnidaršič in predstavnik DPIK Vojko Gašperut so jih spremljali in dodali svoj delež k prijetnim in prijateljskim srečanjem, ki so lahko dober začetek dolgoročnega sodelovanja lokalnih skupnosti med Slovenijo in Italijo.

Benjamin Žnidaršič

LIKOVNA DELAVNICA CEREJ 2006

Društvo paraplegikov Istre in Krasi je v sodelovanju z Zvezo paraplegikov Slovenije, Javnim skladom RS za ljubiteljsko kulturno dejavnost in Občino Koper v četrtek, 21. septembra 2006, v Cereju pri Sv. Antonu na domačiji našega slikarja Vojka Gašperuta pripravilo vsakoletno likovno delavnico. Na delavnici so se zbrali invalidni in hodeči slikarji iz vse Slovenije, pa tudi slikarji iz okolice.

Poseben poudarek ob delu na delavnici smo dali razvoju domišljije in izmenjavi izkušenj med slikarji. Težili smo k temu, da so udeleženci pod mentorskim vodstvom likovne naloge reševali čimbolj ustvarjalno, samosvoje. Vemo, da je v sodobni šoli življenja prav razvijanje ustvarjalnosti velikega pomena. Skozi izzive in čeri sodobnega sveta se bomo najbolje prebili tisti, ki bomo reševali probleme ustvarjalno. Pri likovnem izražanju mentorji spodbujajo udeležence, da vnesijo v likovno delo tudi svoje bogato čustveno doživljanje.

Seveda mentorji, ko načrtujejo delo z udeleženci, ne zanemarjajo tudi drugih pomembnih ciljev, kot so razvijanje estetskega čuta, pridobivanje zmožnosti za doživljanje lepote v naravi in umetninah, razvijanje odnosa do kulturne dediščine, hkrati pa si skupaj oblikujemo odnos do lastnega likovnega izražanja.

Likovnega srečanja so se udeležili:

Rajko Čauševič, Benjamin Žnidaršič, Boris Šter, Ana Šter, Branko Rupnik, Marja Rupnik, Stojan Ružar, Sonja Pouhe, Jožica, Mateja, Ranka Ivejla, Jasna Tepina, Klavdij Leban, Joži Ameršek, Jože Vodušek, Jani Bevc, Marjan, Rajko Modic in Vojko Gašperut.

Benjamin Žnidaršič

KRONOLOGIJA DEJAVNOSTI PARAPLEGIKOV DOLENJSKE, BELE KRAJINE IN POSAVJA

Žal je minilo kar pol leta, odkar smo vas zadnjič obveščali o delu našega društva. Upamo le, da bo v prihodnjem letu glasilo Paraplegik izhajalo zopet normalno – vsake tri mesece, saj je lažje poročati o dogodkih, ki še niso zastareli.

Junija, ob koncu šolskega leta, smo pripravili sprejem za vse člane osnovnošolce, dijake in študente ter se z njimi pogovorili o poteku izobraževanja in potrebah za nadaljnji študij. Po tem razgovoru je bilo še srečanje vseh članov in članic.

V tem mesecu je bil tudi vsakoletni izlet na Brezje, ob vrnitvi pa smo se udeležili predstavitve košarke na vozičkih v ljubljanskem BTC.

Julija je bil za mnoge člane težko pričakovani izlet na Pacug z ogledom našega novega Doma paraplegikov, kjer bodo številni člani in članice v prihodnje preživljali lepe trenutke ob vonju morja in čudovitih cipres.

Avgust je bil bolj čas dopustov, toda že septembra je bilo veliko aktivnosti. V Novem mestu se je na poti po Evropi za en dan ustavil »tovornjak drugačnosti«, ob katerem se je predstavilo tudi naše društvo na stojnici ter z igranjem košarke in namiznega tenisa. V prostorih društva smo organizirali predavanje o boleznih srca in ožilja (prim. dr. Tanja Erjavec) ter vsakemu izmerili količino holesterola ter sladkorja v krvi, krvni tlak ter indeks telesne teže. Tak pregled bomo v prihodnje opravljali

vsako leto, oziroma po potrebi posameznika. Sedaj, ko imamo nove prostore, naj bi bila srečanja članov vsak mesec enkrat. Tako smo imeli srečanje v oktobru (kostanjev piknik), novembra smo praznovali martinovo, decembra pa bo že srečanje ob zaključku leta (t. i. silvestrovanje).

Tudi članice so zelo aktivne in se dobivajo enkrat na mesec v prostorih društva, kjer delajo razne ročne izdelke, si izmenjujejo izkušnje pri izdelavi ročnih del, kuharske nasvete in se pogovarjajo o drugih zadevah, ki se tičejo predvsem žensk. Pred kratkim so bile tudi na obisku pri članicah DP ljubljanske pokrajine.

Ob otvoritvi novih prostorov smo od zveze dobili masažno mizo, septembra pa smo jo začeli uporabljati. Člani in članice, pa tudi njihovi najbližji svojci, ki hodijo na ročne masaže, so zelo zadovoljni, saj se počutijo občutno boljše.

Program ohranjanja zdravja, rekreacije in športa poteka po predvidenem načrtu. Vsak teden hodimo v telovadnico bližnje šole. Rekreativnih in športnih tekmovanj smo se udeleževali v atletiki, športnem ribolovu, kegljanju, košarki, streljanju in šahu. Udeležili smo se tudi mednarodnega turnirja v košarki v Avstriji.

V novembru poteka za člane tečaj o uporabljanju fotoaparata

Marija Škoberne

in kamere. Zaradi stalnega spreminjanja predpisov in zakonov v poslovanju društev smo se udeležili več predavanj na to temo. Predvsem v finančnem poslovanju je toliko novosti, da skoraj ne vemo, kako delati, zato bi nam prišel prav marsikakšen nasvet zveze ter večja usklajenost med našimi društvi. V prostorih društva smo imeli dve predavanji (O retoriki in Kako napisati dober projekt), ki sta bili namenjeni tudi drugim društvom.

Dela na socialnem področju ni mogoče opisati v nekaj stavkih, saj se opravlja dnevno po potrebi naših članov in članic (obiski, prevozi, nasveti, pomoč pri urejanju okolja in nabavi ortopedskih pripomočkov ...).

Ker se bliža konec leta, se Zvezi paraplegikov in vsem regijskim društvom zahvalujemo za dobro sodelovanje, kakršnega si seveda želimo tudi v prihodnjem letu. Vsem želimo veliko delovnih uspehov, njihovim članom in članicam pa čim boljše zdravje.

Srečko Žlebnik

2. MEMORIAL VLADA ČURČIJA

Tekmovanje je bilo posamezno in ekipno, za največji pokal se je preizkusilo 23 ribičev, razdeljenih v 6 ekip in 3 sektorje.

Rezultati posamezno po sektorjih:

1. Franc Štefanič	DP Novo mesto
sektor B	7400 g
2. Silvo Križanič	DP Murska Sobota
sektor A	3900 g
3. Matjaž Antlejš	DP Celje
sektor C	2540 g
4. Mirko Temnik	DP Celje
sektor B	4000 g
5. Željko Geci	DP Koper
sektor B	3800 g
6. Rudi Centrih	DP Celje
sektor A	2650 g
7. Franc Simonič	DP Maribor
sektor C	2480 g
8. Tine Gorenc	DP Novo mesto
sektor C	2020 g
9. Franc Borovnjak	DP Murska S.
sektor C	1500 g
10. Srečko Šilak	DP Maribor
	1450 g
11. Zdravko Grilc	DP Koroške
sektor C	950 g
12. Boško Božič	DP Koper
sektor C	540 g
13. Bogdan Petek	DP Maribor
sektor B	360 g
14. Miran Jernejšek	DP Maribor
sektor A	130 g
15. Ivan Zorko	DP Novo mesto
	100 g
16. Mirko Sintič	DP Novo mesto
sektor A	70 g
17. Jože Duh	DP Murska Sobota
sektor B	20 g

18., 19., 20., 21., 22. in 23. – Zoran Božinovski, Slavko Mikec, Viktor Rode, Joško Tomažič, Jože Krenos in Mladen Fabijan so ostali brez ulovljene ribe.

Rezultati ekipno:

1. mesto: ekipa Društva paraplegikov jugovzhodne Štajerske
2. mesto: ekipa Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja
3. mesto: ekipa Društva paraplegikov severne Štajerske.

Podelitev pokalov najboljšim v ribolovu, ob njih Anica Čurči

Za prva tri mesta so ekipe in posamezniki prejeli pokale, ki sta jih podelila vodja tekmovanja in sodnik Drago Radkovič in žena pokojnega Vlada, Anica Čurči.

Za prehodni pokal velja, da ga je treba osvojiti trikrat zapored ali petkrat v presledkih, da preide v trajno last.

Mirko Sintič

MALI OGLAS

Prodajam stabilno, malo rabljeno, pregibno pregledno - masažno mizo. Miza je naslednjih dimenzij: dolžina 200cm, širina 65cm in višina 76cm, nagib vzglavja: od -10" do +40"

Cena in vse ostale informacije v času od 10.00 do 20.00 ure na telefon 041 989 207, Loti.

VESELJE OB SKUPNIH DOŽIVETJIH

Izlet na Pacug na ogled počitniškega
doma za paraplegike

V prvi polovici julija je Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja organiziralo enodnevni izlet na Pacug, da si člani društva in njihovi svojci ogledajo novozgrajeni počitniški dom za paraplegike.

Po obrazih sodeč so bili vsi zadovoljni

S tremi kombiji in z nekaj osebnimi avtomobili se je na lep sončen dan vesela družina odpravila na morje. Polni pričakovanj, da bomo spet okusili slano vodo in videli nov dom, kjer bo mogoče kdaj celo kateri od nas počitnikoval, smo že v mislih predvideli vsak ovinek do cilja. Na koncu som utrujeni od dolge vožnje komaj čakali na kakšno osvežitev. Postregli so nas s kavo in sokom, nato pa se je začel temeljit ogled počitniškega doma. Pokukal sem v prav vsak prostor, kjer so bila odprta vrata, in moram priznati, da so bivalni in drugi prostori zares dovršeni. Pridružil se nam je tudi podpredsednik Zveze paraplegikov Slovenije Dane Kastelic, ki je imel uvodni nagovor, nato pa nas je popeljal po vseh prostorih in izčrpno razlagal njihovo namembnost. Kot sem že omenil, smo se veselili tudi morja, tako sem tiho upal, da bo iz hiše kakšen pogled proti morju. Navdušila me je zelena terasa na strehi, ki ponuja krasen razgled po bližnji in daljni okolici, celo do modrega morja. Čudovit prostor za sprostitev, počitek in mir. Možno pa se bo tudi kopati v morju, kajti poskrbljeno bo za prevoz tja in nazaj. Sicer pa je zgrajen bazen v samem kompleksu.

Domov smo se vrnili pozno in najbrž je vsak od nas upal, da se kdaj tja še vrne. Zahvala Društvu paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja, da nam je ta izlet omogočilo, enako se zahvaljujem Danetu Kastelicu za dobro voljo in odlično vodenje po domu ter vsem, ki so nas lepo sprejeli in pogostili, šoferjem pa za srečno vožnjo.

Jože Nemanič

NAŠE AKTIVNOSTI V JESENSKO- ZIMSKEM ČASU

Jesen je že krepko pokazala svoj čar. Glede na lepo vreme bi skorajda mislili, da smo šele v septembru. Okras jeseni v vseh barvah nam daje poguma in volje do dela. Prav zares ni manjkalo trenutkov za nabiranje kostanjev, ki smo jih potem skupaj s prijatelji slastno spekli. Mogoče pa bo kdo dobil ideje in motive za slikanje. Izkoristimo vsak lep dan in se naužijmo še zadnjih sočnih žarkov jeseni, saj so prav prijetni, bodisi za kratek sprehod v naravi, pri nabiranju novih idej in moči za dolge zimske dni.

Malce se bo lepa jesen poznala tudi v družinskem proračunu, saj bomo lahko priškrnili pri gretju, pa še obleči se nam ni treba prav zimsko, posebno ko nas tako rado zebe.

Upajmo, da bomo v decembru z izdelki naših marljivih članic lahko pripravili razstavo. Tedensko se srečujejo tudi članice aktiva žena. Naučile so se vezenja na platno, izdelujejo voščilnice, barvamo na svilo. Dovolj za jesensko-zimski čas, saj bodo tako nekaterim krajši dolgi večeri.

Lahko rečemo, da smo si v teh jesenskih dneh zadali veliko nalogo. Že dalj časa ja tlela želja po aktivnem petju v društvu, na pobudo člana Ljuba Janežiča nam jo je končno uspelo uresničiti. Strokovni vodja je

Vsak začetek je težak... konec pa (v našem primeru) kot svila lahak

ga. Valerija, sicer predavateljica glasbe na osnovni šoli Miško Kranjec v Veliki Polani. Talenti, ki imajo veselje do petja, torej sedem članic in štirje člani, vadimo po dve uri na teden. Predvsem želimo tudi tu ohranjati izročilo slovenskih ljudskih pesmi in napevov. Kvartet štirih pevcev pa bo dodal še nekaj pristnih ponarodelih pesmi. Torej vaja dela mojstra, vsak začetek pa je težak. Sicer pa upam, da bomo z voljo tudi na tem področju uspeli – tako kot pravi pregovor: kdor poje, slabo ne misli.

Marija Magdič

MEDNARODNO SREČANJE PARAPLEGIKOV

Julijsko soboto se je odvijalo mednarodno srečanje paraplegikov v igranju šaha, vrtnem kegljanju in pikadu v društvenih prostorih v Murski Soboti. Sodelovali so paraplegiki iz Madžarske – Rodata Klub iz Budimpešte in športno društvo Vasakarát iz Szombathelya – ter športniki paraplegiki Društva paraplegikov Prekmurja in Prlekije iz Murske Sobotice. To je že tradicionalno srečanje med paraplegiki dveh sosednjih držav. Namen srečanja ni samo športni, ampak tudi kulturni, saj imamo v naših vrstah tudi člane paraplegike madžarske narodne skupnosti, s katerimi živimo in sodelujemo zelo lepo in koristno.

... hmm... če dam konja na c5 potem....

Rezultati:

Kot po navadi so bili gostje iz Madžarske v igranju šaha in pikada boljši, mi pa smo bili boljši v vrtnem kegljanju. Skupaj je sodelovalo 25 tekmovalcev.

Jože Gomboc

SPRETNOSTNE VOŽNJE 2006

V lepem sobotnem sončnem vremenu, 9. 9. 2006, je bilo v Murski Soboti in Sebeborcih že tradicionalno športno srečanje paraplegikov Slovenije v rallyju. Srečanje je potekalo pod geslom vse za varnost v cestnem prometu in v sodelovanju z AMD Murska Sobota in s Svetom za preventivo v cestnem prometu. Spretnostne vožnje so bile na poligonu Gaber center v Murski Soboti s startom ob 10. uri, po končani spretnostni vožnji je pa bila vožnja na 40 km dolgi progi, ki je potekala po občinah Murska Sobota, Moravske Toplice in Puconci. Po končani vožnji smo se preizkusili še v znanju cestnoprometnih predpisov. Kazenske točke smo nabirali v vseh treh disciplinah.

Tekmovalo je 20 tekmovalcev (15 paraplegikov, 1 ženska, 4 tetraplegiki) iz petih regijskih društev.

REZULTATI:

PARAPLEGIKI:

	št. kazenskih točk
1. Franc BOROVIJAK MS	95
2. Matija MERKLIN MS	105
3. Jožef FRANC MS	110
4. Ljubomir JANEŽIČ MS	407

TETRAPLEGIKI:

	št. kazenskih točk
1. Franc BRAČIČ MS	127
2. Franc BAUM MS	155
3. Leon JURKOVIČ MS	156
4. Slavko DUNAJ MS	179

ŽENSKE:

	št. kazenskih točk
1. Marija MAGDIČ MS	256

Matija Merklin

POZDRAV JESENI

SREČANJE STAREJŠIH ČLANIC IN ČLANOV DRUŠTVA 2006

Na povabilo uprave Doma starejših občanov v Ormožu, za kar se jim prav lepo zahvaljujem, sem se udeležil družabnega srečanja v počastitev dneva, ob katerem uprava in zaposleni stanovalcem doma priredijo kratek kulturni program v čast jeseni, v katerem tudi sami sodelujejo. Po nagovoru povezovalca programa je direktorica doma pozdravila vse navzoče in se zahvalila vsem, ki so z donacijami omogočili, da so po kulturnem programu izvedli tudi srečolov. Direktorica je vse povabila tudi na razstavo ročnih del, ki jih ustvarjajo stanovalci doma in jih je mogoče tudi kupiti. Srečanje je potekalo pred domom, kjer se je zbralo kar lepo število stanovalcev, njihovih svojcev in krajanov Ormoža. V kulturnem programu so nastopali razni izvajalci, med njimi tudi učenci posebne šole iz Ormoža, humorist Matjašič, folklorna skupina, pevci iz doma, stanovalka doma je prebrala nekaj svojih pesmi, nastopil je tudi harmonikar. Po uradnem delu programa je sledila zakuska, s katero so nam postregle prijazne in nasmejane medicinske sestre in negovalke doma, ki so skrbele, da ne bi kdo ostal žejen in lačen, ne smem pozabiti tudi na kuharje in njihove pomočnike. Pekli so kosanje, na stojnici je bilo mogoče dobiti tudi grozdje, manjkali niso niti mošt in vino ter drugi napitki. Po kozarcu ali dveh so se opogumili tudi pevci in zapeli nekaj domačih pesmi. Tako je minil še en dan, ki bo marsikateremu ostal v lepem spominu.

Slavko Bobnarič

V mesecu oktobru, ki označuje tudi dan starejših, smo v okviru Društva paraplegikov Prekmurja in Prlekije pripravili popestreno srečanje tega dela članov, ki jih je med vsem članstvom več kot 60 odstotkov, kar je presenetljivo dosti, saj ob manj številčnem društvu to pomeni manj drugih aktivnosti, kjer je udeležena povprečno srednja generacija. Čedalje bolj se kažejo potrebe po programih za starejšo populacijo, tako na področju rekreativnega športa, izobraževanja, predvsem pa srečanj in socialnih programov. V te namene je zaželenih več podobnih srečanj, obiskov in pogovorov, saj se le tako obogati monotoni vsakdanjik starejših članov, posebej če so doma prepuščeni sami sebi.

Odšli smo tudi h sveti maši

Samo srečanje ima poseben poudarek na izvajanju dodatne zanimive teme, s katero pritegnemo posameznika tudi za nadaljnje sodelovanje. Tako smo letos v soboto, 28. 10., v lepem toplim in sončnem vremenu organizirali skupno srečanje in ga popestrili s skupnim bogoslužjem v cerkvi Moravske Toplice, ki sta ga vodila župnika Jana Kerčmar ml. in kaplan Igor Vukan. Na veliko presenečenje nas vseh se nas je zbralo nepričakovano veliko članov in svojcev, zato bomo takšna srečanja nadaljevali tudi v prihodnosti. Naslednje bo že ob božičnih praznikih v ljutomerski cerkvi. Po končanem bogoslužju smo se vsi člani zbrali na skupnem družabnem srečanju ob društvenih prostorih, ker smo si izmenjali osebne izkušnje, se skupaj povesečili in ob prijetnem klepetu je dan kar hitro minil.

Matija Merklin

SLIKARSKI IZZIVI

Z veseljem tudi v našem društvu gojimo likovno ustvarjalnost. V likovno sekcijo so vključeni naši člani z obeh strani reke Mure. Izzivi, motiviranost so bili postavljeni na preizkušnjo, ko smo se spomladi lotili dela. Mentorstvo je prevzel likovni pedagog slikar Anton Tonček Černi, ki se je dokazal že v preteklosti kot učitelj, vzgojitelj na osnovni šoli v Odrancih in ne nazadnje je za njim plodna slikarska pot. To potrjujejo njegove razstave doma in v tujini.

Narava nam je v navdih

Ob našem prvem srečanju smo spoznali, da motiviranost in želja po likovnem ustvarjanju nista dovolj – potrebno je tudi znanje o likovnem ustvarjanju. Na osnovi naših likovnih del, ki smo jih prinesli v pogled mentorju, smo naredili program dela za likovno delavnico.

Začeli smo z risanjem in slikanjem. Še prej pa smo ob filmu, diapozitivih in reprodukcijah spoznali vsa likovna področja. Na koncu smo se odločili za slikanje. Največ slikamo v tehniki olje na platno. Slikali smo tihožitja, cvetje, prekmursko pokrajino. Jeseni smo slikali in risali v Filovskem gaju – po opazovanju. Po koncu slikanja pa smo se družili s slikarjem v njegovi zidnici in si v notranjosti ogledali njegove freske. Slikarstvo nas druži in omogoča izražanje doživetij, videnj in želja po ohranjanju lepote naše prekmurske pokrajine. Naše likovno druženje in ustvarjanje poteka vsak četrtek dopoldan. Svoja likovna dela bomo razstavili ob koncu leta v prostorih društva. Vabljeni na ogled.

Svojo likovno ustvarjalnost povezujemo tudi z drugimi dejavnostmi v društvu. Skupaj radi kaj zapojemo, zaigramo in tako spoznavamo moralne vrednote, ki nas krepijo pri našem vsakdanjiku.

Marija Magdič

IZLET NA MORJE

Ogledali smo si novi dom paraplegikov na Pacugu

Društveni program je bil realiziran z organizacijo izleta na morje in ogledom doma paraplegikov na Pacugu. Po prijavi sodeč je kazalo na številno udeležbo, saj so člani potrebovali tudi spremljevalce, zato smo morali organizirati izlet z več kombiji. Na pomoč so nam priskočile občine G. Petrovci, Puconci ter Zveza paraplegikov. Odobrili so nam prevoz z njihovim kombijem, za kar se njim ob tej priliki zahvaljujemo.

Po kar precej naporni vožnji z enega na drugi konec naše lepe Slovenije smo se ustavili v Izoli. Skupaj s člani društva paraplegikov Obalno-kraške regije smo si na zelo lepi vožnji z ladjo ogledali slovensko morje in obalo. Lepo sončno vreme je naredilo vožnjo še prijetnejšo in lepšo, nekaterim, ki so bili na ladji prvič, pa je bilo v začetku malo mučno, a po dobri malici s pečeno ribo in kozarcem vina je bilo že vse v redu. Ne prav prijetna, a k sreči kratka vožnja po ozkih primorskih ulicah nas je vodila do našega skupnega doma paraplegikov na Pacugu. Člani, ki so prvič videli dom v živo, so bili prijetno presenečeni nad tem, koliko je že funkcionalno zgrajena za potrebe paraplegikov, posebno všeč jim je bil bazen z morskovo vodo, ki so ga nekateri tudi ob pripekajočem son-

cu preizkusili. Potek gradnje in namembnost te investicije nam je podrobno predstavil podpredsednik Zveze paraplegikov Slovenije Dane Kastelic. Sledil je ogled prostorov v domu, ki bodo v prihodnje služili svojemu namenu. Po kosilu, ki nam ga je pripravil Joško Joras, se je v bazenu in ob njegovem obrobju razvil pravi živžav. Pripekajoče sonce je bilo kar pravšnje za ta dan. Nekateri so se ohlajali pri točilnem pultu, drugi so izkoristili krajši počitek v zelo lepo urejenih sobah. Meni osebno se zdi najlepši ambient terasa z zelenico, od koder je lep razgled na okolico. Nekoliko moteče pa so sanitarije v prifličju, kjer so razen enega vsi drugi ročaji ob školjki le na strani za levo presedanje.

Za vso pogostitev se zahvaljujemo Danetu Kastelicu in Zvezi paraplegikov in upamo, da bomo še kdaj dobrodošli na Pacugu.

Barčica po morju plava...mi pa pred njo sicer ne plavamo, se pa smejimo v objektiv

Dan se je prevešal v večer in krenili smo nazaj v naše lepo Prekmurje. Res, Slovenija je lepa po dolgem in počez, potrebnih je le nekaj ur vožnje, pa smo že z enega na njenem drugem koncu.

Anita Trebše

ŠPORTNIK LETA 2006

Športnika leta sta postala Mateja Pintar naša namiznoteniška igralka in Franc Pintar naš najuspešnejši strelec. Pri odločitvi o priznanjih sta bila odločilni Svetovni prvenstvi na katerih sta osvojila, Pintarjeva bronasto, Pintar pa srebrno in bronasto odličje. Slovesnosti so se, poleg številnih športnikov, udeležili tudi ugledni gostje iz sveta športa.

Vsem nagrajencem Zveza paraplegikov Slovenije iskreno čestita in že »stiska pesti« za nadaljnje dosežke.

Športnika leta sta Mateja Pintar in Franc Pinter

TO SO NAŠI...

Ljudje odprtih rok DOBROTNIK LETA 2006 JE RAFKO JURJEVČIČ

Ob zaključku akcije LJUDJE ODPRTIH ROK je bila 15. novembra 2006 v Narodni galeriji v Ljubljani slovesna podelitev priznanj za dobrotnika, darovalca, izjemno osebnost in dobrega človeka leta 2006, po izboru bralcev revije Naša žena. Med nominiranci so bili tudi trije člani Zveze paraplegikov Slovenije: Rafko Jurjevčič, Benjamin Žnidaršič in Jože Okoren, zahvalne listine pa so prejeli vsi (kar 26 jih je bilo), ki so se izkazali s človekoljubnimi deli. Podelila sta jih minister za delo, družino in socialne zadeve mag. Janez Drobnič in glavna urednica revije Naša žena Marta Krpič.

Za dobrotnika leta je bil izbran član Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine Rafko Jurjevčič, zahvalne listine pa sta prejela tudi Benjamin Žnidaršič, član DP Istre in Krasa ter predstavnik Zveze za stike z javnostjo, in Jože Okoren, predsednik DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja.

Nagrajence in številne goste je na slovesni prireditvi nagovoril minister Janez Drobnič in med drugim pripomnil: »Po čem se meri dar? Po potrebah obdarovanega? Po zmožnostih darovalca? Vse potrebe nikoli ne bodo zadoščene in zmožnosti darovalca so vedno premajhne in omejene. In končno gre res vedno samo za denar in materialne potrebe? Prepričan sem, da ne, in tudi izbor nominirancev te akcije mi to dokazuje. Pravi darovalec je tisti, ki daruje del sebe. Za človeka odprtih rok je to dejanje ljubezni, je to dolžnost in odgovornost, ki mu je ne more naložiti noben zakon in ki mu je ne more poplačati nobeno zemeljsko plačilo. Njegovo edino plačilo je zavest, da je izpolnil svoje življenjsko poslanstvo. In kaj naj vam ob tem razmišljanju rečem kot minister? Da vas po-

trebujem, da vas potrebujemo! Vaše delo je nenadomestljivo in nepogrešljivo. Vztrajajte v svojem poslanstvu, naj vam ne zmanjka poguma delati korake v pravo smer in naj nikoli ne zamre v vaših očeh božji nasmešek, s katerim podarjate nasmeħ življenju in novo upanje.«

Rafko Jurjevčič – dobrotnik leta pravi, da ni pomembno, kdo je dobrotnik, darovalec, izjemna osebnost ali dobri človek. Pomembna so dejanja, zato si vsi letošnji nominiranci zaslužijo, da bi bili izbrani. No, naslov dobrotnika leta ga le še dodatno obvezuje, da bo delo v prihodnje še bolj zavzeto opravljal.

Rafko je pri svojem delu izredno vztrajen, spreten in iznajdljiv, naj bo to pri pripravi kulturne prireditve ali družabnega srečanja. Hkrati se vseskozi zavzema za tesnejše povezovanje bolnikov in invalidov s krajani tako na Zaplani kot doma na Vrhniki. Pomembno je vedeti, da tudi človek na invalidskem vozičku lahko blagodejno vpliva na medsebojne odnose.

Čeprav je na invalidskem vozičku, je že deset let oskrbnik doma Krščanskega bratstva bolnikov in

Rafko Jurjevčič

invalidov na Zaplani in je vodil tudi zahtevno obnovitev. V tem se je izkazal kot pravi mojster, mojster na invalidskem vozičku. Iz zapuščenega in razpadajočega župnišča je nastal prijeten dom za druženja in srečanja invalidov in bolnikov. Zdaj pripravlja gradnjo prizidka, v katerem bo dvorana, arhitekturno urejene sanitarije in dvigalo, da bo zgradba funkcionalno uporabna tudi za invalide na vozičkih. Dom obnavlja z darovi dobrih ljudi. Pri Rafku dobrota ni enkratna akcija, temveč je to njegov način življenja. »Ko ti je dano trpljenje, ti je dana tudi moč, da ga moreš nositi,« je prepričan.

Benjamin Žnidaršič

Češnja je bila zanj prelomnica v življenju. Padec z nje je pustil posledice, ki pa ga niso zlomile. Zelo je delaven, kot buldožer, pravijo. Kadar se stvari loti, ne omaga. Ovire, ki so mu na poti, zmelje in odstrani. Med drugim se je naučil računalništva, dela programe in druge invalide uvaja v računalniški svet. Beno je človek številnih

Benjamin Žnidaršič

talentov. Izdal je že nekaj pesniških zbirk, napisal je knjigo in je zelo dober slikar. Slikar, ki slika s čopičem v ustih in je štipendist mednarodnega združenja slikarjev, ki slikajo z ussti ali nogami. In po njegovi zaslugi je tudi kulturna dejavnost med paraplegiki izredno zaživela. Še posebej likovna, saj imamo v mednarodnem združenju kar osem slikarjev, kar nas uvršča v sam svetovni vrh. To so sadovi njegovega vztrajnega organizacijskega dela, ki mnogim prinašajo kvalitetnejše življenje in samozavest. Ima tudi posebno moč, s katero ob sebi zmeraj zbere prave ljudi ter jih navduši, da pomagajo invalidom. Predvsem pa zna Beno ljudi prepričati, naj v invalidih na vozičkih ne vidijo neboljnih ljudi, temveč osebnosti, ki želijo iz svojega življenja kaj narediti. Kot vsi vozičkarji pa ne mara vsiljivih in pomilujočih pogledov mimo-idočih.

Jože Okoren – Na svoj dvajseti rojstni dan je imel operacijo na hrbtenici; vrnila naj bi mu gibljivost, pa ga je žal pahnila v ohromelost. Kaj doživlja mladenič, ki se zbudi hrom? Težko si je predstavljati, še posebej če nima du-

ševne podpore. Jože dobro ve, koliko pomeni optimistična beseda človeka z enako izkušnjo. Zato podobnim, kot je on, vliva optimizem in voljo do življenja. Je soustanovitelj Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja ter že 12 let predsednik. Društvo je odprto za vse ljudi. Dragoceno je tudi sodelovanje društva z okoliškimi šolami. Tako podirajo meje med tistimi na vozičkih in drugimi. Da pa se podirajo arhitekturne ovire, je potrebno še veliko več. Dosegel je, da se je župan z vozičkom pripeljal do določenega cilja. Ob takih izkušnjah začenjajo tisti, ki nimajo težav, razumevati probleme invalidov, hkrati pa tudi starejših.

Jože je bil odličen športnik paraplegik. V metu diska ima bronasto kolajno s paraolimpijskih iger in vrsto kolajn z največjih mednarodnih tekmovanj.

Življenjska zgodba Jožeta Okorna je zgodba o uspehu, pa ne le zanj osebno, ampak za vse ljudi, ki se morajo sprijazniti s spinalno poškodbo. Njegov moto je, da je iz vsega treba potegniti najboljše za svojo osebno rast in da ni ovire za to, da bi človek delal, živel polno in pomagal drugim. S tem prav gotovo osrečuje druge in samega sebe.

Jože Okoren

Akcijo je s podporo Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve že trinajstič zapored pripravila revija Naša žena. Slovesno prireditve so popestrili in obogatili sopranistka Katja Konvalinka, Jan Plestenjak in Marijan Novina, program je povezovala Ida Baš.

Jože Globokar

Šopku
nagrajencev
čestita tudi
Zveza
paraplegikov
Slovenije
in jim želi,
da bi svoje
talente
plemenitili
v korist
drugih
in sebe.

ZLATA PALETA 2006

V petek 17. novembra, le dan po svečani razglasitvi Zorana Jankoviča za župana Mestne občine Ljubljana, so v istih prostorih na Magistratu razglasili zmagovalce natečaja za zlato paleto. Strokovna žirija Zveze likovnih društev Slovenije, ki ji je predsedoval akademski kipar in magister umetnosti Ljubo Zidar, je izmed 700 prispelimi deli izbrala 49 izdelkov in jim namenila Certifikat kakovosti. Certifi-

kat kakovosti smo dobili tudi slikarji likovne sekcije pri Zvezi paraplegikov Slovenije: Vojko Gašperut za risbo Pirenežjive sanje, za grafiko Škofjeloški grad Metod Zakotnik in Boris Šter za Grad kamen, oba sva delala v tehniki suha igla. Branko Martin Rupnik si je prislužil Certifikat za delo Jutranji mir v skupini slikarstvo realizem. Za finale pa so podelili v vsaki skupini še zlate palete. To je najvišje priznanje za amaterske likovne in kiparske dosežke. Vsako leto jih podeljuje Zveza likovnih društev Slovenije. Dobitnik zlate palete za grafične dosežke v letu 2006 je Metod Zakotnik iz Škofje loke, član Društva paraplegikov Gorenjske. Njegova grafika je po mnenju strokovne komisije najboljša. Z velikim veseljem Metodu iskreno čestitamo, prav tako drugim dobitnikom nagrad.

Svečano podelitev in krajši kulturni program so pripravili v mestni dvorani, v kateri zasedajo mestni svetniki in odločajo o usodi našega glavnega mesta. Dvorana z balkonom je bila do zadnjega kotička napolnjena z obiskovalci, ki ljubijo umetnost, in z nagrajenci. Dvorana pa je v prvem nadstropju Mestne hiše, ki na žalost nima dvigala. Težak dostop za nas, ki smo stalno vezani na invalidski voziček, je posledica spomeniškega varstva stavbe, čeprav so vidne nekatere prezidave in dozidave. Še sreča, da je bila razstava nagrajenih del v zgodovinskem atriju Mestne hiše. Do tja pa sta samo dve visoki stopnici.

Boris Šter

VEČNI MLADENIČ, PA KLJUB TEMU ŽE DEDEK

Pisalo se je leto 1973, ko je reševalni avto pripeljal iz bolnišnice Slovenj Gradec na oddelek v Zavod za rehabilitacijo invalidov v Ljubljano 17-letnega mladeniča, ki je izžareval vso potrebno energijo, misleč, da bo kmalu spet z vrstniki igral nogomet in nadaljeval šolanje. Kakšen voziček neki. Da bi kdaj igral košarko na vozičku, ni niti pomislil. Rekli so mu: »Za nekaj časa greš v Ljubljano in kmalu bo vse po starem.« Kot običajno smo z radovednostjo tudi njega sprejeli v Zavod, paraplegiki z nekajletnim stažem, ga že pred zdravnikovim sprejemom ocenili, kdaj se nam bo pridružil, predvsem pri športu. Diagnozo smo mu pa na osnovi nekaj podatkov in videnega že mi določili.

Večni mladenič Marjan

Marjan (kaj kmalu je bil za vse nas Marjanca, to pa zaradi frizure, dekliskega obraza in prijetnega značaja, zaradi česar se nam je fantič takoj usedel v srce) je padel z višine petih metrov z mostu v reko. Skupina mladeničev se je vračala s praznovanja prijateljevega rojstnega dne in za Marjana je bil most preozek in še brez ograje. Kar naenkrat se je znašel v potoku. Bil je v drugem letniku elektrotehniške šole v Mariboru. Zagotovo, kot vsak mladenič, z določenimi življenjskimi cilji. Vsi, ki ga poznamo, vemo, da se njemu ni nikoli »podrl« svet, kot radi rečemo ob takšni priložnosti. Spomnim se, da je njegova medicinska rehabilitacija zelo hitro napredovala in je skorajda čez noč osvojil samostojnost. Kar naenkrat je pozabil, s kakšnimi napotki so ga pospremili iz Slovenj Gradca v Ljubljano. Kaj kmalu je pozabil na nogomet, vzel voziček za svojega in se nam pridružil na košarkarskem igrišču. Leto za tem se je že pridružil košarkarski reprezentanci, ki je nastopila na evropskem prvenstvu v Franciji (Kerppap). Od takrat pa vse do pred nekaj leti

Z vnukom Luko

je bil njen stalni član. Prenehal je na svojo željo, čeprav bi bil še zdaj zelo potreben.

Ob zaključku njegove rehabilitacije, ko se je bližal čas odhoda domov, pa je moral razmišljati tudi o nadaljnji življenjski poti. Kaj kmalu si je nabavil osebno vozilo, popularno »katrco«, in jo nekaj časa vozil nepredelano. Uporabljal je razne trike, palice in, hvala bogu, vse se je srečno končalo. Takrat nepopoljšljiva trojka Ivanček, Tone in Marjanca so marsikatero ušpičili, da so marsikomu šli lasje pokonci. Kar nekaj časa so bili nerazdružljivi. Ko se je prvi od njih poročil, je hotel to opraviti tajno, nihče naj ne bi vedel, pa ga je na ljubljanskem Magistratu izdala številka na hrbtni strani vozička. To je bila številka njegovega košarkarskega dresa. Še svežo novico nam je povedala naključna obiskovalka Magistrata. Rekla nam je: »Ja fantje, vaš kolega se je pa poročil,« mi pa nič vedeli.

Marjan je kaj kmalu spoznal sedanjo družico Olgo, se preselil v Kranj in si pričel urejati dom. Bili so to, kot sam pravi, zanj težki časi v smislu ekonomske neodvisnosti. Bil je brez vsakršnih dohodkov, zelo zgodaj sta mu umrla oba starša, tako da je bilo še težje. Marjan pa se ni dal. Zaposlil se je v kranjski Iskri. Kmalu je za veselje v družini poskrbelo rojstvo hčerke Nine. Enkratna punca. Vse dobre stvari po očetu. Slabih sploh nima. Nina je sedaj že mamica, saj je pred meseci povila sebi in možu Alešu krepkega fanta po imenu Luka. Ko jih opazuješ, je zaključek lahko le eden, enkratna družina so, marsikateremu so lahko za vzor.

Marjan je proti koncu septembra t. l. srečal Abrahama. Na slavlje je povabil svoje najdražje, so-

rodnike in prijatelje. Isti jubilej je praznovala žena Olga. V koroški vasici Šentanel je bil to enkratni dogodek in doživetje za okoli sto povablencev. Marjan je vidno ganjen nagovoril vse svoje sopotnike skozi 50-letno življenje, prijatelje in znance z besedami: »Dobrodošli, rad vas imam in vi tudi mene.« To nedvomno drži, saj smo vsi v en glas potrjevali. Prijeten večer v družbi, ki si jo je izbral Marjan, je zapolnjevalo veliko dogodkov. Od glasbe, skečev do iskrenih čestitk in nagovorov. Na pomembnem jubileju je hotel združiti vse, od svojcev do prijateljev iz društva in iz časov, ko je z njimi delil prijetne trenutke. Celotna košarkarji iz Italije so prišli, seveda »do-

tolčeni« od navdušenja, s kakšno osebnostjo so se družili na športnih tekmovanjih. Povedati moram, da je Marjan igral tudi v Italiji in je sedaj trener tamkajšnjega kluba. Škoda, da se je odrekel sodelovanju v naših vrstah. Med čestitkami in nagovori so zagotovo izstopali nagovori nečaka, kolegice Judite in dolgoletnega prijatelja Petra. Predsednik društva Slavko pa mu je čestital v imenu društva, katerega član je.

Ni moj namen poudarjati Marjanove košarkarske sposobnosti, te vsi dobro poznamo. Nekdo je dejal, da bi si ga želel v svojem moštvu vsak trener. No, če ne bi sam povedal, nihče ne bi vedel, da se »spopada« z Abrahamom. Poleg košarke je v svojem življenju počel še marsikaj. Igral je v filmu, pilotiral manjše letalo, se podal v Rim igrat košarko, ko ni znal niti besede italijansko, in mnogo, mnogo več.

Skozi ves zapis pa mi misel uhaja še na nekaj drugega, kar ni dovoljeno pozabiti. Marjan je velik človek, velika osebnost. Marsikateremu mlademu paraplegiku velik vzornik. Bil je in je še tudi pravo ogledalo iskrene in nadvse poštene osebnosti. Upal bi si staviti, da nima neprijateljev.

Marjan, hvala, ker smo lahko tvoji prijatelji, hvala, ker si nas povabil na tvoje slavlje, omogočil lep večer, ter da si nam dal možnost, da te še bolje spoznamo. Sam porečeš, da je življenje lepo tudi na vozičku, in če bi moral še enkrat izbrati, bi izbral isto pot. Ostani še naprej takšen, kot si, in še naprej razvajaj vnuka Luka in ženo Olgo.

Jože Okoren

JOŽE NEMANIČ – NJEGOVIH SEDEMDESET LET

Svoj rojstni dan je želel skromno obeležiti tudi v družbi prijateljev in sodelavcev Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja. In želja se mu je uresničila. Vsi povabljeni smo se razporedili okoli njegove mize v domači, zelo prijetni kmečki hiši v Beli krajini, v družbi njegove žene Nade, snaha Ivanke in njegovih vnukov. Jože je dolga leta član upravnega odbora društva in vesten sodelavec, predvsem na področju sociale, ki prav v času zloglasne demokracije kaže potrebe po sprotne reševanju perečih težav pri članih. Svoj čut do socialno ogroženih pa zagotovo izraža na osnovi osebnih izkušenj izpred let, zagotovo jih je občutil na lastni koži.

Jože je doma iz Božakovega, nekaj kilometrov od Metlike. Na vrhuncu moči se mu je zgodilo tisto nepredvideno. Kmečki voza je stisnil ob senik in posledice tega se izražajo v trajni paraplegiji. Takrat, leta 1977, je imel Jože s srednje veliko mešano kmetijo (12 hektarov) velike načrte. Ob nesreči je imela starejša hči Neža 14 let, najmlajši Jože (danes je diplomirani inženir agronomije) pa 6 let.

Od tistega trenutka je breme na svoja ramena za nekaj časa prevzela žena Nada. Jože je bil pred nesrečo zaposlen v tovarni Beti Metlika.

Po nesreči se je v mislih bolj ukvarjal s svojo kmetijo in z družino kot s svojo invalidnostjo. Kako prav je imel, da je takrat uporabljal svojo kmečko pamet, mu danes priznava marsikdo. Da ni podlegel raznim govoricam in da naj

ne bi nadaljeval začetega dela. Obdržal je kmetijo – in ne samo to – opremil jo je s stroji, jo moderniziral. Vse svoje pridne otroke, kot sam pravi, je spravil h kruhu (k belemu, bi sam dodal).

Če vas pot zanese v Božakovo, boste opazili poleg cerkve Marije Magdalene (Jože je bil njen ključar – mežnar 27 let) prijetno hišo, v kateri v toplem in razumevajočem okolju živijo prijazni ljudje – Nemaničevi. V tem prijaznem domu so trenutno že tri generacije. Ne

le da živijo pod isto streho, delijo si tudi isti štedilnik, mizo, krušno peč itd. To pa že nekaj pove o Jožetu! Bil je zelo dejaven tudi v krajevni skupnosti in opravljal eno pomembnejših funkcij, vodil je finance.

Jože je prijeten sogovornik, hkrati pa je zelo resen. Kolajna, ki jo je osvojil, je harmonija v družini, vzgoja otrok za življenje. Zelo ponosen (upravičeno) je na svoje vnuke. Kako razigrani in radoživi skačejo po njegovem naročju in tam iščejo zavetje, ki ga hitro najdejo. Sin Jože, snaha Mici ter pet vnukinj in vnukov tvorijo pravi belokranjski ansambel, ki pod imenom Tomaševi iz Božakovega

nastopajo na veliko pomembnih prireditvah.

Jože nas zelo pogosto ob prihodu v društvene prostore pogosti s pogačo, ki jo speče soproga Nada. sam pa doda še liter belokranjskega.

Jože Nemanč

Ko je Jože pred leti prevzemal funkcijo »socialnega«, se je prav zagotovo zavedal resnosti dela. Malce je sicer pomišljaj, vendar mislimo, da mu je zaupano poslanstvo pisano na kožo in ga opravlja zelo vestno in resno.

Omenili smo Jožetovih sedemdeset let, pišemo pa o vsem drugem, samo o njegovem jubileju ne. Saj ni potrebe, ker let ne kaže. Vsi mu želimo še mnogo zdravja, uspešnega dela doma in v društvu.

Jože, ostani še naprej tako prijeten sodelavec.

Jože Okoren

Paraplegiki prevozili razdaljo, ki je enaka razdalji od Maribora do Kopra **DVANAJSTURNI ŠTAFETNI TEK V LOGATCU**

Šport

Zadnjo julijsko soboto smo paraplegiki sodelovali na dvanajsturnem štafetnem teku v Logatcu in med vsemi sodelujočimi ekipami dosegli najboljši rezultat.

Predstavniki organizatorja, Gostinsko-rekreacijskega centra Zapolje pri Logatcu, **Matjaž Martinšek** nas je na tek v Logatec povabil že na teku v Bevkah in povabila nikakor nismo mogli zavriniti, kajti tako dolgega maratona slovenski paraplegiki nismo prevozili še nikoli v zgodovini naše organizacije.

Tekmovanja smo se udeležili: **Mitja Breg, Marko Sever, Damjan Peklar** in **Janez Hudej** kot tekmovalci ter **Ivan Gaberšek** kot vodja ekipe.

Tekmovanje je potekalo od 8. do 22. ure. Tekmovali smo tako, da je na progi vedno bil en tekmovallec naše štiričlanske ekipe. Menjave smo sprva izvajali na daljše, od eno- do enopolurne intervale, v zadnjih dveh urah pa

smo štafeto predajali po dveh prevoženih krogih, kar je bilo veliko bolj atraktivno tako za nas tekmovalce kot za gledalce.

Najtežavnejši del štafetnega teka je bil v zgodnjih popoldanskih urah, ko je vročina od segretega asfalta in ozračja požirala prepotrebne atome moči, izsuševala telo in povzročala mišične krče, krvave žulje in odrgnine. Na kocu se je vse izteklo srečno brez hujših poškodb in odstopov.

Proga je bila krožna in lepo speljana. En krog je bil dolg 2.460 metrov.

Paraplegiki smo s progo opravili več kot odlično in presenetili same sebe. Drugouvrščeno ekipo smo premagali za 20 krogov in prevozili 91 krogov. Levji delež naše ekipe je opravil Marko Sever, vendar pa je bila tudi pomoč preostalih treh tekmovalcev glede na pripravljenost velika, posebej še Mitje Brega, najmlajšega člana ekipe,

ki še nima veliko izkušenj in toliko prevoženih kilometrov kot drugi tekmovalci.

Pomembnejše od odličnega rezultata, ki ga bomo vseeno poskušali v prihodnje izboljšati, je bilo za nas sodelovanje in promocija naše organizacije, njenega delovanja ter športa paraplegikov.

Paraplegiki udeleženci teka se zahvaljujemo Zvezi paraplegikov za podporo pri nastopu, organizatorjem teka pa za povabilo na nastop.

V štafetnem teku so nastopili: Mitja Breg, Marko Sever, Damjan Peklar in Janez Hudej (od leve). Ekipo je vodil Ivan Gaberšek (desno).

REZULTATI:

1. Zveza paraplegikov Slovenije: 91 krogov, 22-3.860 m (to je razdalja od Maribora do Kopra).
2. ŠD Sokol: 71 krogov, 174.660 m (razdalja med Koprom in Celjem).
3. Tekoški forum: 67 krogov, 164.820 m (razdalja med Ljubljano in Gornjo Radgono).
4. ŠD Hitre noge: 65 krogov, 159.900 m (razdalja med Postojno in Rogaško Slatino).
5. ŠD Kraški tekači – Sežana: 58 krogov, 142.680 m (razdalja med Portorožem in Kranjem).
6. GRC Zapolje: 55 krogov, 135.300 m (razdalja med Bledom in Sežano).
7. Dream team: 54 krogov, 132.840 m (razdalja med Novim mestom in Kranjsko Goro).

Janez Hudej

37. memorial prof. Bojana Hrovatina V MOŠTVENI KONKURENCI SO BILI NAJBOLJŠI CELJANI

Slovenski športniki paraplegiki so se 27. septembra na atletskem stadionu ŽAK v Ljubljani zbrali na 37. spomin-skem tekmovanju prof. Bojana Hrovatina. Tekmovali so v atletskih disciplinah, tekmovanje pa je s soorganiza-torji: Društvom paraplegikov ljubljanske pokrajine, Zve-ze za šport invalidov Slovenije in Atletskim klubom ŽAK, pripravila Zveza paraplegikov Slovenije. Nastopilo je 62 športnikov atletov iz vseh devetih pokrajinskih društev in po tradiciji tudi nekaj tekmovalcev iz Hrvaške. Na tekmo-vanju so atleti izboljšali tudi štiri državne rekorde.

V moštveni konkurenci je prvo mesto osvojila ekipa DP jugozahodne Štajerske.

Športniki paraplegiki in tetra-plegiki so se pomerili v metu kopja, diska, kija in suvanju krogle ter hitrostnih vožnjah na 100, 200, 400 in 800 m, nekate-ri, predvsem starejši tekmovalci pa so s klasičnimi vozički nastopili tudi v memorialni vožnji na 100 m.

Atleti, razvrščeni po skupinah, so na štirih metališčih menjavali le tekmovalna orodja, zato je tek-movanje potekalo hitro in brez

zapletov. Vsak tekmovalec je imel na voljo nekaj poskusnih metov in tri za uvrstitev. Merilci in zapisni-karji so zabeležili najboljši rezultat, sodniki pa skrbeli za pravilen po-tek tekmovanja. Najboljši rezulta-ti v metu kopja, diska in suvanju krogle so šteli za skupen rezultat v troboju – meti, najboljši rezultati v vožnjah na 100, 200 in 400 m pa za troboj – vožnje. Treningi in liga-ška tekmovanja kažejo na dobro pripravljenost atletov paraplegi-kov. To potrjujejo tudi štirje novi

državni rekorde. **Zdravko Grilc** – atlet tetraplegik iz DP Koroške je nov državni rekord postavil v metu kopja, **Henrik Plank** iz DP jugozahodne Štajerske v trobo-ju in **Marko Sever** iz DP severne Primorske v hitrostni vožnji na 100 in 200 m.

Na tokratnem tekmovanju be-ležimo nekoliko skromnejšo udeležbo športnikov. Mogoče je vzrok prestavljen termin za-radi slabega vremena in tek-movanja med tednom, bolj za-skrbljujoče pa je razmišljanje o tem, da zanimanje za kraljico športov med paraplegiki upa-da. To velja predvsem za mla-de paraplegike. Ob tem naj dodamo, da so naši atleti do sedaj na paraolimpijskih igrah osvojili kar 13 kolajn in še vrsto odličnih uvrstitev na vrhunskih tekmovanjih. Toda trenutno imamo le eno atletinjo, ki je na vrhunskih tekmovanjih sposo-bna osvojiti kolajno.

Ob razglasitvi rezultatov je pred-sednik Zveze **Ivan Peršak** obudil lik pionirja invalidskega športa in velikega prijatelja paraple-gikov **prof. Bojana Hrovatina**. Spomnil se je prvih zametkov športa paraplegikov, ki nam je v teh, več kot štiridesetih letih prinesel toliko odličnih uvrstitev, samozavesti in ponosa. Tako doma kot v svetu. Toda kolajne so samo eno merilo kvalitete in sposobnosti športnikov, ne pa vseh drugih, pomembnejših kvaliteta, ki nam jih športne ak-tivnosti prinesejo in zapustijo.

Pokale je zmagovalnim ekipam podelil predsednik Zveze Ivan Peršak.

Neizpodbitna je namreč ugotovitev, da paraplegiki in tetraplegiki, ki so športnorekreativno aktivni, živijo bolj zdravo, bolj kvalitetno in manj stresno življenje. Predsednik je v malce nostalgичnem nagovoru predvsem mladim športnikom namenil vtise iz razvoja športa in s prvih tekmovanj, ki jih je kot dober in vsestranski športnik ter kasneje vodja ekip doživel.

Predsednik Zveze za šport invalidov Slovenije **Emil Muri** pa je poudaril, da ima Zveza paraplegikov Slovenija odlične športnike, ki svojo organizacijo častno zastopajo tako doma kot v tujini.

Tekmovanje je vodil **Janez Hudej**, sodnike **Anton Majcen**, za računalniški izračun rezultatov je poskrbela **Martina Hudej**, tekmovanje je koordiniral športni referent Zveze **Slavko Bračič**, potek tekmovanj in zaključno razglasitev pa povezoval **Janez Češnovar**.

REZULTATI – EKIPNE UVRSTITVE:

1. DP JUGOZAHODNE ŠTAJERSKE – 19.889,94 točk
2. DP DOLENJSKE, BELE KRAJINE
IN POSAVJA – 16.647,65 točk
3. DP KOROŠKE – 16.190,79 točk
4. DP SEVERNE OŠTAJERSKE – 12.584,90 točk
5. DP LJUBLJANSKE POKRAJINE – 11.608,21 točk
6. DP PREKMURJA IN PRLEKIJE – 9.388,50 točk
7. DP GORICA-KOPER – 4.969,38 točk

ŽENSKE – TROBOJ – METI

Skupina F-53

1. Marta Janežič – MS – 1890
2. Anica Radej – NM – 1226
3. Nada Čavševič – LJ – 1195

Skupina F-54

1. Tatjana Majcen – MB – 2314
2. Povodnik Zofija – NM – 1826
3. Vesna Bačalič – CRO – 1446

Skupina F-55

1. Milka Milinkovič – CRO – 1855
2. Tanja Cerkvenik – LJ – 1780
3. Jovita Jeglič – KR – 1537

MOŠKI TROBOJ – METI

Skupina F-51

1. Miroslav Matič – CRO – 2416
2. Jože Flere – CE – 1968
3. Srečko Žlebnik – NM – 1836
4. Robert Pilepič – CRO – 1811
5. Leon Jurkovič – MS – 1520

Skupina F-52

1. Henrik Plank – CE – 2435
2. Branko Zupanc – CE – 1909
3. Alen Deak – LJ – 1678

Skupina F-53

1. Zdravko Grilc – SG – 2100
2. Franc Baum – MS – 1397
3. Borut Pervanja – KR – 977

Skupina F-54

1. Janez Hudej – CE – 2118
2. David Slaček – CE 1605
3. Mirko Sintič – NM – 1471

Skupina F-55

1. Gregor Gračner – LJ – 1683
2. Uroš Jurečič – LJ -1575
3. Dane Kastelic – LJ – 1572

Skupina F-56

1. Miran Jernejšek – MB – 1568
2. Jože Herman – CE – 1306
3. Jože Tomažič – KP – 1232

Skupina veterani

1. Ivan Tajnšek – CE – 1162
2. Zlatko Bernašek – LJ – 1111
3. Hasan Čauševič – LJ – 1108

MOŠKI TROBOJ – VOŽNJE

Skupina T-53

1. Janez Hudej – CE – 2401
2. Branko Zupanc – CE – 1302
3. Mirko Sintič – CE – 1286

Skupina T-54

Marko Sever je zmagal v vseh hitrostnih vožnjah in izboljšal dva državna rekorda.

1. Marko Sever - NG - 2629
2. Jože Zajc - NM - 2182
3. Iztok Jug - KR - 810

MOŠKI VOŽNJE - 800 M

1. Marko Sever - NG - 677
2. Janez Hudej - CE - 665
3. Jože Zajc - NM - 661
4. Iztok Jug - KR - 412

MEMORIALNA - 100 M

Ženske T-54

1. Jovita Jeglič - KR - 35,20
2. Zofija Povodnik - NM - 36,10
3. Anica Radej - NM - 46,80
4. Marta Janežič - MS - 54,60

Na spominskem tekmovanju so nastopili tudi atleti iz Hrvaške.

Moški T-51

1. Miroslav Matič - CRO - 44,30
2. Stane Videtič - LJ - 51,30
3. Robert Pilepič - CRO - 51,50
4. Edo Cerkvenik - KP - 54,90
5. Leon Jurkovič - MS - 56,790

Moški T-52

1. Borut Pervanja - KR - 37,70
2. Jože Duh - MS - 44,00
3. Slavko Mikec - CE - 50,50

Moški T-54

1. Štefan Glavan - LJ - 23,90
2. Gašper Črnilec - KR - 24,10
3. Marijan Marciuš - MB - 27,90

Zaradi izredno obsežne rezultatne liste objavljamo le rezultate najbolje uvrščenih. Lahko pa celotne rezultate najdete na spletni strani Zveze paraplegikov Slovenije v Arhivu novic (27.9.2006 - 37. memorial B. Hrovatina - **BILTEN**)

Jože Globokar

13. MAGDIČEV MEMORIAL V KEGLJANJU

V petek 27. 10. 2006, je na kegljišču v Radencih potekal že tradicionalni 13. Magdičev memorial v kegljanju v organizaciji Zveze paraplegikov Slovenije in društev paraplegikov Prekmurja in Prlekije. Udeležilo se ga je 35 tekmovalk in tekmovalcev iz sedmih regijskih društev. Najboljšim so podelili pokale in medalje. Zmagovalci 13. Magdičevega memoriala so paraplegiki Ljubljanske pokrajine, ki so prejeli drugič zapored tudi prehodni pokal. Tekmovanje v Radencih je hkrati veljalo za prvi krog prvenstva paraplegikov v sezoni 2006-2007.

REZULTATI:

1. DP LJUBLJANA	1.678	podrtih kegljev
2. DP MARIBOR	1.636	
3. DP MURSKA SOBOTA	1.600	
4. DP CELJE	1.487	
5. DP KOROŠKE	1.457	
6. DP NOVO MESTO	1.325	
7. DP KRANJ	1.322	

Žlahtno svetlikanje prisluženih pokalov

POSAMEZNO ČLANI:

1. Miran JERNEJŠEK	MB	454	kegljev
2. Srečko KOTNIK	SG	454	
3. Viktor RUPNIK	LJ	447	
4. Zlatko BERNAŠEK	LJ	432	
5. Alfred LASETZKY	MB	429	
6. Tone KANC	NM	409	
7. Roman HRŽENJAK	CE	404	
8. Martin TABAK	LJ	378	
9. Alojz JEROMELJ	CE	374	
10. Zoran ŠTRUCLIN	CE	358	
11. Boštjan JAVERNIK	SG	337	
12. Jože HERMAN	CE	337	
13. Mirko SINTIČ	NM	336	
14. Zdravko ERŽEN	KR	329	
15. Janek RAVNIK	KR	304	

POSAMEZNO ČLANICE:

1. Senka IVANIŠEVIČ	LJ	421	kegljev
2. Slavica JEREB	KR	350	
3. Ivanka KOSTEVC	MB	349	
4. Marta JANEŽIČ	MS	336	
5. Zdenka SINTIČ	NM	281	
6. Zofka POVODNIK	NM	202	

POSAMEZNO TETRAPLEGIKI:

1. Mladen FABJAN	CE	388	kegljev
2. Slavko DUNAJ	MS	369	
3. Rajko TERNIK	SG	292	

POSAMEZNO VETERANI:

1. Anton SIMONIČ	NMS	431	kegljev
2. Milan BOGATAJ	MS	414	

3. Ivan ŽALIG	MB	404
4. Franc BOROVNJAK	MS	386
5. Boris ŠTER	KR	346
6. Anton KUŠAR	LJ	311
7. Franc KUHELJ	NM	299

Franc Borovnjak

**ŠPORTNI
RIBOLOV**

Avgusta smo bili soorganizatorji ligaškega dela meddruštvenega tekmovanja, septembra pa smo organizirali naše tradicionalno tekmovanje – Čurčičev memorial na ribniku Raztez v Brestanici.

**LIGA V ŠPORTNEM RIBOLOVU (zadnji krog)
V BRESTANICI**

Na ligaškem meddruštvenem tekmovanju v ribolovu je sodelovalo 23 ribičev iz šestih regijskih društev. Tekmovalo je šest ekip ter pet posameznikov.

REZULTATI

1. mesto – ekipa (Štefanič, Sintič, Gorenc)	DP DBKP	00.000 g	6 točk
2. mesto – ekipa (Centrih, Antlejš, Temnik)	DP JZŠ	11.810 g	8 točk
3. mesto – ekipa (Žalig, Jernejšek, Simonič)	DP SŠ	11.800 g	8 točk
4. mesto – ekipa (Borovnjak, Dunaj, Križanič)	DP PP	00.000 g	9 točk
5. mesto – ekipa (Božič, Geci, Šilak)	DP IK	00.000 g	14točk
6. mesto – ekipa (Javernik, Grilc, Božinovski)	DP K	00.000 g	20 točk

Največ je nalovil Rudi Centrih – sektor B – 9650 g, sledita Franc Štefanič – sektor C – 8650 g, ter Miran Jernejšek – sektor A – 3430 g. Samo enemu ribiču ni uspelo ujeti ribe. Za prva tri mesta ekipno in posamezno smo podelili pokale.

8. TENIŠKI TURNIR DVOJIC V LAŠKEM.

Uslužbenci Zdravilišča Laško, ki že vrsto let skrbijo za zdravje nas paraplegikov, so pripravili že 8. VIP teniški turnir dvojic in 12. teniški turnir dvojic članov ZPS in delavcev Zdravilišča Laško v Marja Gradcu. Dogajalo se je 12. in 13. septembra. Letos je bilo še posebej svečano, saj je z nami med drugimi igral minister za delo, dom in socialne zadeve Janez Drobnič. Povabljeni pa so bili še Nada Jurko iz A banke, Ciril Ribičič z Ustavnega sodišča, naš stari prijatelj novinar Aleksander Lucu – Luc, od letos pri Dnevniku, Branko Mihorko – Zveza za šport invalidov Slovenije, Iztok Seničar, direktor Kovinatrade, d. d., Marjan Hribar z Ministrstva za gospodarstvo, Slavko Ivezic, tehnični direktor Rokometnega Kluba Celje, in idejni vodja in organizator Roman Matek, direktor Zdravilišča Laško. Za ekipo Zveze paraplegikov Slovenije pa smo igrali: Mojca Tomažin, Janez Češnovar, Zdravko Eržen, Slavko Bračič, Sašo Rink, Uroš Stiperski, David Slaček in Boris Šter. Že naslednji dan smo se pomerili z uslužbenci zdravilišča. Za zdravilišče so igrali: Cvetka Jurak, Majda Žgajner, Damjana Dimiš, Roman Matek, Brane Lipar, Zdenko Sinkar, Tomaž Korpar in Vlado Sajovic.

Rezultati VIP turnirja

1. mesto Mojca Tomažin, Roman Matek
2. mesto Sašo Rink, Iztok Seničar
3. mesto Uroš Stiperski, Marjan Hribar

Rezultati turnirja med ZPS in Zdraviliščem Laško

1. mesto Zdravko Eržen, Majda Žgajner
2. mesto Uroš Stiperski, Brane Lipar
3. mesto Slavko Bračič, Vlado Sajovic

Boris Šter

Janez Drobnič
in Slavko Bračič

Tudi tenisači smo dobri gasilci- ena »gasilska«

**Nobena pozornost,
pa naj še bo tako
drobna,
ni zaman.**

Ezop

ŠAHOVSKI TURNIR V POSTOJNI

Društvo paraplegikov Istre in Krasa je v sodelovanju z Zvezo paraplegikov Slovenije 3. oktobra 2006 priredilo posamični šahovski turnir v počastitev Viktorja Brezovnika in ekipni meddruštveni šahovski turnir paraplegikov. Tekmovanje na črno-belih poljih je bilo v Postojni v hotelu Jama (pred Postojnsko jamo).

Pred začetkom tekmovanja nas je toplo pozdravil župan Občine Postojna Jernej Verbič in nam zaželel veliko sreče pri tekmovanju. Tekmovanje v posamičnem delu je nato potekalo v petih krogih po švicarskem sistemu. Tekmovalo je 18 tekmovalcev iz štirih društev. V posameznem delu tekmovanja je brez izgubljene partije zmagal Benjamin Žnidaršič. V ekipnem delu so po pritožbi in ugotovljenem nepravilno sporočenem rezultatu z istim številom točk zmagali tekmovalci DP SŠ (Pintar, Nerat, Ogner) pred DP IK (Gašperut, Žnidaršič, Bašič). Štajerski šahisti so v tem dvoboju zmagali.

REZULTATI POSAMIČNO:

1. Benjamin Žnidaršič DPIK 5 TOČK
2. Vojko Gašperut DPIK 4
3. Franc Ivenčnik DP JVŠ 3,5
4. Jože Berlinger DP JVŠ 3,5
- 5-6. Ervin Ogner DP SŠ 3,5
- 5-6. Danilo Jakomin DP IK 3,5
7. Fahir Bašič DP IK 3
8. Edo Cerkvenik DP IK 3
9. Srečko Šilak DP SŠ 3
10. Franc Nerat DP SŠ 2
11. Marko Trogar DP JVŠ 2
12. Franc Pintar DP SŠ 2
13. Jožica Kerč DP JVŠ 2
14. Jože Kerenc DP DBP 2
15. Anica Radej DP DBP 1
16. Slavko Mikec DP JVŠ 1
17. Klavdij Koren DP IK 1
18. Jože Simonič DP DBP 0

REZULTATI EKIPNO:

1. DP SŠ 12 TOČK
2. DP IK I. 12 TOČK
3. DP IK II. 8 TOČK
4. DP JVŠ II. 6 TOČK
5. DP JVŠ I. 5,5 TOČK
6. DP DBP 1,5 TOČK

Benjamin Žnidaršič

ZAKLJUČEK LIGE ZPS V RIBOLOVU

V soboto, 26. 8. 2006, je bil v Brestanici pod vodstvom Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja organiziran zadnji krog lige ZPS v športnem ribolovu.

Tekme se je udeležilo 24 ribičev iz šestih regijskih društev.

Najboljši je bil zopet težko premagljivi Rudi CENTRIH iz DP jugozahodne Štajerske, drugi je bil Franc ŠTEFANIČ iz DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja, tretji pa Miran JERNEJŠEK iz DP severne Štajerske.

Skupni zmagovalec lige ZPS v športnem ribolovu je Rudi CENTRIH iz DP jugozahodne Štajerske, drugi je Boštjan JAVERNIK iz DP Koroške, tretji pa Miran JERNEJŠEK iz DP severne Štajerske.

Ekipno so slavili ribiči DP jugozahodne Štajerske, drugo mesto so zasedli ribiči DP severne Štajerske, tretje mesto pa ribiči DP Prekmurja in Prlekije.

V torek, 12. 8. 2006, so odpotovali reprezentanti Rudi CENTRIH, Franc ŠTEFANIČ in Boštjan JAVERNIK na svetovno prvenstvo ribičev na Portugalsko.

Tam so dosegli naslednja mesta:

- Rudi CENTRIH je bil osmi,
- Franc ŠTEFANIČ je dosegel deseto mesto,
- Boštjan JAVERNIK pa je bil trinajsti.

Ekipno so naši ribiči dosegli peto mesto.

Ob tej priliki bi se zahvalil Rudiju, ki odlično izpeljal ligo ZPS v ribičiji, obenem pa bi čestital članom reprezentantom za dosežena lepa mesta na svetovnem prvenstvu.

Slavko Bračič

Mi trije smo najboljši par

POTAPLJANJE LJUDI S POSEBNIMI POTREBAMI

Zveza paraplegikov Slovenije je v sodelovanju z IAHD Adriatic pripravila predstavitev in demonstracijo potapljanja za invalide. Na predstavitvi so sodelovali: Branko Ravnak, inštruktor M1 in predsednik mednarodne Zveze IAHD, Blanka Mikl Mežnar, dr. med. specialist fiziater, in Sašo Rink, predstavnik Zveze paraplegikov Slovenije. V novem Domu paraplegikov, ki sicer čaka na izgradnjo nastanitvenega dela, so širši javnosti invalidov predstavili možnosti in posebnosti potapljanja ljudi s posebnimi potrebami.

Predstavitve je sestavljalo več delov: predstavitev zgodovine potapljanja invalidnih oseb (Branko Ravnak), zdravstvene zahteve in posebnosti pri potapljanju ljudi s posebnimi potrebami (Blanka Mikl Mežnar, dr. med. specialist fiziater), tehnična predstavitev in demonstracija potopa (Željko Srečkovič in Miljenko Marčetič) in prevoz udeležencev od Savudrije do Pirana in nazaj, ki so jo izvedli pripadniki slovenske vojske. Na predstavitvi so razjasnili marsikatero vprašanje, ki so se v glavah udeležencev sproti porajala. Največ zanimanja je pritegnila oprema za potapljanje in sama izvedba potopa.

Predstavitve so se udeležili tudi udeleženci mednarodnega tabora prostovoljcev (VSI Voluntary service international) iz Češke, Madžarske, Francije, Anglije in Irske, in bili so zelo presenečeni nad možnostjo, ki so jo potapljaški zanesenjaki v mednarodni zvezi IAHD Adriatic pripravili za najtežje invalide v Sloveniji. Ti se niso prestrašili neznanega in kljub pomanjkanju ustrezne opreme, denarja in kljub birokratskim oviram, ki trajajo še danes, bodo tudi v prihodnje nadaljevali delo v Sloveniji, in sicer: v Mariboru, Zrečah in Domu paraplegikov na Pacugu. Že v začetku oktobra se z invalidi potapljači odpravljajo na mednarodni potapljaški tabor v Dubrovnik na Hrvaško, naslednje leto v aprilu 2007 pa na potapljanje na Kubo.

Benjamin Žnidaršič

TEDENSKO DRUŽENJE SLIKARJEV

Likovno izobraževanje pod vodstvom mentorja

Od 12. do 18. junija smo v Murski Soboti gostili slikarje Zveze paraplegikov Slovenije.

Naše društvo Prekmurja in Prlekije je likovno delavnico organiziralo v sodelovanju z Javnim skladom RS za ljubiteljsko kulturno dejavnost in Zvezo paraplegikov Slovenije.

Ustvarjanje je potekalo na različnih likovnih področjih: risanje, slikanje v olju in akrilu, oblikovanje, grafika, kiparstvo. Pričetek pod mentorstvom je temeljil na teoriji s področij tonskega slikanja, stopnjevanju barvne tehnike, kompoziciji slike, grafični tehniki suhe igle ter risarski modelaciji. Nadaljevalo se je s prostim slikanjem v poljubnih tehnikah.

Udeležba je bila precejšnja, in sicer iz šestih društev paraplegikov iz vse Slovenije. Ustvarjali so v notranjih in zunanjih prostorih v Murski Soboti na Noršinski 14. Izobraževanje sta poučevala mentorja Jože Potokar in Rajko Čaušević pod vodstvom Matije Merklina in Borisa Štera. Poudarek je bil predvsem na učno-terapevtskem pristopu k slikarstvu, odkrivanju ustvarjalnosti posameznika ter uporabi tega v vsakdanjem življenju. Udeleženci smo bili različno podkovani; nekateri smo delali začetne korake in občudovali skrajda profesionalce, sicer pa je vsak osebnost zase!

Ves teden nas je družila pozitivnost, ki se je kazala kot iskra v očeh vsakega posameznika, saj smo izražali čustveno in duhovno, ki biva v vsakem izmed nas. Da se iz najtežjih situacij rodijo veliki umetniki, je že znano. Zato čim več takšnih izobraževanj in druženj za nas invalide, saj to razvija duha!

Anita Trebše

PARACENTER JE GOSTIL RADIJSKO DELAVNICO ZNANCEV

Radijska delavnica znancev je zelo priljubljena in poslušana oddaja radija Maribor, ki jo že vrsto let uspešno vodi dobro poznani voditelj Tone Petelinšek. Oddaja poteka vsak četrtek v živo v program omenjene radijske postaje.

Za uspešno delovanje društva je med drugim zelo pomembno sodelovanje z lokalnimi skupnostmi in prebivalci bližnje okolice. Z organizacijo radijske delavnice znancev smo se v DPSŠ želeli še dodatno predstaviti javnosti, hkrati pa izvedeti,

Našemu povabilu so se odzvali številni gostje, ki so nam s svojimi izjavami dali nedvomen odgovor, da smo dobro sprejeti, in nam ponudili finančno in moralno spodbudo. Župan občine Lenart v Slovenskih goricah, mag. Ivan Vogrin, je še enkrat poudaril, da je resnično vesel, da lahko občina sodeluje z nami, in da verjame, da bomo tudi spremljevalne objekte koristno uporabljali. Župan sosednje občine Cerkevjak je bil navdušen nad dolino Oseka in hkrati je česti-

vrnitve življenja v to dolino, in izrazil prepričanje, da so dobili družbo, s katero ne bodo imeli preglavic. Podpredsednik ZPS Dane Kastelic ni skrival zadovoljstva nad zglednim sodelovanjem DPSŠ z občinami na območju našega društva, zaželel si je takšnega sodelovanja tudi v drugih društvih po vsej Sloveniji.

Družabni del radijske delavnice znancev so zapolnili člani ansambla Slovenskogoriški kvintet, pevska skupina Prijatelji iz Maribora, pevke PGD Osek, duet našega člana Rudija in naš že dobro znani trio Miran, Julija in Miha. Svojo pesem je predstavil tudi Jakob Kaučič. V sklopu te prireditve je potekala tudi tradicionalna golažijada. Prepričan sem, da je bila to še ena izmed mnogih uspešnih promocij našega društva. Veliko pove sklepna misel voditelja Toneta Petelinška: preživeli smo čudovit dan, kot ga je naredil gospod, v malem raju tega dela Slovenskih goric.

Janez Raišp

V retoričnih sposobnostih smo se kar dobro odrezali

s kakšnimi občutki so nas sprejeli v kraju našega Paracentra. Ker je oddaja informativno-zabavnega značaja, smo imeli priložnost predstaviti delovanje društva v vseh pogledih. Predsednik DPSŠ Vilibald Pepevnik je opisal naše delo, podal želje in cilje v paracentru in širše.

tal društvu za pogum in delo ki ga opravlja, podžupan sosednje občine Benedikt Janez Zorko je izrazil svoje zadovoljstvo nad vzdušjem med nami paraplegiki in nam zaželel prijetno druženje. Predsednik KS Sveta Trojica Franc Rojko je povedal, da je vesel ponovne

**Veliko je majhnih stvari,
ki so vredne
spoštovanja.
Malo je velikih stvari,
ki so vredne
občudovanja.**

Egipčanska modrost

POGLEDI MOTORISTA

1. PARACENTER OSEK

Sobota, 8. 7. Ob 6.30 zjutraj zajaham svoj moped (ATV) in se podam na pot, za katero sem vedel, da ni majhen zalogaj ali kakšna lokalna vožnja. Dokaj sveže jutro, prazne jeseniške ulice, še bolj prazna lokalna cesta proti Kranju in moje delno zaspano telo na tresočem se štirikolesniku.

Ob 7. uri se ustavim na Okroglem pri Naklem. Zdravc, tokrat za spremembo točen, me že čaka pred garažo in ogreva svojega konjiča. Pest hladnih svežih češenj s pripombo »do prve kavice bo že« me predrami iz zaspane otopelosti. »Aja, greva, no, pa pojdiva.« In sva šla.

Tri ure in pol, z enim postankom v Šempetru, sva potrebovala, da sva »priropotala« na drugi konec Slovenije. Ni bilo slabo, pot se sploh ni vlekla, kot sva pričakovala, tudi temperatura ozračja se je kar precej spremenila v plus in prispela sva, živa, zdrava in dobre volje po 193 prevoženih kilometrih na kraj srečanja.

O tem, da sva bila takoj deležna štajerske gostoljubnosti, sploh ne bom izgubljal besed. Spoznavanje novih sotrpinov, pogovor in prijazna beseda ter iskanje prostora, kjer bova raztovorila vso kramo, nama je vzela kar nekaj časa.

Napetost v ozračju, nestrpnost in vonj hlapov se stopnjuje. Ah, seveda, brez gledalcev in občudovalcev bi bilo vse bolj mirno, tako pa ... Kot otročički, ki hočejo pokazati svojo odraslost,

pred publiko razkazujemo, kaj zmorejo naši štirikolesniki, dokler ne demonstriram nenamernega polaganja štirikolesnika na bok. Šele takrat se umirimo, postavimo sebe in svoje konjičke lepo v vrsto ter naredimo obvezno »gasilsko« sliko.

Siva zavita cesta nas vseh 14 nadobudnežev vodi med vinogradi in vasicami raziskovat ta čudoviti, malce zapostavljeni konec naše domovine. Sploh si nisem predstavljal, da bo to »moj« dan. Občudujem drugačno arhitekturo hišic, nekatere skrbno vzdrževane, nekatere razpadajoče, vendar vse okrašene z rožami. Da štirikolesniki niso ravno v množini tod okoli, sem razbral z obrazov in s pogledov domačinov. Sploh pa ne v takem številu naenkrat. Otroci so bili tisti, ki so nam največ mahali. Seveda smo mahali in trobili nazaj tudi mi. Kratek pogled na armaturo me spomni na »moj« dan. »Užgem« po plinu, da dohitim Borisa, ki nas kot domačin vodi po samo njemu znanih poteh, in mu potarnam, da se vozim samo še na »bencinske hlapec«.

»Čuj, tankštela pa ni tako blizu, kolko boš še zdržal?« me malce s strogim pogledom ošvrkne. »No ja, še kakšnih 20 km bi šlo,« se mu zlažem na hitro. »Te pa gremo v Ljutomer.«

Dobro, pa gremo. Ljutomera pa ni in ni. Ko se končno prikaže, mi

Našim konjičkom ne pride do živega niti voda

števec za količino goriva ne kaže nič več. Pa moped še kar gre. Ne dolgo, nekako 200 m pred črpalko mi pod ritjo zakašlja. Pomaham Vinku, ki pripelje vštric, hitro iztegnem roko in se oprimem njegovega prtijažnika. Vlečna služba dela. Kako vesel sem bil, ko sem odvijal pokrov rezervoarja.

Kratek postanek nam prija. Še bolj pa požirek hladne vode, saj je pod čeladami kar pošteno zakuhalo.

Boris ukaže: »Gremo, dovolj je bilo tega asfalta.« Nismo se kaj dosti obirali, ko se je že dvigal prah makadamskih poti. Prvi v koloni ga dobi najmanj pod čelado, vsi drugi za njim pa ga pač požiramo. Povsod samo prah, ki pa nikomur ne vzame volje do naših adrenalinskih avantur. Prah se končno poleže in mi se vozimo ob obrežju reke Mure. Pred seboj opazujem nekaj najbolj čistih štirikolesnikov. Spretno se izogibajo lužam in blatu. Pa ne dolgo. Tako smo po kakšnem kilometru vsi lepo blatni. Nič več ni videti kakšnega izogibanja kotanjam z luža-

mi in blatom. Kakor razposajeni otroci smo srečni in veseli. Bolj ko je blatno, bolj uživamo in lepši se nam zdi dan. Vem, kaj bi mi žena dejala v tem trenutku: »Kozli stari.«

Če se ne motim, se vozimo po »mrtvicah« reke Mure. Oglledali smo si tudi brod, ki prek Mure prevažata ljudi, avtomobile, celo konje sem opazil. Uživam v vožnji in opazovanju povsem drugačne narave, kot je tista, kjer živim.

Da pa sem še kako živ, sem opozorjen s pokom pod ritjo. »Pa kaj je že spet, ali danes ne bo miru s tem mopedom,« ves jezen in besen na glas opozorim druge. Res, na današnji dan skrbim za pestrost našega izleta. Iz ozadja že slišim Jožetovo pripombo: »Ja kakšen serviser mopedov pa si, da ti kar tako verigo dol sname?« Ne preostane mi drugega, kot plazenje pod štirikolesnik in natikanje verige. Da pa stvar ni bila tako enostavna, je poskrbel precej topel dan. Jopič dol in veselo na delo. Aj, aj, tudi komarji so »sekali«, da je bilo veselje. Prav to veselje pa je pripomoglo, da je bila veriga kaj hitro na svojem mestu. Jaz pa tudi.

Drugi daljši postanek nas je čakal pred ribiškim domom Ljutomer, kjer nas je prijazna natakarica lepo pogostila in nas povabila v senco. Rade volje smo jo poslušali. Skoraj pol ure smo si vzeli za počitek in pogovor, predvsem pa smo se počteno odžejali. Utujenost od dokaj naporene vožnje, h kateri pa je velik delež prispevalo izredno vroče in vlažno ozračje, nas je počasi vlekla nazaj v Paracenter, kjer se je že veselo peklo na žaru. Siva asfaltirana cesta nas je zaradi pranih želodcev v precej hitrem tempu vodila

na zaslužno večerjo. Siti, utrujeni, dobre volje smo ob prijetnih pogovorih kmalu zavzeli vsak svoj položaj. Ob nastajajočem Paracentru nas prijetna, mirna noč ob regljanju žab v bližnjem ribniku hitro uspava.

Jutro je bilo, kot vsako jutro, vseeno pa ob opazovanju drugih dobim občutek, kot da bi gledal počasni prizor. Tudi sam sem še kar utrujen, počasen in nič kaj zagnan za kakšno vožnjo. Posledice utrujenosti in prijetne izčrpanosti čutimo vsi. Zato sedimo na toplem soncu, pijemo jutranjo kavico in klepetamo. Mopedi samevajo in tako ostane celo dopoldne. Štajerci so nam izkušenim ATV motoristom pokazali, da je tudi v tej regiji kar nekaj krepkih, ki so pripravljene pokazati svoje zobe. Tekmovalnost nam je kar zlezla pod kožo. Vsak se po svoji moči trudi pokazati, razkazati in nas popeljati po svojem okolišču. Zahvalo v imenu vseh udeležencev za tokratni lep vikend na štajerskem koncu izrekam vsem, ki so prispevali svoj delček k našim nasmehom na ustih. Vili Pepevnik in ekipa – hvala!

Iztok Jug - Petač

2. Ponovno odkrivanje Notranjskih hribov s štirikolesniki

Motoristi paraplegiki smo se 14. in 15. oktobra 2006 zbrali na našem sedmem letošnjem srečanju, tokrat zopet v Starem trgu pri Ložu. Naša srečanja so med motoristi paraplegiki postala že utečena praksa. Zato smo se tudi letos kratko malo morali ob koncu sezone, tako kot lani, zbrati na Notranjskem, pri Dolfetu. Kar 23 članov s spremljevalci se nas je zbralo v sobotnem jutru na dvorišču njegove domačije. Napoved je bila

optimistična. Sijalo naj bi sonce, zato smo ga sprva sklenili dočakati v temeljitih pripravah motorjev za vožnjo in prijetnem pogovoru. Ker se oblaki nikakor niso hoteli razmakniti, smo se podprli še z golažem. No, ob 12.00 pa je bil že skrajni čas, da se premaknemo. Zarohneli so motorji in po skupnem fotografiranju smo se odpeljali dogodivščinam naproti. Loški potok, Slivnica, Cerkniško jezero nato pa nazaj proti izhodišču. Ves čas nas je spremljala oblačnost, na višje ležečih predelih pa tudi gosta megla, veter, mraz pa tudi nekaj rosenja. Na Slivniški koči smo se ogreli s čajem, ki so nam ga postregli v velikih skodelah. Z razgledom žal ni bilo nič. Cerkniško jezero je bilo letos skorajda presušeno, zato o kakšni vožnji po vodi ni bilo govora. Ob 16.00 smo prvo vožnjo zaključili in šli na malico. Ta nam je dala veliko nove energije, tako da smo se ob 18.00 ponovno »zbasali« na naše štirikolesne konjičke in se odpeljali še na nočni obhod po okoliških terenih. Vožnja ponoči ima svoje čare pa tudi pasti, tako da smo se kar malo lovili in iskali, preden smo našli pot nazaj na Dolfetovo domačijo. Na večdnevni srečanjih so večeri druženja in pogovorov med najlepšimi. Pričeli smo s popravilanjem pokvarjenega motorja, končali pa ob harmoniki, ki jo je raztegnil naš gostitelj. Prespali smo na svojih blazinah kar v lesni delavnici, ki je bila prav prijetno topla spalnica. Naslednji dan se je naše druženje nadaljevalo z vožnjo proti Postojni. Končali smo jo pozno popoldan in se polni novih vtisov odpravili domov.

Jože Zajc

3. Paraplegiki motoristi v Kočevskem Rogu

Naše 6. srečanje motoristov paraplegikov smo si tokrat zamislili v kočevskih gozdovih. 26. in 27. oktobra smo sklenili raziskati Kočevski Rog in preveriti, ali je tam še veliko medvedov. Kljub ponovni napovedi slabega vremena smo se v soboto zjutraj zbrali pri okrepčevalnici na Bazi 20 in po energetskega zajtrku takoj krenili za najbližjo smreko na levo,

potem pa v hosto, čez drn in strn. Prvič smo se ustavili na Gačah. To je edino in največje smučišče na Dolenjskem. Imeli smo zelo lep razgled na dolensko pokrajino – gričevja, nižavja, posejana z večjimi in manjšimi kraji. Po kratkem postanku smo nadaljevali vožnjo proti Mirni gori.

Potovanje smo zaključili pozno popoldne, vsi prijetno utrujeni. Z medvedi pa ni bilo nič. Verjetno smo bili preglasni, tako da so se nam rajši izognili. Udeleženci srečanja smo se zvečer odpravili vsak na svoj dom, v svojo posteljo. Seveda smo druženje in vožnjo nadaljevali v nedeljo zjutraj, ko smo se zopet zbrali na dogovorjenem kraju. Odpeljali smo se v smeri proti Semiču, Dolfetu naproti, ki je »štartal« z motorjem in s svojo ekipo šestih članov kar od doma. Po skupnem postanku smo nadaljevali vožnjo mimo Semiča proti Vahti, do postanka na Trdinovem vrhu. Nadaljevali smo po grebenu ob državni meji in se spustili v dolino v bližini Šentjerneja. Med potjo smo se ustavili še pri zidanici, kamor nas je na kavo povabil Blaž. Ker nas je čas malo priganjal, smo vožnjo nadaljevali po najkrajši poti proti Novemu

Le kdo nam kaj more?

vreme kljub slabi napovedi bilo naklonjeno.

Jože Zajc

4. Kolesarski maraton Franja- Ponudili smo tudi našo pomoč

V Ljubljani je junija potekal tradicionalni kolesarski maraton Franja. Pri varovanju kolesarjev smo prvič sodelovali tudi invalidi paraplegiki, združeni v ATV – motoristično sekcijo. Tako pri ZPS kot vsi sodelujoči so sodelovanje ocenili kot spodbudno. Presenečeni nad našim natančnim delom in predvsem nad pozitivno naravnostjo so nas v organizacijskem komiteju, ki združuje več kot 200 članov, že povabili k sodelovanju tudi prihodnje leto.

Iztok Jug - Petač

AKTUALNO - TEHNIČNE NOVOSTI

TOYOTA PREDSTAVLJA NOVOST

Tudi v avtomobilski industriji so pripravili ciljne projekte, ki zagotavljajo večjo mobilnost osebam, ki imajo različne vrste invalidnosti. Pilotni projekt, ki ga je Toyota predstavila v začetku poletja, zajema patentne sedeže, ki so na voznikovi strani vrtljivi in omogočajo lažji izstop in presedanje na voziček. Prav tako so se posvetili tudi sovozniku, ki ima med drugimi različicami sedežev tudi dvizno vzmet, kar močno olajša izstop osebam, ki imajo težave pri hoji in oslabele mišice nog. Predstavljeni modeli so vgrajeni v avtomobile znamke Yaris, Corolla in Corolla Verso.

UGODNEJE DO NOVEGA AVTOMOBILA

V Avto centru RANN iz Brežic, ki zastopa vozila Opel, imajo za invalidne osebe pripravljen poseben paket, ki ob nakupu vozila Opel Corsa 1.2 16v silverline plus s petimi vrati zagotavlja 13 % popusta. Če premišlujete o zamenjavi svojega kornjička, se odločate o prvem nakupu ali želite le potešiti svojo radovednost, so vam na voljo v Avtohiši Kolmanič & Co., PE Avto center RANN, Cesta svobode 37, p. p. 25, Brežice ali na elektronskem naslovu info@avto-center-rann.si in telefonski številki (07) 499-23-12.

SLIKARSKA RAZSTAVA ZORICE IN BORISA V BRJAH

MENAČNKOVA DOMAČIJA GOSTILA NAŠE LIKOVNE UMETNIKE

Vrsto let likovniki in literati iz Zveze paraplegikov Slovenije sodelujemo z društvom Norma 7 iz kraja Brje v Vipavski dolini. Na povabilo krajanov sva Zorica Razboršek in Boris Šter pripravila slike za razstavo v nekdanji osnovni šoli. V kratkem otvoritvenem programu, ki ga je povezovala domačinka Majda Birska, sta sodelovali dva mlada glasbenika, Nastja Bric s flavto in Jani Volk, ki je igral na diatonično harmoniko. Svoje pesmi je prebiral Darinka Slanovec, svoje stvaritve v vosku pa je razstavil Rafael Samec z Vrhniko. Krajanje, lačni kulturnih dogodkov, so do zadnjega sedeža napolnili veliko predavalnico v šoli in si po kulturnem programu z zanimanjem ogledovali razstavo, ki je bila odprta ves mesec.

Boris Šter

SKUPINSKA RAZSTAVA HRVAŠKIH IN SLOVENSkih UMETNIKOV V ZAGREBU

Knjižnica Vladimirja Nazorja in hrvaška izdajateljska hiša USUN – umetnikov, ki slikajo z usti ali nogami – sta priredili razstavo, ki je bila na ogled od 30. 9 do 11. 10. 2006 na ulici Remetinečka 7 v Zagrebu.

Na stenah razstavnih prostorov so visela dela osmih umetnikov Zveze paraplegikov Slovenije (Vojko Gašperut, Silvo Mehle, Jani Bevc, Dragica Sušan, Benjamin Žnidaršič, Željko Vertelj, Jože Vodušek in Angela Medved) in treh iz Hrvaške (Stjepan Perkovič, Goran Radić in prvič Ana Slonjšak).

Po mnenju prof. Stanka Špoljarića predstavlja vsako delo omenjenih slikarjev veliko umetniško vrednost. Čeprav je njihova pot ustvarjanja veliko težja, ni nikjer opaziti njihove telesne prizadetosti. Po njegovem mnenju se torej lahko njihove umetnine primerjajo z vsakim drugim slikarjem, saj so nam umetniki pokazali, da se neko delo lahko ustvari takrat, ko talent prevlada telesne sposobnosti.

Na otvoritvi razstave so bili predstavniki Društva telesno poškodovanih invalidov iz Zagreba in predstavniki Zveze paraplegikov in tetraplegikov Hrvaške. Z organiziranjem razstava sta bila združena dva pomembna dogodka. Hrvaški slikar, ki slika z nogo, Stjepan Perkovič je namreč diplomiral na akademiji za likovno umetnost, njegov slikarski kolega Goran Radić pa je s sopotnico Lidijo stopil na novo življenjsko pot.

Jože Globokar

V juliju in avgustu je Menračnkova domačija v Domžalah gostila štiri naše slikarje in rezbarje. Na razstavi, ki sta jo pripravila Zveza paraplegikov Slovenije in Društvo narodnih noš iz Domžal, so svoja umetniška dela razstavljali: slikarka Jožica Ameršek iz DP Dolenjske, Bele krajine in Posavja, slikar in rezbar Miran Jernejšek in rezbar Radovan Gros iz DP severne Štajerske ter slikar Benjamin Žnidaršič iz DP Istre in Krasa. Kulturni dogodek so obogatili Kamniški koledniki, naša pesnica Darinka Slanovec in dramski igralec Tone Kuntner, ki jo s pesmico »O slikarjih« razstavo tudi odprl.

Dejavnost Zveze paraplegikov Slovenije je gostom, prijateljem in številnim ljubiteljem likovne umetnosti predstavil Benjamin Žnidaršič, voditeljica otvoritve razstave Olga Pavlin pa je predstavila vse štiri razstavljavce:

JOŽICA AMERŠEK (59) je že v osnovni šoli rada risala in se zanimala za umetnost. Prelomnica v njenem likovnem življenju pa je bil obisk likovne delavnice v Semiču, kjer je pod mentorskim vodstvom akademskega slikarja Benjamin Krežeta, grafika Jožeta Potokarja, akademskega slikarja Mladena Stropnika in li-

kovnega pedagoga Rajka Ca-useviga resno prijela za čopič in svinčnik. Slika in riše v različnih tehnikah in je po »stažu« ena naših mlajših slikark. Njeno pestro slikarstvo se gledalcu razodeva kot izrazito pripovedno in izpovedno hkrati, saj v njenih likovnih interpretacijah izbranih motivov zasledimo odmeve slikarke bogatega in iskreno občutenega doživljajskega in mišljenjskega sveta. Jožico Ameršek zato doživimo kot rahločutno krajnarko z izbranim poslušom za barvne interpretacije.

S Kamniškimi koledniki na dvorišču Menačnkove domačije

MIRAN JERNEJŠEK (52) je vsestransko dejaven paraplegik in se preizkuša na mnogih področjih. Je eden tistih, ki je šport povezal s slikanjem in z rezbarjenjem. Njegova slikarska dela v oljni tehniki se opirajo na jasne, posplošene linije in ne na detajle. Na njegovih slikah prevladujejo krajinski motivi različnih slovenskih krajev. V oljih z impresionističnimi krajinskimi motivi, zazrtimi v pokrajino, pa prevladuje optimistična nota. Ta se med drugim kaže tudi v razmerju med svetlo in temno barvo.

Če se pri slikarstvu njegova misel v barvah prenaša na platno, pa se pri rezbarstvu spreminja v objekt. In če se pri slikarstvu poigrava z barvnimi efekti, mu rezbarstvo ponuja igro tridimenzionalnih oblik.

Jernejškove rezbarije so neizpraznjena posoda različnih subtilnih oblik, v katero lahko vlivamo nepregledno vrsto pomenov in so plod trdega in napornega dela.

RADOVAN GROS (58) rezbari v lesu, oblikuje pa tudi glino in kamen. V sebi je prebudil skriti talent in prefinjeni občutek za umetniško upodabljanje v lesu. V svojem rezbarstvu in obdelavi lesa je našel svojevrsten stil, ki ga ne moremo primerjati z nobenim klasičnim načinom upodabljanja. Ravno ta posebnost in fantazija sta bogastvo Grosovega dela, ki se kaže v treh različnih tematikah: študije glav in portreta, figuralike in fantazijske skulpture. Te so njegova posebnost. Kljub različni tematiki kažejo njegova dela enotno skupno noto. To je izreden občutek za oblikovanje materije lesa, občutek za napeptosti in sproščenost forme ter površinsko obdelavo, s katero poudarja slikovitost in lepoto lesa. In še ena njegova posebnost: vsi izdelki so izdelani iz enega kosa lesa, brez dopolnjevanja. Zaradi take obdelave materiala so njegove skulpture celovite in monumentalne, čeprav so perforirane in izredno razgibane.

BENJAMIN ŽNIDARŠIČ (47) ima razgibano ustvarjalno pot in zajema mnoga področja izražanja, gotovo pa sta mu v zadnjih letih najbližji umetniški muzi pesništva in slikarstva. Čeprav njegovo ljubiteljsko slikanje nima dolge preteklosti, je v tem obdobju dosegel izjemno velik napredek. S svojimi deli je domačo in širšo kulturno javnost prijetno presenetil. Njegova ustvarjalnost je tematsko razgibana, pripovedno slikovita in usmerjena predvsem v tradicionalne krajinske motive kot tudi v različna tihožitja in

Skupinska razstava naših slikarjev in rezbarjev

druge figuralne kompozicije. Tesna povezanost z rodnim notranjskim podeželjem, naravo Loške doline, Bloške planote in Cerkniškega jezera odseva v mnogoštevilnih akvarelih in oljih, kjer se razkriva kot dovzeten in zanimiv realist.

Ob krajinarstvu pa se je Benjamin Žnidaršič posvetil tudi drugim tematikam in motivom. Uspešno se je izkazal v slikanju akta kot tudi v številnih tihožitjih, pretežno cvetnih in drugih nekoliko neobičajnih kompozicijah. Nema lokrat realistično izhodišče zamenja ekspresivno ali celo abstraktno podajanje vsebine, kar velja tudi za nekatere domiselne likovne rešitve v znanih bibličnih prizorih.

Benjamin Žnidaršič je tudi štipendist mednarodnega združenja (VDMFK) slikarjev, ki slikajo usti ali nogami.

Po otvoritvi razstave so se udeleženci ob zvokih citrarja Kamniških kolednikov **Tomaža Plahutnika** ter pevcev **Roka Lapa** in **Janeza Majcenoviča** na dvorišču Menačnkove domačije še kar nekaj časa zadržali in skupaj zapeli nekaj lepih slovenskih pesmi. Vmes pa so članice Društva narodnih noš postregle s sladicami, ki so jih same pripravile.

Jože Globokar

POSTOJNA: KULTURNI VEČER, LIKOVNA RAZSTAVA, LIKOVNA DELAVNICA IN OKROGLA MIZA

V tednu vseživljenjskega učenja sta Zveza paraplegikov Slovenije in Društvo paraplegikov Istre in Krasa v sodelovanju z OŠ Antona Globočnika 16. oktobra pripravili razstavo likovnih del ter literarni in glasbeni večer, v sodelovanju z OŠ Miroslav Vilhar pa 18. oktobra likovno delavnico slikanja z usti in okroglo mizo na temo »invalidnost in vključevanje invalidov v normalno življenjsko okolje«.

S prireditvami hočemo še bolj seznanjati javnost z ustvarjalnim delom invalidov in z njihovimi potrebami. Potreba po seznanjanju javnosti o invalidski problematiki je nastala prav iz dejstva, da so na invalide gledali zgolj iz vidika socialnih potreb, ne pa kot celovite osebnosti, ki imajo tudi druge možnosti in želje. Prav v tem smislu so vsi uspehi hendikepiranih drugim kot spodbuda. Le tako je mogoče preseči zaprtost in prispevati h kakovostnejšemu življenju nas vseh. Tako bomo drug drugega spoštovali in se naučili razumeti drugačnost, saj razumeti drugega in ga spoštovati takšnega, kot je, pomeni spoštovati sebe in svojo samosvojest.

Z okroglo mizo in izvajanjem likovnih delavnic po osnovnih šolah skušamo odpirati in kazati na nove možnosti za vključevanje deprivilegiranih skupin in posameznikov v družbo. Predvsem pa hočemo mladino seznaniti z invalidnostjo. Kultura je za nas sredstvo in polje izražanja ter uveljavljanja drugačnosti, v vseh svojih pojavnih oblikah. Ker želimo promovirati invalidnost, tako v ožjem kot v širšem smislu, smo veseli in odprti za vse, ki nas želijo spoznati. Naše prizadevanje je usmerjeno k boljšemu poznavanju in razumevanju invalidnosti, da bi tako ali s tem pregnali strah in demistificirali dojemanje in obravnavanje drugačnosti nasploh. Namen pogovora je bil poiskati odgovore na vprašanja, povezana z enakimi možnostmi ter neodvisnostjo invalidov. Vendar okrogla miza ni bila namenjena le hendikepiranim posameznikom, njihovim sorodnikom, strokovnjakom in oblikovalcem politike, ampak je bila oblikovana tudi za širšo javnost. Saj je bil namen pogovora prav povezovanje, združevanje in seveda interakcija najrazličnejših ljudi, od katerih ima vsak drugačen pogled na invalidnost. Na koncu smo se dogovorili, da se bomo srečevali vsaj enkrat na leto.

Na prireditvah so poleg Društva paraplegikov Istre in Krasa in Zveze paraplegikov Slovenije ter osnovnošolcev in učiteljev iz OŠ Antona Globočnika ter OŠ Miroslav Vilhar v Postojni sodelovali še: Pevski zbor Svoboda iz Mengša, Društvo invalidov Postojna, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Koper, Društvo Sožitje Postojna, Center za socialno delo Postojna, župan Občine Postojna Jernej Verbič, poslanec DZ RS Zvone Črnač in drugi.

Okrogla miza na temo »Invalidnost in vključevanje invalidov v normalno življenjsko okolje«

Benjamin Žnidaršič

MEDNARODNI RAZSTAVI UMETNIKOV, KI RIŠEJO Z USTI ALI NOGAMI

RAZSTAVA V ZAGREBU

V Zagrebški galeriji Kristofer Stankovič je bilo od 3. do 13. 11. 2006 na III. mednarodni razstavi na ogled 80 likovnih del slikarjev, ki slikajo z usti ali nogami, z vsega sveta. Razstava je spadala v skop prireditev ob 50-letnici mednarodnega združenja. Na razstavi so kot razstavljalci od slovenskih avtorjev sodelovali Vojko Gašperut in Benjamin Žnidaršič. Razstavljena pa so bila tudi dela pokojnega Stojana Zafreda.

Svečana otvoritev je potekala pod pokroviteljstvom hrvaškega predsednika Stipeta Mesića, razstavo pa je odprla poslanka hrvaškega sabora Vesna Škulić. Na otvoritvi je bil tudi predsednik mednarodnega združenja slikarjev, ki slikajo z usti in nogami, Eros Bonamini. Likovna kritičarka Petra Senjanović je poudarila, da je slikarstvo jezik, ki na samosvoj način govori o nas samih, oziroma o avtorju in nam odkriva, da smo vsi del ene praslike. Vse, kar živi v svetu umetnosti in kar se nas v zvezi s to umetnostjo dotika, postane del nas. Poznana paradigma umetnosti kot ogledala duše se odčitava se v vseh likovnih delih, brez ozira na našo telesno raznolikost. Vsem nam je značilna skupna potreba po izražanju in komunikaciji.

Razstava se je v razširjeni obliki kasneje selila v Cankarjev dom

Na razstavi je bilo več kot 160 likovnih del z vsega sveta.

v Ljubljano in je bila na ogled vsem ljubiteljem umetnosti od 17. novembra dalje, nato pa pot nadaljevala v Dubrovnik, tam je gostovala do 15. decembra.

Benjamin Žnidaršič

VELIČASTNA RAZSTAVA V HRAMU SLOVENSKE KULTURE

Slovenska založba UNSU je novembra v veliki sprejemni dvorani Cankarjevega doma ob podpori Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve odprla že četrto mednarodno razstavo slikarjev, ki likovna dela ustvarjajo z usti ali nogami (VDMFK). 81 slikarjev z vsega sveta je razstavljalo 160 likovnih del, med njimi je bilo tudi 11 tovrstnih slovenskih umetnikov. Pred slovenskim odprtjem razstave, ki sovpada s 50-letnico združenja, so poljski, madžarski, hrvaški in slovenski slikarji demonstrirali slikanje z usti

ali nogami, kar so si z zanimanjem ogledali učenci osnovnih šol, pa tudi obiskovalci razstave. Razstavo sta odprla direktor Direktorata za invalide mag. Cvetko Uršič in predstavnik naših slikarjev Benjamin Žnidaršič.

Pred petdesetimi leti je bilo ustanovljeno združenje slikarjev, ki rišejo z usti ali nogami. Ustanovilo ga je 17 ljudi z Anulfom Erichom Stgmannom na čelu, ki je postal tudi prvi predsednik tega mednarodnega združenja. Imeli so različne težave, a enako hrepenenje, različne nazore, toda enak dar, vsak svojo zgodovino, vendar enak cilj. Bili so umetniki in odlični slikarji in najbolj so si želeli, da bi bili tudi prepoznavni kot umetniki, kot slikarji. Da bi jih ljudje cenili predvsem zaradi umetniškega izražanja in ne zaradi načina ustvarjanja. Zato so si za moto izbrali samo dve besedi – »SOČUTJE PREPOVEDATI!« In še danes, po toliko letih, se ta moto uresničuje vsak dan, tako

Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve v spomin na pokroviteljstvo velike mednarodne razstave

pri amaterjih kot pri strokovnjakih in tudi likovnih kritikih, ki njihova dela ocenjujejo.

Umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka **Polona Škodič** je razstavi na pot povedala: »Tisti, ki povabi umetnost v svoje hrambe, v svojo dušo, nikoli ne ostane sam. In ravno zavoljo umetnosti vsi mi ne bomo ostali sami. Umetniška dela prihajajo z različnih vetrov in tako lahko skozi slike spoznavamo kulture različnih dežel. Razstava je vpogled v delovanje ustvarjalcev najrazličnejših dometov in nekateri so se izostrili v prave umetnike. Drugi so šele začetniki, tretji pa so nekje na sredini svoje ustvarjalne poti. Zelo pomembno pa je druženje, da si podajajo izkušnje, hrabrijo drug drugega, si podajajo voljo do življenja in slikanja. Le koliko volje je potrebne, da jim prvo slikarsko delo uspe. In ko so pohvaljeni prvič, vedo, da bodo lahko uspeli tudi drugič, tretjič. Seveda je nastajanje takih del veliko težje, zato je v vsaki, še tako drobni potezi delček njihovega srca, veselja in duše, njihovega sporočila, volje in napora.«

Slogovno lahko veliko del uvrščamo v realizem, iz katerega izhajajo, saj je pravzaprav narava naj-

večja zakladnica navdiha. Zato je na slovenskem delu razstave veliko del, v katerih bomo spoznavali naše kraje in okolje, iz katerega slikar izhaja. Druga priljubljena tema so tihožitja in tretja figuralika.

Kar zadeva tehniko, v kateri naše slikarke in slikarji ustvarjajo, pa prevladujeta olje in akril, ki jim še najbolj ustrežata. Toda naši slikarji dokazujejo, da jim nobena tehnika ni tuja in prezahtevna. Nekateri se podajajo v impresionizem, drugi v ekspresionizem, tretjim pa je ljuba abstrakcija,« je še dodala in omenila prvo srečanje z našim največjim pokojnim likovnim umetnikom in velikim človekom **Stojanom Zafredom**, ki je že skoraj pred desetimi leti postal polnopravni član združenja VDMFK.

Slikarje, goste in resnično številne ljubitelje tovrstne likovne umetnosti je pozdravil in nagovoril tudi predsednik združenja **Eros Bonamini**. Omenil je, da je trenutek, ko odpiramo tako veliko mednarodno razstavo, eden najsvetlejših, ki so jih dosegli na tej dolgi 50-letni poti. Ob visokem jubileju združenja se je spomnil prvega predsednika, ki je z ustanovitvijo in razvojem združenja številnim slikarjem po vsem svetu omogočil razvoj njihovega ustvarjanja in tudi ekonomsko neodvisnost, S tem jim je dal možnost, da živijo normalno in kakovostno življenje. »Iz slik slikarjev VDMFK nihče ne more ugotoviti, da ne uporabljajo rok – smo slikarji in to je vse,« je še pripomnil. Združenje deluje v 80 državah po vsem svetu in

po vsem svetu so naprodaj slike in reprodukcije v obliki voščilnic in koledarjev. In ker se njihovi izdelki tržijo, se ustvarja dohodek, ki se nato v obliki štipendij vrne ustvarjalcem.

Vse navzoče je v imenu pokrovitelja – Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve – nagovoril direktor Direktorata za invalide **mag. Cveto Uršič**. Kot predstavnik države je spregovoril predvsem o invalidnosti in odnosu slovenske družbe oziroma države do invalidov. Omenil je, da ministrstvo pripravlja, vlada pa bo sprejela akcijski program za invalide za obdobje 2007–2013. V gradivu, ki so ga pripravljali skupaj z invalidi in strokovnjaki, so že na začetku zapisali, da program temelji na načelih spoštovanja različnosti in sprejemanja invalidnosti kot dela človeške različnosti, nediskriminacije, dostopnosti do grajenega okolja, informacij in komunikacij in socialne vključenosti.

»Invalidnost zadeva vse nas, zato jo je treba obravnavati v kontekstu naše pripravljenosti, da oblikujemo svet po meri vseh in vsakogar. Pomembno pa je, ali želimo oblikovati tak svet, ki bo vsakomur omogočil, da uresniči svoje sposobnosti,« je pouda-

Madžarski slikar na likovni delavnici

ril mag. Cveto Uršič in čestital vsem razstavljavcem.

Ob zaključku slovesne otvoritve se je vsem, ki so sodelovali pri organizaciji in odprtju razstave, zahvalil predstavnik slovenskih slikarjev, ki slikajo z usti ali nogami, **Benjamin Žnidaršič**. Zahvala gre predvsem mednarodnemu združenju in njegovemu predsedniku Erosu Bonaminiju za veliko podporo, Založbi UNSU in njeni direktorici Klari Soos kot nepogrešljivemu členu pri reprodukciji in prepoznavnosti del naših slikarjev, ki krožijo po svetu in ustvarjajo dohodek, Cankarjevemu domu, ki je nekoliko nenavadni razstavi tako radodarno odprla vrata, in Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve.

Benjamin Žnidaršič je zatem v imenu Mednarodnega združenja in Založbe UNSU Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve poklonil sliko slikarjev, ki rišejo z usti, nato pa sta z mag. Cvetom Uršičem odprla razstavo.

Slovesno otvoritev bogate razstave je popestril, obogatil, številne gledalce pa navdušil kvartet **AKORD**. Prav tako pa povezovalc programa **Boštjan Koprivec**, ki je otvoritev zaključil z mislijo malega princa, ki pravi: »Če hočemo videti, moramo gledati s srcem,« in dodal: »Tudi če hočemo slišati, moramo poslušati s srcem. Kolikokrat gledamo, pa ne vidimo nič in nikogar. Kolikokrat poslušamo, pa ne slišimo nič in nikogar. Pa naj gre za sliko, glasbo, besedo ali človeka. Srce pa potrebuje čas – da vidi in da sliši.«

Jože Globokar

OSEK: MEDNARODNA LIKOVNA KOLONIJA

V Paracentru v Oseku pri Sveti Trojici je Društvo paraplegikov severne Štajerske 16. in 17. septembra organiziralo dvodnevno mednarodno likovno kolonijo.

Prireditev je po uvodnih besedah predsednika Vilibalda Pepevnika slovesno odprl župan občine Lenart mag. Ivan Vogrin, ki je v pozdravnem nagovoru izrazil navdušenje nad ustvarjalnostjo paraplegikov in tetraplegikov, ki tudi njega, kot je dejal, notranje bogati. Ob tej priložnosti nas je v imenu občine bogato obdaril.

Likovne kolonije so se poleg domačih umetnikov udeležili tudi gostje iz sosednje Hrvaške. Prišli so iz Varaždina in Zagreba. Pod mentorstvom akademskega kiparja mag. Ljuba Zidarja, ki je predstavil osnove kiparjenja, so ustvarjali tudi na drugih področjih umetniškega izražanja. Občudovali smo lahko mojstre v kiparjenju, rezbarjenju, slikanju z usti, slikanju z nogami. Gost iz Hrvaške je navdušil z graviranjem v steklo.

Ob koncu se je med drugimi za naše gostoljubje zahvalil predstavnik društva telesnih invalidov iz Zagreba ter nas povabil v goste. Mag. Ljubo Zidar nam je ponudil pomoč pri nadaljnjem delu. V imenu ZPS se je DPSŠ zahvalil Benjamin Žnidaršič in nas pohvalil kot najbolj ustvarjalno društvo.

Okolje Paracentra je nadvse primerno za umetniško ustvarjanje, tako sam objekt kot njegova okolica, to se je pokazalo tudi tokrat,

saj so si ustvarjalci poiskali vsak svoj kotiček in, kot so zagotovili, uživali pri svojem delu.

Janez Raišp

SLIKARSKA DELAVNICA NA OBRHU

V Loški dolini na Notranjskem so se na izviru Obrha zbrali slikarji Zveze paraplegikov in likovno ustvarjali. Zaradi deževnega vremena so si zavetje poiskali v prostorih bližnje žage. Vsakoletno likovno delavnico so si prišli ogledat tudi domačini, ki s simpatijo spremljajo naše ustvarjanje. Članice društva kmečkih žena Potepinke so nam napekle pecivo, prireditev pa je finančno podprla tudi Občina Loška dolina in župan Janez Strle.

Žaga je nudila zavetje slikarjem

Delavnice so se udeležili: Boris Šter, Metod Zakotnik, Benjamin Žnidaršič, Jože Tomažič, Dragica Sušan, Miran Jernejšek, Radovan Gros, Franc Ekart, Angelca Medved, Zorica Razboršek, Klavdij Leban, Jože Vođušek in Ludvik Šraj.

Benjamin Žnidaršič

PONOVNO DJERBA – NAJLEPŠI OTOKI!?

Mogoče se kdo spomni, da sem že lani pisala o Djerbi. Takrat je bilo bistvo sestavka, kako kot invalid na vozičku potovati z letalom, in o primernosti hotela. Tokrat ne bom ponavljala istih stvari.

Ko sem se lani vrnila z Djerbe in sem pokazala slike prijateljici in ji povedala, kako je bilo, je takoj rekla, da bi tudi ona šla tja. Tako sva se že jeseni začeli dogovarjati o primernem času. Odločili sva se za marec ali april. Pravijo, da je Djerba (in sploh Tunizija) takrat najlepša, ker pozimi pogosto dežuje in je zato vse zeleno in v cvetju.

Ko je napočil čas za rezervacijo, je nastal problem – hotel je bil zaprt zaradi premalo gostov. Kaj pa zdaj? Prestaviti termin na pozneje! Če ne prej, se sezona začne vsaj okrog 1. maja.

Zataknilo se je s prijateljicininim dopustom, z vprašanji o tem, ali bo lahko dobila dopust, kaj če bo v službi kdo zbolel, mogoče bo šla na seminar ... Skratka, zdelo se mi je, da si je premislila in ima zato nešteto izgovorov. Res pa je tudi, da z njo še nikoli nisem bila nikjer več dni. Verjetno bi jaz lahko imela več pomislekov.

Zdaj moram povedati še to, da sva lani s prijateljico tam spoznali dva Arabca – Alija in Kamela (Ali je delal v našem hotelu), z njima sva preživljali večere ob pijači in z obilo smeha tudi zaradi jezikovnih težav. Z obema sem ostala v rednih stikih. Tako sem jima tudi zdaj napovedala, da pridem, in po-

tem dvakrat prestavila termin na pozneje, dokler nisem skoraj dokončno odpovedala obiska.

Potem sem pa razmišljala tako: Ali to pomeni, da moram ostati doma, ker sem pač na vozičku in se me nihče ne usmili, da bi šel z mano na dopust? NE!!! Ali in Kamel sta mi ves čas pošiljala sms-je, da naj pridem pač sama, bosta že onadva poskrbela za vse, kar bo potrebno, in me seveda pričakala na letališču (ali pa vsaj eden od njiju). In odločitev je padla: GREM SAMA!! Priznam, da me je bilo strah. Počutila sem se, kot da bom skočila v deročo vodo in nihče ne more zagotoviti, da ne bom utonila.

Prvič sem letela z letalsko družbo Tunisair. Zelo mi je ugajalo, da je let z Mariborskega letališča. Naj povem, da na mariborskem letališču še vedno nimajo dvigala, ki bi invalida dvignilo do vstopnih vrat v letalu. So me pač nesli. Pristanek je bil malo čuden. Ko sem

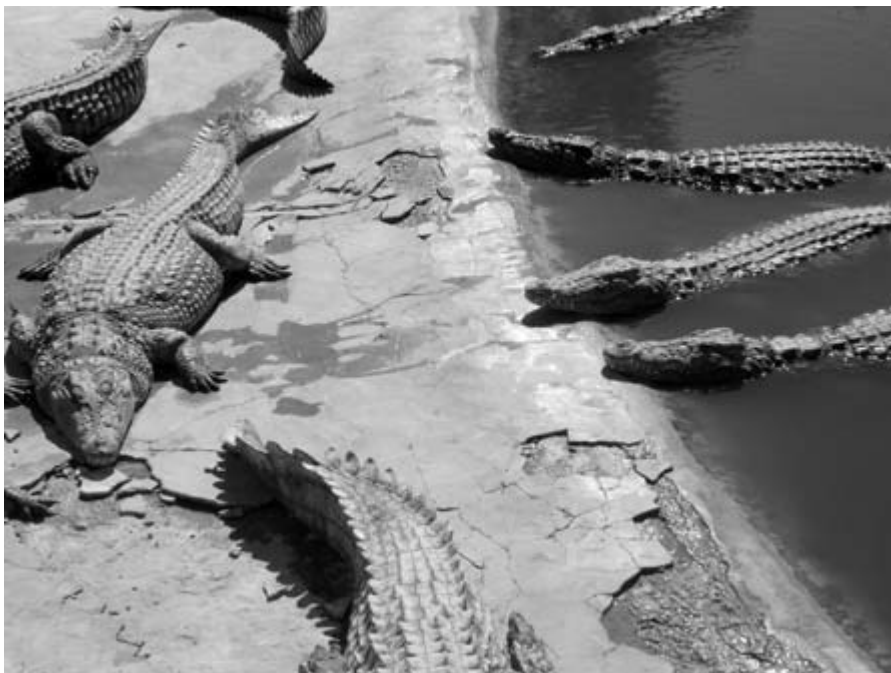
mislila, da bomo pristali, smo pospešili hitrost, se še enkrat dvignili in naredili še en krog. Bil je to začetek junija in že na dan mojega prihoda zelo pihalo. In res je bilo tako. Brez sonca in močan veter. Kake hude vročine tudi ves teden ni bilo, ker veter kar ni in ni poje-njal.

Po opravljenih formalnostih me je v letališki avli čakal Ali, pred letališko zgradbo pa taksi. In smo šli ... novim zmagam naproti. V taksiju so se me ponovno lotile neke misli v smislu: »Zdaj sem tu, vrnitve ni prej kot čez en teden, kako pa bo od zdaj naprej?«

Vse je potekalo dobro. Ko je prišel še Kamel, smo naredili okvirni plan ogledov za ves teden. Ker lani s prijateljico nisva hoteli k njima domov na obisk, je bilo to zdaj najprej na vrsti in se je večkrat ponovilo. Ali, Kamel in

Muzej v Guellali

Na farmi krokodilov

Valid (Valida skoraj nikoli ni, jaz sem pa vseeno imela srečo, da sem ga videla za dve minuti) imajo v najemu hišo z veliko teraso in majhnim vrtom, kjer Ali in Kamel gojita vsak svoje rože. Imajo vsak svojo sobo, dnevno sobo, veliko kuhinjo z jedilnim kotom in veliko kopalnico. Stroške najemnine si delijo. Je pa za naše razmere silno poceni. Ampak tam so tudi plače zelo nizke.

Moram omeniti, da Ali odlično kuha. Ampak res odlično! Kamel pripravlja samo razne vrste čajev. To je njegovo domače opravilo. Seveda je zame pripravil njihove specialitete: moloheo, brek, kuskus, ribjo juho ... Na mojo željo je bilo tudi vse malo manj pikantno kot sicer. Kamel je bil s tem kar zadovoljen.

Nekaj pa bi rada povedala o moloheji, ker se mi zdi najbolj zanimiva in za naše razmere najbolj nenavadna. Ko je nastajala, sem bila kar malo v dvomih, kako bom to spravila v želodec. Načeloma pa rada poskušam jedi tujih kuhinj.

Moloheo je jed iz hene. Hena se prideluje za različne namene: kot barva za lase, barva za kožo in kot jedilo. Kar pomeni, da je v moloheji jedilna hena.

Pripravi se približno tako:

- V nizko in široko ponev nalijemo približno 5 mm olivnega olja.
- Na olje nadevamo neke suhe liste, podobne lovoru.
- Dodamo na precej velike kocke narezano goveje meso.
- Potresemo s heno, dodamo malo soli, žlico paradižnikove mezge in precej strokov česna.
- Zmešamo in zalijemo z malo vode.

Kuha se od 3 do 4 ure na zelo majhnem ognju. Med kuhanjem ves čas zalivamo z vrelo vodo, ki jo moramo imeti ves čas pripravljeno na štedilniku. Gotova jed je približno tako gosta kot naš golaž. Jemo hladno s svežim kruhom. Dlje ko stoji, boljša je. Videti je res čudno, je pa dobro! Meso je bilo zelo mehko in svetlo roza barve v prerezu.

Brek je narejen iz zelo tankega (vlečenega?) testa, ki ga lahko nadevamo s poljubnimi nadevi. Mi smo imeli nadev iz tune. Naredijo se neke vrste žepki, ki jih ocvremo na olju. No, pa naj bo dovolj kuharskih receptov.

Poleg tega, da smo zelo dobro jedli, smo šli tudi na nekaj ogledov. Prvi je bil otok flamingov. Tja gredo turisti ponavadi z ladjo. Ker pa nismo vedeli, kako bi lahko jaz prišla na ladjo, je Kamel organiziral za prevozno sredstvo kočijo. Konju je bilo ime Kimo. Sicer se ni dalo priti čisto blizu, je pa bilo zanimivo. Kočijaž je imel daljnogled, ki mi ga je posodil. Skuhal je tudi metin čaj, in ko smo ga spili, smo se počasi vrnili. S kočijo sem se peljala prvič.

Naslednji ogled je bila farma krokodilov. Z Alijem sva šla sama, ker je bil Kamel ves dan v službi. Tudi on je šel tja prvič. To je zelo velik nov kompleks. Tam so butiki, trgovinice s spominki, stojnice, kavarne, galerije ... Prirejajo beduinske večere z glasbo in njihovo hrano. Postavljeni so tudi improvizirani šotori. Imajo 400 krokodilov. Povsod je mogoč dostop z vozičkom. Tudi stranišče za invalide imajo. To vedno opazim, čeprav ga na koncu nikoli ne potrebujem. Ampak nikoli ne veš. Glede tega sem že kar malo deformirana.

Včasih smo ob večerih šli v Casino. V pivnici Casina se je začel program okrog 22. ure. moški, ki je tam pel in igral, je bil precej zabaven. Ko smo prvič prišli in zasedli mizo, me je najprej vprašal, od kod sem, takoj nato pa pokazal na mene in rekel: »For you.« In naslednja pesem je bila STILL LOVIN´ YOU od Scorpions. Kar nisem mogla verjeti, kako se mu je

Chichkan (Šiškan)

posrečilo tako dobro zadeti moj glasbeni okus. Kasneje je potem med odmori vedno sedel kar pri naši mizi.

En dan smo namenili ogledu muzeja v Guallali. To je zgodovinski muzej, v katerem je predstavljena vsa tunizijska zgodovina, nekaj mest in običaji. Vse je ponazorjeno z lutkami naravne velikosti in tudi živo kamelo imajo tam. Muzej je zelo velik, tako da smo potrebovali kar nekaj ur za ogled. Sestavljen je iz več zgradb, tako da ves čas hodiš ven in noter in prestavljaš sončna očala gor in dol, saj je sonce zunaj zelo močno. Seveda tu spet prodajajo spominke. Kupiti nisem nameravala nič, pa sem na koncu brezplačno dobila papir, na katerem je bilo z latinskimi in arabskimi črkami lepo napisano moje ime. (Mislim, da ima voziček včasih tudi svoje prednosti.) Zdaj doma čaka na okvir.

Kadar sem na Djerbi, grem obvezno tudi v Chichkan (šiškan). Tukaj se kadi vodna pipa (šiša), strežejo pa samo brezalkoholne pijače. Jaz obvezno pijem metin čaj. Ves ambient je opremljen v siriskem stilu.

Ko sem se vrnila, me je veliko ljudi vprašalo, kaj sem delala, da nisem nič rjava. Meni se zdi takšno pojmovanje dopusta že zdavnaj preživeto. Ko se vrne domov, pa barva tako ali tako hitro zgine.

Kakor že tolikokrat sem tudi tokrat ugotovila, da je en teden premalo. Naslednjič grem za dva! Djerba očitno ostaja moja destinacija tudi v bodoče. Samo ne vem, o čem vam bom še lahko pisala.

Maja Mešič

ŠE SO DOBRI LJUDJE

Na eni izmed vinskih cest na Trški gori pri Novem mestu se je na nedeljsko dopoldne zgodila nesreča z motorjem. Kot sopotnik je zadaj sedel 13-letni Robi Bojanec, doma iz Ždinje vasi. Poškodba hrbtenjače in odpeljali so ga v bolnišnico. Po bolnišničnem zdravljenju pa na Inštitut RS za rehabilitacijo v Ljubljano.

Med medicinsko rehabilitacijo ga je ves čas spremljala mama Anica. Z Inštituta so Robija vozili na Pediatrično kliniko, kjer je uspešno zaključil sedmi razred osnovne šole.

Ko se je bližal njegov odpust z Inštituta domov, smo iz društva vzpostavili stik z njegovo zdravnico prim. dr. Hermino Damjan. Pogovori so nanegli predvsem na to, kako bo Robi nadaljeval osnovno šolo, kajti pred njim sta še dva razreda devetletke.

Naše društvo je takoj uradno seznanilo tako Mestno občino Novo mesto, predstavnike šole in enoto Ministrstva za šolstvo in šport Novo mesto. Kajti Robi je do nesreče obiskoval osnovno šolo v Bršljinu, kjer pa do učilnic vodijo številne stopnice. Razumljivo je, da si je Robi želel osemletko nadaljevati na tej šoli. Žal pa ni bilo nikjer prave volje in sredstev, da bi nabavili stopniščno dvigalo za šolo in preuredili sanitarije.

Zato smo v društvu pripravili program akcije in o tem obvestili tudi javnost (predvsem na Dolenjskem) ter začeli zbirati sredstva. Že na začetku je bil odziv donatorjev presenetljivo ugoden. Vsakemu donatorju smo podrobno predstavili potrebo in namen zbiranja sredstev in ga sprotno obveščali o poteku akcije. Na vmesni novinarski konferenci smo predstavili vse podatke in finančne kazalnike. Takrat smo že nabavili stopniščno dvigalo (okoli 1.400.000 sit), da je Robi lahko nemoteno obiskoval šolo. Akcijo smo še nekaj časa nadaljevali, saj Robi potrebuje tudi doma dvigalo ter drugačno ureditev stanovanja in sanitarij. Sredstva se zbirajo s posebno oznako in ni nobenih skrivnosti glede tega. Preostanek sredstev bomo (nekaj smo že) prenakazali družini Bojanec za druga potrebna dela v zvezi z adaptacijo. Vsak donator ima kadarkoli vpogled v dejansko stanje. Marsikateri donator, ki z dobrimi namen nekaj prispeva, se včasih vpraša o morebitnih zlorabah. Zato si prizadevamo za čim večjo transparentnost.

V društvu pa imamo zopet nekaj potreb, ki jih bomo poskušali rešiti, da olajšamo posameznikom življenje. Bodisi pri vgraditvi dvigala, preureditvi stanovanja

Robi se vzpenja h znanju

in podobnem. Žal prepogosto ugotavljamo, da pristojne institucije pri tem odpovedo, četudi gre za javno dobro, javni objekt. Integrirano šolstvo pač pomeni to, da se invalidni otroci vrnejo v šole, ki so jih obiskovali pred nesrečo, otrokom, ki so invalidni od rojstva, pa je treba zagotoviti obiskovanje najbližje šole, pa če nam je to všeč ali ne. Včasih dobimo občutek, da to ni vedno po volji nekaterim uradnikom, ker to zahteva organizacijsko spretnost in denar. Rešitve pač ne pridejo same od sebe. V strokovno soodločanje zato vedno vključimo Matjaža Planinca u.d.i.a., ker je potem mnogo lažje streti lokalni odpor in birokratske ovire. Še kar preveč pa je ovir v glavah posameznikov, ki še prepogosto iščejo luknje v pravilniku o gradnji brez arhitekturnih ovir. Za tem stojijo ljudje, ki odločajo tudi o denarju in o upravičenosti njegove porabe in v njem iščejo izgovore. Pred lokalnimi volitvami so nam vsi »veljaki« na raznih radijskih in televizijskih soočanjih obljubljali, da bo po njih vse drugače, boljše, da so prav oni najboljši. Le kdaj bodo to potrdili?

Jože Okoren

DOBER GLAS SEŽE V DEVETO VAS

Zahvala Zvezi paraplegikov Slovenije

Kadar se o kom, ki je postavljen na mesto, kjer naj bi delal dobro, veliko govori, vemo, da je veliko storil. Res je tudi, da kdor dela, dela tudi napake. Vsekakor je bila Zveza paraplegikov Slovenije ustanovljena za dober namen – pomagati bolnemu človeku. V tej skupnosti so vedno delali ljudje, ki so tako ali tako pripadali k njej – paraplegiki in tetraplegiki sami so si tako rekoč zgradili svoj dom, domove, ki služijo za duhovno ali telesno rehabilitacijo bolnih ljudi. Od njene ustanovitve, leta 1969, do danes je bilo storjenega zelo veliko dobrega. Vsako od devetih društev v okviru ZPS si je z lastnim trudom in iznajdljivostjo zgradilo svoje delovne in bivalne prostore. Karkoli se torej okoli tega kleveče, je brezpredmetno, predvsem za tiste, ki s to skupnostjo ljudi že več let delajo in so njeni člani. Samo ponosni smo lahko na naše vodilne ljudi in na to, da smo v teh desetletjih uspešno kljubovali številnim nasprotnikom.

Za vse dobro Zvezi paraplegikov Slovenije sem se oglasil iz Bele krajine, kamor je že tudi segel dober glas o njej. Kot član ZPS se v imenu Krščanskega bratstva bolnikov in invalidov zahvaljujem za uspešno sodelovanje. Vsako pomlad, na belo nedeljo namreč, prosim ZPS, da nam odstopijo svoj dom v Semiču, ki je namenjen za tovrstna srečanja bolnikov in invalidov. Letos smo v tem domu paraplegikov Semič že petnajstič s prijatelji preživeli nepozaben vikend, ki me duhovno spremlja vse leto. Zato še enkrat iskrena hvala za gostoljubje, ki ste ga izkazali z dovoljenjem za bivanje v njem.

Paraplegiki, tetraplegiki in še kakšni bolniki smo tudi družbena bitja in se radi družimo, pa naj si bo v takšnih ali drugačnih skupnostih, vedno pa imamo isti namen; pomagati si skozi tegobe vsakdanjega življenja. Torej smo hvaležni vsem tistim, ki nam omogočijo srečanja na primernih krajih. Zvezi paraplegikov Slovenije želim v prihodnje še večji delovni elan za skupno dobro.

Jože Nemanič

ZAHVALA

Zahvaljujem se vodstvu ZPS za zbiranje finančnih sredstev, donatorjem in vsem, ki so mi tako ali drugače pomagali.

Željko Geci

Zahvala ... Hvala za ...

ZAHVALA

Sem tetraplegik Peter Planinšek iz Petrovč. Uporabljam električni voziček, ki ga premikam z brado. Letošnje leto sem bil upravičen do novega, saj sem imel s starim vozičkom velike težave, prav tako pa ni bil primeren za mojo invalidnost. Težko ga je upravljati, sedenje na njem pa je tako neprimerno, da sem sedel komaj nekaj ur, nakar sem moral v posteljo. Ker je letos preteklo peto leto in sem bil upravičen do novega vozička, sem letošnjo pomlad izbral primeren električni voziček, s katerim je omenjene težave veliko lažje premagovati. Seveda se vse začne pri denarju. Cena vozička je zelo visoka in težko dosegljiva, posebno če so potrebne predelave, kakršne potrebujemo najtežji tetraplegiki. Tako mi je Društvo paraplegikov jugozahodne Štajerske delno pomagalo z denarnimi sredstvi, posebno pa bi se še zahvalil predsedniku Janezu Hudeju in njegovim sodelavcem, ki so prav tako omogočili moji ženi, da se je zaposlila po programu »negovalka invalidne osebe«. Potrebujem namreč 24-urno nego.

Vsem iskrena hvala!

Peter Planinšek

Jaz na svojem novem vozičku

UMRLI SO

**Četudi je ob izgubi osebe
veliko solza, je količina
lepih spominov tista,
ki je pomembna.
V njem nam boste ostali**

....

**Bojan GRANDA iz DP
severne Štajerske,
rojen 02.05.1966**

**Janez MAGDIČ iz DP
Prekmurja in Prlekije,
rojen 19.05.1950**

**Silvan MIHALIČ iz DP
ljubljanske pokrajine,
rojen 05.02.1953**

**Karel MURŠEC iz DP
severne Štajerske,
rojen 25.09.1935**

**Marija PETERLIN iz DP
ljubljanske pokrajine,
rojena 10.11.1925**

**Zlata ERBEŽNIK iz DP
ljubljanske pokrajine,
rojena 20.03.1949**

**Oto MEŽNAR iz DP
jugozahodne Štajerske,
rojen 20.10.1944**

**Slavica KLEMENC iz DP
Prekmurja in Prlekije,
rojena 29.01.1951**

**Oliver MIHELIČ iz DP
Istre in Krasa,
rojen 27.03.1951**

Kolofon

Izdaja Zveza paraplegikov Slovenije in društva v njeni sestavi:

Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine, Društvo paraplegikov Dolenjske, Bele Krajine in Posavja, Društvo paraplegikov Gorenjske, Društvo paraplegikov Istre in Krasa, Društvo paraplegikov Koroške, Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije, Društvo paraplegikov Primorske, Društvo paraplegikov severne Štajerske in Društvo paraplegikov jugozahodne Štajerske.

Za ZPS: Ivan Peřak

Glavna urednica: Vesna Grbec

tajnica uredništva: Darja Kos

člani uredniškega odbora:

Katja Vipotnik, prof. def., prim. Tatjana Škorjanc, dr. med., specialist fiziater, mag. Aleksandra Tabaj, Jernej Koselj, Matej Memedovič, Borut Sever, Dane Kastelic in Benjamin Žnidaršič

dopisniki druřtev:

Janez Raiřp (MB), Damjan Hovnik (KK), Gordana Kitak (CE), Boris Šter (KR), Vesna Suřič (GO), Benjamin Žnidaršič (KP), Srečko Źlebnik (NM), Anita Trebše (MS), Jože Globokar (LJ)

lektoriranje: Renata Hrovatič

Produkcija in tisk:

Solos d.o.o., Ljubljana

Naslov uredništva: Zveza paraplegikov Slovenije, Štihova 14, 1000 Ljubljana, p.p. 5714

tel. številka: 432-71-38,

fax: 432-72-52

e-pořta:

zveza.paraplegikov@guest.arnes.si

spletna stran:

www.zveza.paraplegikov.si

Transakcijski račun:

03170-1001146571

Poštnina plačana pri pošti 1102

Naklada: 1800 izvodov

					NALEPKA, S KATERO KAJ PRELEPIMO, PRELEPKA	NAMIZNA VODA IZ RADENSKE	ANGLEŠKI VIŠJI PLEMČ	EVA LONGYKA	RASTLINA S PEKOČIMI LISTI	
ODPADEK PRI PILJENJU										
KRVOLOČNA ZVER ALI ČLOVEK										TUNIZIJA
OTOČJE V ALEUTH								NAMIZNO PREGRIJALO FIATOV MALČEK		
OLGA LOGAR						VRSTA RAČUNAL. PROCESORJA IZDELOVALEC PEČATOV				
KDOR DELA USLUGE ZARADI KORISTI				JUNASKA PESNITEV TATINSKA PTICA			KOŠČEK SUKANCA HELU			OSKRBA BOLNEGA ČLOVEKA
								ANGLEŠKO SVETLO PIVO		
AVTOR KRIŽANKE: GEORG GIDER - ENIGMATKO	KATOLIŠKI TABORNIK	BAGER ZA IZKOP REČNEGA GRAMOZA	NAJVIŠJI GERMANSKI BOGOVI	TJAŠA JEZERNIK	ŽLEBASTA VDOLBINA ZA VLEČENJE LESA NAVDUŠENJE ZA DELO			HODNIK POD ZEMLJO	MERA ZA RITEM	EMIL GORIŠEK ISLAMSKA DOBROD. USTANOVA
GOST NA SVATBI					SINOV ALI HČERIN SIN GOROVJE V MJANMARU			KOST IZ ZRASLIH VRETENC V HRBTENICI		
LIUDSKO IME ZA GRM KOVAČNIK								AMERIŠKI LINGVIST CHOMSKY PREŠTETJE DENARJA		
KANTAVTOR SMOLAR				MEVŽA, BOJAZLJIVEC			JESENSKA GOBA KROJAŠKI SPOJ			
VELA NIGRIN			ROMAN ALEKSEJA TOLSTOJA IZ LETA 1923	BIVŠA SLOVENSKA NOGOMETAŠA (PETER IN VILI)				KRATEK, SUNKOVIT POTEK, TRZAJ		GRŠKA BOGINJA MIRU
AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA CARRERE				PESEM FRANCETA PREŠERNA DNINA (ZASTAR.)			IVICA ŠERFEZI KNJIŽEVNICA JONG	NEKDANJI NORVEŠKI SMUCARSKI SKAKALEC (VEGARD)	NEMŠKA FILMSKA IGRALKA DAGOVER	IGRALKA ARDEN BEŽEN RISARSKI OSNUTEK
DRUGA GRŠKA CRKA BIV. ŠVEDSKI TENISAČ (BJÖRN)					ZNAMENITI RUSKI PISATELJ DEL STANOVANJA					
KDOR BALANSIRA							PISEC EPSKIH DEL			NORINA RADOVAN OVRTNA RUTA
OGNITEV OVIRI				OTILJA (LJUBK.) IVANA KOBILCA			TALILNA TEMPERATURA IRIDJU			
POVRAČILO, POVRNITEV								FRANCOSKO MESTO V NORMANDIJI		
GRAHASTA KOKOŠ						GRŠKI BOG VOJNE		HRVAŠKA PEVKA VUICA		

ENIGMATKOV
Ugankarski slovar
www.enigmatko.com

VLAKA - žlebasta vdolbina v tleh za vleko lesa iz gozda
KOZJA NOGA - ljudsko ime za vzpenjajoč grm Kovačnik
RETRIBUTCIJA - povračilo, povrnitev

NAGRAJENCI KRIŽANKE PARAPLEGIKA ŠT. 107

nagrada: 5.000 SIT = Bogomira Markelj, Naklo
nagrada: 5.000 SIT = Marko Bolka, Preddvor
nagrada: 5.000 SIT = Vida Šket, Maribor

Čestitamo!

Rešitve napisane na dopisnico pošljite najkasneje do 8. februarja 2007 na naslov Zveza paraplegikov Slovenije, p.p. 5714, 1001 Ljubljana. Nagrajenci bodo obveščeni po pošti.

Poročni prstan je znak neskončnosti, krog večnosti, ki združuje dve osebi. Naj bo ta krog simbol ljubezni in naj zasije v svetlobi razumevanja tudi za Špelo in Tonija Zakrajška, ki sta si ga drug drugemu nadela.

Pravi živ žav je v mesecu septembru zapolnil hišo Huskičevih iz Ljubljane. Dobili so namreč drugega otroka, tokrat fantka Erika. Njemu, očiju Midheju, mami Nataliji in sestrici Neži želimo veliko življenjskega sončka.

Vesetje in srečo in daril polno vrečo pa zdravja, ljubezni, da bili bi ne jezni. Kot želja še denar in rešena je stvar.